

Gwom 'Borga/ Isi ki Gwo ma MATTA mo

Gwo jin Beledhu goma Yesus Kristhos mo

¹ Gwo jin 'kwaru mo mmobe'le'th gwo mo goma Yesus Kristhos mo jin ta ya/ ma Dawuu'd mo dhali ya/ ma Ibrahiim mo.

² Ibrahiim ta'da baba ma Is/hak mo dhala Is/hak ta'da baba ma Yakuub mo dhala Yakuub ta'da baba ma Yahuusa mo dhali ikam piti mo be. ³ Dhala Yahuusa ta'da baba ma Paaris mo dhala Saarah mo ka Thamar mo. Dhala Paaris ta'da baba ma Hasruun mo dhala Hasruun ta'da baba ma Araam mo. ⁴ Dhala Araam ta'da baba ma Aminadaab mo dhala Aminadaab ta'da baba ma Nahshuun mo dhala Nahshuun ta'da baba ma Salmuun mo be. ⁵ Dhala Salmuun ta'da baba ma Bu/as ka Rahab mo dhala Bu/as ta'da baba ma Ubiid ka Ra/uuth mo dhala Ubiid ta'da baba ma Yassa mo. ⁶ Dhala Yassa ta'da baba ma Dawuu'd jin ta'da malik mo be.

Dhala Dawuu'd ta'da baba ma Sulemaan ki ash ma Uriyya mo ⁷ dhala Sulemaan ta'da baba ma Rahabaam mo dhala Rahabaam ta'da baba ma Abiyya mo dhala Abiyya ta'da baba ma Aasa mo. ⁸ Dhala Aasa ta'da baba ma Yahushapaath mo dhala Yahushapaath ta'da baba ma Yuram mo dhala Yuram ta'da baba ma Ussiyya mo ⁹ dhala Ussiyya ta'da baba ma Yutham mo dhala Yutham ta'da baba ma Ahaas mo dhala Ahaas ta'da baba ma Hiskiyya mo. ¹⁰ Dhala Hiskiyya ta'da baba ma

Manassa mo dhala Manassa ta'da baba ma Aamuun mo dhala Aamuun ta'da baba ma Yushiyya mo ¹¹ dhala Yushiyya ta'da baba ma Yakunya mo dhali ikam piti mo ka tee jin bu'thkunu uni mo e Pam Baabil mo be.

¹² Dhali 'ko'di mo jin bu'thkunu uni mo e Pam Baabil mo tani Yakunya ta'da baba ma Sha/alti/iil mo dhala Sha/alti/iil ta'da baba ma Sarubbaabil mo be. ¹³ Dhala Sarubbaabil ta'da baba ma Abihud mo dhala Abihud ta'da baba ma Aliyagiim mo dhala Aliyagiim ta'da baba ma Aasuur mo. ¹⁴ Dhala Aasuur ta'da baba ma Saaduug mo dhala Saaduug ta'da baba ma Akiim mo dhala Akiim ta'da baba ma Aliyuud mo ¹⁵ dhala Aliyuud ta'da baba ma Ali/aasar mo dhala Ali/aasar ta'da baba ma Mattaan mo dhala Mattaan ta'da baba ma Yakuub mo. ¹⁶ Dhala Yakuub ta'da baba ma Yuusup jin ta'da kath ma Mariyam mo, Mariyam jin dho'thki'da Yesus mo, a'di jin yukkunu gway ka Kristhos mo be.

¹⁷ Wakan 'pena risa nyakum yil 'pena Ibrahiim mo ntaga Dawuu'd mo tani uni 'koni 'kume'd i'ce'dka dojon ka nyakum yil mo, dhali 'pena Dawuu'd mo tani ntagi mo jin bu'thkunu uni mo e Pam Baabil mo tani 'koni 'kume'd i'ce'dka dojon ka nyakum yil mo, dhali 'peni mo jin bu'thkunu uni mo e Pam Baabil mo tani ntaga Kristhos mo tani 'koni 'kume'd i'ce'dka dojon ka nyakum yil mo be.

Mondho'th ma Yesus mo be

¹⁸ Dhali dho'th ma Yesus Kristhos a'di bu'thki mo yan kansan mo be. Ka ta'dam piti jin ta'da Mariyam karkunu mo goma Yuusup mo tani ntwa/a/ ki uni 'konuki gam me'd mo tani ayim

gamkunu mo ka 'ci mbwa ki Shi/in Dhelelad-helel mo be. ¹⁹ Dhala ka^him piti ka Yuusup mo mmotana a'di wathin^h kar/e mo dhali mmo'tena a'di bwa mo mmokara yim ki mon'the is mo tani a'di dina gwo mbwa mo mmothoson gwo jin 'kwaru mo mmodhala yim 'pen ki kup mo be. ²⁰ Hili ki a'di dina gwo yansan mbwa mo tani hili mo mo ma, aman'doyu gwo gi Tapa piki a'di i is ki jan mo mmo/o gwo mo ki: Yuusup ya/ma Dawuu'd, dhalki is ki ko/ mo ma mmobudha Mariyam ki ashim pini mo haali/ a'di caan jin bwaakina a'di mo tani a'di 'peni Shi/in Dhelelad-helel mo be. ²¹ Ayim midi dho'th ya/ mo dhali / e mini yer a'di gway ka Yesu mo haali/ a'di midi woth^h 'kwanim piti 'peni miinthus buni mo be. ²² Aris gwo gwansan bu'thki embul mo mo kun minu thim mo jin ona Tapa ka manci gwom piti kadhamo/ mo ki: ²³ Hili nyaran^h gana/ midi bwaa mo dhali dho'th ya/ mo, dhali gway piti minu yuk^h ka Imanu/iil mo ('pemen piti jin o'd ka Arungimis di'd e ana mo). ²⁴ Ka Yuusup merki e mo 'peni mo/ish e mo tani a'di miiki'd me'd jin kankin ma man'doyu gwo gi Tapa a'di gwo mo. A'di bu'thki a'di mo mmota ashim piti mo be. ²⁵ Hili a'di diki misha yim mo naskina/ ntaga yim dho'thki ya/ mo. Dhali a'di ki yer a'di gway ka Yesu mo be.

2

Mombut jin Buta 'Kwani kun Yukayuk mo

¹ Dhali ka Yesu dho'thkunu mo e Pam Beetlaham gi Pa Yahuudiyya ka tee ma Hirodus

jin ta'da malik mo tani hili 'kwani kun yukayuk
 'peni mom'pesho'k pu'dkin mo e Pa Urushaliim
 mo mmo/o gwo mo ki: ² Mane a'di jin dho'thkunu
 mo mmota malik gi 'Kwani Yahuuda/ mo? Haali/
 aman parkina acul piti e mo e mom'pesho'k
 mo dhali aman iikina mo mmolun a'di mo be.
³ Ka Hirodus jin ta'da malik cikki gwo yansan
 mo tani a'di mur ma du mo dhali aris 'kwani
 gi Pa Urushaliimi 'baar mo nyakki a'di mo be.
⁴ Dhali a'di ki tul aris igasiis kun can is mo dhali
 iman'kwar to gi 'kwani mo. A'di ki dot uni gwo
 mo gom mo jin minu dhodha Kristhos nycine/
 mo. ⁵ Dhali uni ki tor a'di gwo mo ki: E Pam
 Beetlaham e Pa Yahuudiyya mo, haali/ wakan a'di
 ta gwo jin 'kwarkin ma manci gwo ma Arumgimis
 kadhamo/ mo ki:

⁶ Dhali /e, ayy Beetlaham, e bampa/ Yahuudiyya mo
 tani
 /e yisa pisina e bwaman 'kwani gi itapa gi 'Kwani
 Yahuudiyya mo,
 haali/ 'peni /e mo tani amanjiya ji midi pu'du/ mo,
 a'di jin midi hil 'kwanim pem ma Israyiil mo be.

⁷ Yan'ko'd Hirodus ki yuk 'kwani kun yukayuk
 mo ka kwal is mo dhali dot gwo 'peni uni goma
 tee jin pikin ma cul mo. ⁸ Dhali a'di ki hash uni
 e Pam Beetlaham mo mmo/o gwo mo ki: Iiku/ mo
 ma dhali nap gwo ka kar/e goma 'ci mo, dhali ki
 um mini gam a'di mo tani guyaa/ gwo mo ki aha/
 si'da/ mina yaku/ mo dhali lun a'di mo be. ⁹ Ki
 uni cikki gwo 'pena malik mo tani uni iikin e bway
 buni mo, dhali hili, acul jin parkina uni e mo e
 mom'pesho'k mo tani yaki'di uni ibwambor mo
 ntagi a'di pu'dki'd mo mmodosh apo/ mo jin din

ma 'ci nycine/ mo be. ¹⁰ Ki uni parkina acul e mo tani uni 'kunyina bwa mo ka daran du ki dhan bwan 'kunyga/ mo. ¹¹ Dhali ki uni iiki bway bwan gu'b mo tani uni parkina 'ci e mo nyakka Mariyam jin ta kum mo dhali uni ta'kkina 'cesh mo dhali lun a'di mo. Dhali yan'ko'd uni ki ka'd tom buni gun ish kumma/ 'twa/ mo tani uni ki ci a'di to kun cinu ki me'd mo, 'dolkon gana/ mo dhala 'bicajwaha mo dhala 'bi'c cwa jin yuku ka murr mo be. ¹² Dhali uni rumkunu ki gwo ki jan mo mmo'koki doka Hirodus mo. Uni iikin ki bway bampam bunin gana/, mo ki bwaya kamu/ mo be.

Hirodus Palki Mii mo Mmo'kosha Yesus mo

¹³ Dhali ki uni iikin mo tani hili mo mo ma, aman'doyu gwo gi Tapa piki'da Yuusup i is mo ki jan mo dhali o a'di gwo mo ki: Cuyi mis mo ma, dhali susa 'ci dhali kum mo dhali soyi mo e Pam Masir mo dhali 'koyi mmun mo ntagi aha/ mina tor /e gwo mo, haala Hirodus muru'di napa 'ci mmo'ce'd a'di sho'k mo be. ¹⁴ Dhali a'di cuki mis mo dhali susa 'ci mo dhali kum mon'thiny mo dhali ii Pam Masir mo. ¹⁵ Dhali uni 'kokin mo mmun ntagi jwa ma Hirodus mo. Yansan miikunu mo mmothim gwo jin ona Tapa ka manci gwom piti kadhamo/ mo ki: 'Peni Pam Masir mo tani aha/ yukkina ya/m pem mo be.

¹⁶ Yan'ko'd ka Hirodus ki a'di parki mo e ki a'di he'kkunu e ki 'kwani kun yukayuk mo tani a'di dak ma nyor bwa me'd mo dhali a'di ki hash gwo mo dhali 'kosh ucingwath jwa 'baar mo kun 'kon e Pam Beetlaham mo dhali e bampa/ kun 'kon ka kukul is mo kun 'kona yil susu/ mo dhali kun 'kona bor mo me'd gwo jin da/arkina a'di 'peni 'kwani kun

yukayuk mo. ¹⁷ Wakan a'di thimkunu mo jin okin ma mançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo jin ta'da Irmiya mo ki:

¹⁸ 'Twa/ cikḱunu mo e Pa Rama mo mmomiiya cinthar mo dhali kony jwa jin gwonu ki jabu'th mo,

aRahiil gwoki'd mo gom uçi ma yim mo.

Ayim ushki'd mo ki a'di minu malas mo,

haali/ uni mini 'koki 'ko dok/e mo be.

¹⁹ Hili ka Hirodus wuki'd mo tani hili mo ma, aman'doyu gwo gi Tapa piki'da Yuusupi is ki jan mo e Pam Masir mo mmo/o gwo mo ki:

²⁰ Cuyi mis mo ma dhali susa 'ci dhali kum mo, dhali iiyi e bampa/ gi 'Kwani ma Israyiil mo haali/ uni gwansan kun ṇapkina 'ci mondiki/em piti mo mmo'kosh mo tani uni wukin mo be. ²¹ Dhali a'di cuki mis mo dhali susa 'ci dhali kum mo dhali ii mo e bampa/ gi 'Kwani ma Israyiil mo be. ²² Hili ki a'di cikḱi gwo ka Arkilaawus ta tapa apo/ Pa Yahuudiyya mo e mo gi com ka Hirodus mo tani a'di ḱo/ki is mo mmoya mo dhali a'di rumkunu ki gwo ki jan mo tani a'di yaki'd mo e Pany Jaliil mo be. ²³ Dhali a'di yaki'd mo mmoça'b e 'penkuman bampa/ jin yuku ka Naasira mo. A'di jin ta gwo jin okin ma mançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo ki a'di minu thim mo ki: A'di minu yuk ki wathi/ gi Pa Naasira mo be.

3

Gwo jin Çin ma Yohaana jin Ta'da Manmiiya Mii ki Yi'de/ mo

¹ Dhali ka tee gwansan Yohaana jin ta'da manmii ki yi'de/ pu'dki'd mo mmoçi gwo mo e bwaasho gi

Pa Yahuudiyya mo mmo/o gwo mo ki: ² Rici adu is mo ma haali/ Bampa/ gi Momis midi pu'd ki 'dishe/ mo be. ³ Haali/ a'di yansan ta a'di jin okunu ka manci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo jin ta'da Ishaya ki a'di o gwo mo ki:

'Twa/ gi jan 'de/ mmocuu gwo em bwaasho ki:

Thosoni bway gi Tapa mo ma.

Kari bway piti ka kar/e mo.

⁴ Dhala Yohaana a'di hi'thki'da mur kalman mo dhali waçkan mo e empa'd piti mo, dhali tontem piti jin shwana a'di mo tani ta'da kuuyu/ dhala dham eya kur mo be. ⁵ Yan'ko'd aris 'kwani 'baar mo iikin ka pije/ mo e a'di mo 'peni Pa Urushaliim mo dhali 'peni bampa/ Yahuudiyya 'baar mo dhali e bampa/ 'baar mo kun 'kon ka kukul is mo e Yi'derj Kumma/ Uurdun mo be. ⁶ Dhali uni 'kokunu mo mmomii ki yi'de/ ki a'di mo e Yi'derj Kumma/ Uurdun mo mmopikina uni gwo gom miinthus buni mo be.

⁷ Hili ki a'di parki 'Kwani Parisiyiin e mo dhali 'Kwani Sadukiyyin pu'dkin mo e mo gi miinuwa mii ki yi'de/ mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: Um ucin tasha/. Aja rum um ki gwo mo mmoso mo 'pena nyor jin midi pu'du/ mo? ⁸ Kali maman gana/ adho'th mo ma jin midi ha me'd ki mo jin rijuwa du is mo ⁹ dhali dhalku/ ki tel gwo 'pen mo mmo/o gwo mo e is bum ki: Ana tana ga Ibrahiim jin ta'da ababam bana mo. Haali/ aha/ tora um gwo mo ka Arumgimis mishi war wosh gwansan mmo'de'k uni mmota uci ma Ibrahiim mo be. ¹⁰ Hili shwane/ athurmany a'di 'thikunu mo eya birman cwa mo. Wakan mo tani aris cwa 'baar mo ka 'dete/ 'dete/

kun 'koki dho'th maman mo tani uni jepkunu ka 'cesh mo dhali minu taki o'd mo be.

¹¹ Aha/ miikina um ki yi'de/ gom mo gi minu rica du is mo, hili a'di jin midi yayu/ i'ko'di aha/ mo tani a'di ca'd ki aha/ mo dhala ppam piti mo tani aha/ dinaki ha me'd mo mmokal uni mo. Hili a'di midi mii um ki Shi/in Dheleladhelel mo dhali ki o'd mo be. ¹² Dhali tonkar shem piti mmo'dash to mo tani di'di me'd piti mo dhali a'di midi dhelel ja'dam piti mo dhali a'di midi tul emen pos is mo e bwan themes mo, hila 'pi'b mina a'di ci'th ki o'd jin midi mol us mo be.

Mo jin Miinuwa Yesus ki Yi'de/ mo

¹³ Yan'ko'd Yesus pu'dki'd mo 'peni Pany Jaliil e Yi'den Kuma/ Uurdun eya Yohaana mo ki a'di minu mii ki yi'de/ ki a'di mo be. ¹⁴ Yohaana a'di ur a'di gwo mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ mina mii ta gi mo gi miinuwa mii ki yi'de/ ki /e mo dhali /e pu'dkini aha/ kan mo 'taa? ¹⁵ Hila Yesus thok a'di gwo mo ki: Dhalki a'di miinu mo wakan shwane/ haali/ a'di wakan jin midi ha me'd mo gom ana mmothima ris mo ma kar/e mo. Dhali yan'ko'd a'di gamki gwo me'd mo be. ¹⁶ Dhali ka Yesus miikunu ki yi'de/ mo tani a'di cuki mis ki jahanne/ 'peni yi'de/ mo dhali hili, momis ka'dkunu mo dhali a'di parki Shi/in ma Arumgimis e mo mmothulu/ me'd gurko/ mo mmoça'ba po/ a'di mo be. ¹⁷ Dhali hili, 'twa/ 'peni momis o gwo mo ki: Yansan ta Ya/m pem jin enka/ mo dhali e a'di mo tani aha/ 'bora bwa mo be.

4

Mo gi Paluwa Yesus mo

¹ Yan'ko'd aYesus a'di urkina Shi/in ka pije/ mo e mombwaasho mo dhali a'di palkina tapa ma ruma 'cesh mo be. ² Dhali a'di ga/ki to mo ka cim ma issu/ montee mo dhali ka cim ma issu/ mon'thiny mo dhali yan'ko'd mo tani a'di 'kosha te/ mo be. ³ Dhali amanpal a'di pu'dki'd mo dhali o a'di gwo mo ki: Wakki/ /e ta Ya/ ma Arumgimis mo tani kani wosh gwansan gwo mo ma mmowar ki tonte/ mo. ⁴ Hili a'di thok a'di gwo mo ki: A'di 'kwarkunu mo ki:

Wathi/ mididi diki di ki e jasi gom tonte/ a'di 'de/ mo hili ki gwo 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ kun piyin mo 'peni 'twa/ ma Arumgimis mo be.

⁵ Yan'ko'd tapa ma rum a'cesh ki sus a'di mo e 'penkuman bampa/ jin kogu mo dhali a'di ki kar a'di eya liman gu'bi mondheleladhelel mo ⁶ dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Wakki/ /e ta Ya/ ma Arumgimis mo tani bi'ti is pini ka 'cesh mo ma haali/ a'di 'kwarkunu mo ki:

A'di mididi ci iman'doyu gwom piti mo mmoji /e mo, dhali,

E me'd buni mo tani uni mini 'de'k /e mo, isi ciki/ ki /e mina sho'k pini diki torosha po/ wosh mo be.

⁷ Yesus o a'di gwo mo ki: Dok/e gwo 'kwarkunu mo ki: /E mini diki pal Tapa Arumgimis pini mo. ⁸ Dok/e tapa ma ruma 'cesh ki sus a'di mo e 'kuwosh jin turatur kagahara mo dhali mmo'tor a'di aris bampa/ gi mony'ceshi 'baar mo dhali monycam buni mo be. ⁹ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Aris uni gwansani 'baar mo tani miga/ ci /e mo be wakki/ /e mini bi'ta 'cesh mo dhali lun aha/ mo

be. ¹⁰ Yan'ko'd Yesus ki o a'di gwo mo ki: Yaku/ mo ma, Setaan, haali/ a'di 'kwarkunu mo ki: /E mini lun Tapa Arumgimis pini mo, dhali a'di 'de/ mo tani mmina /e mii to mo be.

¹¹ Yan'ko'd tapa ma ruma 'cesh ki dhal a'di 'pen mo dhali hili, iman'doyu gwo pu'dkin mo dhali mii a'di to mo be.

Yesus Telki Mii ma Tu'c Piti 'Pen mo

¹² Dhali ki a'di cikki gwo ka Yohaana karkunu eya sijin mo tani a'di pu'dki'd mo e Pany Jaliil mo be.

¹³ Dhali a'di dhalki Pa Naasira 'pen mo dhali ya mo dhali ca'b mo e Pan Kapranahuum mo e shemen yi'de/ gi bampa/ gi Pan Sabuluun mo dhali Pan Naptaali mo be. ¹⁴ A'di ta gwo jin okunu ka manci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo jin ta'da Ishaya, a'di jin minu thim mo ki:

¹⁵ E Pan Sabuluun mo dhali e Pan Naptaali mo tani 'kup ki shemena gap jin 'cithu/ Yi'den Kumma/ Uurdun mo, e Pany Jaliil gi 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahu-uda/ mo tani

¹⁶ 'kwani kun 'kokin mo e bwaman mondhu-rumi'd mo tani uni parki dhan monkush e mo, dhali e uni gwansan kun 'kokin mo e bampa/ mo dhali eya la wu mo tani monkush 'twakku mo mo be.

¹⁷ 'Pena tee caan mo tani Yesus telki gwo 'pen mo mmoci gwo mo mmo/o gwo mo ki: Rici adu is mo ma haali/ Bampa/ gi Momis a'di pu'dki'd mo be.

Yesus Yukki Imancik A'di Gwo Itwa/a/ mo

¹⁸ Me'd jin yakina a'di e shemena gap ma al ma Jaliil mo tani a'di parki 'kwanin tiya e isu/

mo kun tana kam mo, Simaan jin yuku gway ka Buterus mo dhala Andaraawus jin ta'da kam piti mo mmobitkina uni a'thi/ a/al mo, haali/ uni ta imancesh to yi'de/ mo be. ¹⁹ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Bathi aha/ nsho'k mo ma dhali aha/ mina dhu um ki imanbu'th 'kwani ki gwo mo be. ²⁰ Dhali ki jahanne/ uni dhalkina 'thim buni 'pen mo dhali bath a'di isho'k mo be. ²¹ Dhali ki a'di yaki'd mo 'peni mun mo tani a'di parki 'kwani su/ e mo kun ta ikam mo si'da/, Yakuub jin ta ya/ ma Sabadi dhala Yohaana jin ta'da kam piti mo e bwam ma kur buni nyak ka Sabadi jin ta'da ababam buni mo mmshowa 'thim buni mo, dhali a'di ki yuk uni mo. ²² Dhali ki jahanne/ uni dhalkina kur buni 'pen mo dhali ababam buni mo, dhali bath a'di nsho'k mo be.

Yesus Ciki Gwo mo dhali Waça/ Waç mo

²³ Dhali a'di yaki'd mo e Pany Jaliili 'baar mo tani a'di torki gwo mo e gu'b gi montul is buni mo dhali mmoçi gwom 'borga/ gom Bampa/ mo dhali mmowaça ris 'bathi 'baar mo dhali aris isa nyor kun 'koshi 'kwani mo be. ²⁴ Wakan gwo gom a'di yaki'd ki lala'th ki tur mo e Pan Suriyya mo dhali uni suskina ris 'kwani e a'di kun 'bathan mo, uni gwansan kun doru ki isa nyor mo dhali ki isa nyor kun woci is she/ mo dhali kun bu'th ma rum thus mo dhali aris uni kun wu gampan mo dhali aris uni kun mutta/ is mo dhali a'di ki waç uni mo be. ²⁵ Dhali awaambuhany 'kwani caaca 'peni Pany Jaliil bathki a'di m'pen mo dhali 'peni Pan Dekapolis mo dhali 'peni Pa Urushaliim mo dhali 'peni Pa Yahuudiyya mo dhali 'peni bwampo/ Yi'den Kumma/ Uurdun mo be.

5

Gwo jin Toru e 'Kuwosh mo

¹ Mmohilkina a'di awaambuhany 'kwani mo tani a'di seki bway 'kuwosh jin turatur mo dhali ki a'di ɕa'bki'da 'cesh mo tani imancik a'di gwo pu'dkini a'di mo be. ² Dhali a'di ki ka'd 'twam piti mo dhali tor uni gwo mo mmo/o gwo mo ki:

'Ban jin 'Boruwa 'Bor Mii mo

³ Mom'bor mii gom uni gun hatha'ko'd e shi/in mo, gom bampam buni ta ji gi momis mo be.

⁴ Mom'bor mii gom uni gwansan kun gwokin mo, ki uni minu malas mo be.

⁵ Mom'bor mii gom uni gun 'thup ma du mo ki uni mini gam mal ma 'cesh mo be.

⁶ Mom'bor mii gom uni gwansan kun 'kosha te/ mo dhali kun butha te/ miinjkar/e mo ki uni minu kap mo be.

⁷ Mom'bor mii gom uni gun miimii mo ki uni mini gam momiimii mo be.

⁸ Mom'bor mii gom uni gun dhelel ma du mo ki uni mini para Arungimis e mo be.

⁹ Mom'bor mii gom uni gun dhuna dhu ka ku'th is mo ki uni minu yuk ki iya/ ma Arungimis mo be.

¹⁰ Mom'bor mii gom uni gwansan kun toju bwa mo gom gway gi miinjkar/e mo, gom bampam buni jin tana uni mo tani ta ji gi momis mo be.

¹¹ Mom'bor mii gom um ki 'kwani mini sor um mo dhali to'c um bwa mo dhali wal gwo sora shigga/ apo/ um mo gom gway pem mo be. ¹² 'Kunyi bwa mo ma dhali 'bori

bwa mo, haali/ tom bum gun tana um gun ish kumma/ mo e momis mo tani uni ekin mo, haali/ wakan 'kwani toci imançi gwo ma Arumgimis bwa kadhamo/ mo uni gun 'koni twa/a/ ki um mo be.

'Donkoro/ dhali Monkush

¹³ Um tana 'donkoro/ gom mony'cesh mo. Hili wakka 'donkoro/ midi this montan kar piti e mo tani a'di midi mish 'bala'th kata mo? A'di diki ha me'd mo dok/e gom ton kamu/ mo, hili isi ciki/ a'di minu bita sho mo dhali minu yap ki sho'k gi 'kwani mo be.

¹⁴ Um ta monkush gi 'kwaniny'cesh mo be. 'Penkuman bampa/ caan jin ka'bkunu mo e 'kuwosh mo tani a'di molu ba'k mo be. ¹⁵ Walla ki 'kwani ci'thkina lamba/ mo tani uni kum a'di 'kup ki ton'kul bwa mo 'taa? Hili uni ki kar a'di e tirkina/ mo dhali a'di ki ci monkush e gu'bi 'baar mo be. ¹⁶ Dhalki monkush bum kushi mo mo wakan mbwambori 'kwani mo, ki uni mini par miim 'boron bum e mo dhali ci monyca ka Babam bum jin di'd e momis mo be.

Yesus Torki Gwo gom Gwonkan jin Cinu mo

¹⁷ Dhalku/ ki tosh ki aha/ pu'dkina mo mmopuu gwonkan jin cinu mo dhali imançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo. Aha/ pu'dkina mo mmopuu uni mo yisa, hili mmothim uni mo be.

¹⁸ Haali/ ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki: ntagi momis dhali mony'cesh uni mini pe mo tani walla ari businyan gwo walla 'pisiran gwo mo tani uni mini 'koki pe mo 'peni gwonkan jin cinu mo ntagi uni 'baar mo minu thim mo be. ¹⁹ A'diyin

jin midi 'ce'd gwonk_{ana} 'de/ 'peni uni gwansan kun 'kwarkunu mo kun pisin mo dhali tor 'kwani gwo wakan mo si'da/ tani a'di minu yuk ki a'di jin pisapis mo e Bampa/ gi Momis mo. Hili a'di jin mii uni mo dhali tor gwo ki uni mo tani a'di minu yuk gway ki a'di jin caaca mo e Bampa/ gi Momis mo be. ²⁰ Haali/ aha/ tora um gwo mo ki isi ciki/ miin_{kar}/em bum mo mini bol ku gi iman'kwar to e mo dhali 'Kwani Parisi_{yiin} mo tani um mini mol ci_c e Bampa/ gi Momis mo be.

Yesus Torki Gwo mo gom Gwo ma Nyor mo

²¹ Um cik_{ki} gwo jin onu 'peni 'kwanin dhamo/ ki: /E mini mii dhalku/ ki 'kosha 'kosh mo, dhali a'di jin 'koshki'da 'kosh mo tani a'di midi 'dapi gwon dwall mo be. ²² Hili aha/ ona um gwo mo ki aris 'kwani 'baa_{ar} mo ka 'de_{te}/ 'de_{te}/ ki ji gi mi_i'da nyor ka kam piti mo tani a'di midi 'dapi gwon dwall mo be. A'diyin jin soro'da kam piti mo si'da/ mo tani midi 'dapi gwon dwall e montul is gi 'Kwani Yahuuda/ mo, dhali a'diyin jin midi o /e gwo mo ki: /E ta pus mo tani, a'di midi 'dapi mo ma al o'd mo be. ²³ Wakan wak_{ki}/ /e ki guyu/ tom pini jin cinu ki me'd mo apowa gwata/ mo dhali /e ki ka gwo e ka kam pini dina tor_j kamu/ apo/ /e mo tani ²⁴ dhalki tom pini jin cina /e ki me'd mo mbwambor ma gwata/ mo dhali yaku/ mo, mmogwama gwam ntwa/ a/ mo nyak_{ka} kam pini mo dhali yan'ko'd yayu/ mo dhali ci tom pini jin cinu ki me'd mo. ²⁵ Miiyi amugu ki jahanne/ mo nyak_{ki} a'di jin yer / e is ki gway mo ki um 'kon mo mmo/ii ka yiha/ mo e bway mmodwall gwo mo nyak_{ki} a'di mo, isi ciki/ amanyer /e is ki gway midi bi_tki /e mo e me'd ma

mandwall gwo mo dhali amandwall gwo mo a'di midi ciki /e ka manji mo mo dhali /e minu kar eya sijn mo be. ²⁶ Ka jin gana/ aha/ ona /e gwo mo ki /e mini mol 'ba/ piyu/ ka pije/ ki sule/ mo ntagi /e mini ciya maliim jin 'ko'd mo be.

Yesus Torki Gwo mo gom Mii jin Miinu Miinyɔal mo

²⁷ Um cikki gwo jin onu ki: Dhalku/ ɔal ki mii mii mo ma. ²⁸ Hili aha/ ona um gwo mo ki aris 'kwani 'baa mo ka 'deɛ/ 'deɛ/ uni gun hili 'kup ki up mo mmo'dap e mo tani ki jahanne/ uni miiki miinyɔal nyakki up mo eya dum buni mo be. ²⁹ Wakki/ e ma bim poros pini tu'c /e mo mmomii miinthus mo tani buki a'di ka pije/ mo ma dhali biɛi a'di asho mo haali/ a'di 'boro'd gom /e mo mmothis buɔɔwar is gi 'ban is piniɔ kamu/ e mo jin mina buɔɔwar is pini ka 'bimpil diki ya mo e mo ma al o'd mo be. ³⁰ Dhali wakki/ me'da bim poros pini midi tu'c /e mo mmomii miinthus mo tani 'ciɛi/ a'di mo ma dhali yipi a'di asho mo haali/ a'di 'boro'd gom /e mo mmothis buɔɔwar is gi 'ban is piniɔ kamu/ e mo jin mina buɔɔwar is pini ka 'bimpil diki ya mo e mo ma al o'd mo be.

Yesus Torki Gwo mo gom Mii jin Dhaluwa Dhal 'Pen mo

³¹ A'di onu si'da/ ki: A'diyin jin midi dhal ashim piti 'pen mo tani dhalki a'di thosoni'da warka/ jin dhaluwa dhal 'pen mo. ³² Hili aha/ ona um gwo mo ki aris 'kwani 'baa mo ka 'deɛ/ 'deɛ/ gun dhalki up buni 'pen mo hili isi ciki/ jasi gom gwo gi miinyɔal mo tani uni dhu uni ki imanmii miinyɔal mo dhali a'diyin jin midi mash a'bom jin dhal ma

kathim piti 'pen mo tani a'di si'da/ miiki miinyal mo be.

Yesus Torki Gwo mo gom Gwo jin Thulu Me'da Po/mo

³³ Dok/e um cikki gwo jin onu mo ki 'kwanin dhamo/ ki: /E mini dhalku/ ki mii thul me'da po/ gwo mo mmo/o is ka tor mo, hili thimi gwo e Tapa mo a'di jin thula /e gwo me'da po/ mo mmo/o mo. ³⁴ Hili aha/ ona um gwo mo ki: Dhalku/ gwo ki mii thul me'da po/ mo mmo/o mo ki sule/ mo ma, walla gom momis mo haali/ a'di ta'da kursi ma Arungimis mo be, ³⁵ walla gom mony'cesh mo haali/ a'di ta mondhu sho'k piti mo, walla gom Pa Urushaliim mo haali/ a'di ta 'penkuman bampa/ ma Malik jin ca'd mo. ³⁶ Dhali dhalku/ ki mii thul gwo me'da po/ mo mmo/o mo gom 'kup pini mo haali/ /e molona mur'kup tal 'den kamu/ war mo mmota gi kush mo walla mmota gi 'thi/ mo. ³⁷ Dhalki gwom pini jin ona /e mo midi ta jasi anynye mo walla yisa mo. Ma e tonj kamu/ jin mar mii yan is mo tani uni pu'dkin 'peni tonthus mo be.

Mo/en gom Uni gun Ta 'Kup mo

³⁸ Um cikkin a'di jin onu ki: Ki e gom e mo dhali ki she/ gom she/ mo tani ³⁹ hili aha/ ona um gwo mo ki: Dhalku/ ki roc a'di jin ta thus mo. Hili wakki/ jan 'den kamu/ midi dor /e e 'ban 'peshe/ ma bim poros mo tani tu'kki a'di 'bana kamu/ si'da/ mo ma. ⁴⁰ Dhali wakki/ wathin 'den kamu/ midi sus /e mo dhali bu'th burrinyem bwaman pini mo tani dhalki a'di bu'th jam po/ si'da/ mo ma. ⁴¹ Dhali wakki/ wathin 'den kamu/ kan /e gwo ki 'bi'th mo mmoya ki natgin 'de/ mo tani yayi nyakki a'di mo

ki ṇatgini su/ mo. ⁴² Ciki a'di jin dotki to 'peni /e mo dhali dhalku/ ki ush a'di jin midi bar to kal 'peni /e mo.

⁴³ Um cikkin a'di jin onu ki: /E mini en amannyak ca'b pini mo dhali shi/ 'kup pini i e mo. ⁴⁴ Hili aha/ tora um gwo mo ki: Eni uni gun ta 'kup ki um mo ma dhali 'thoyi gom uni gwansan kun toci um bwa mo. ⁴⁵ Wakan ki um mini ta iya/ ma Ababam bum jin di'd e momis mo, haali/ a'di tu'cki'da tentem piti mmosul apo/ 'kwani kun to thus ki thus mo dhali apo/ uni kun ta 'kwanin gana/ mo, dhali a'di ki hasha sho'k apo/ 'kwani kun ta kun kar/e mo dhali apo/ uni gun 'koki ta kun kar/e mo be. ⁴⁶ Haali/ wakki/ um ki en uni gwansan kun eni um mo tani tom bum kun mina um gam gom mii gi wakan mo tani mini wakata mo sa/? 'Kona imantera thulpa/ ki mii mii jin nyaka'd kan mo 'taa? ⁴⁷ Dhali wakki/ um ki the jasi iwak bum me'd mo tani mii jana imiina /e ki nyanye/ mmobol cin tiya e mo? 'Kona 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ ki mii mii jin nyaka'd kan mo 'taa? ⁴⁸ Wakan um mini mii ta unim 'borgan gana/ mo me'da Ababam bum jin di'd e momis jin ta a'dim 'borgan gana/ mo be.

6

Yesus Torki Gwo gom To jin Minu Ci 'Kwani kun Hatha'ko'd mo

¹ Jiyyi miiny jarom bum jin mina umi bot mo mbwambori 'kwani mo mmomina uni mish um mo haali/ ṇ'ko'd mo tani um mini ta gi to jin ish kumma/ yisa 'pena Ababam bum jin di'd e momis mo.

² Wakan si'da/ ki /e mini ci to jin cinu gom 'kwani kun hatha'ko'd mo tani dhalku/ ki kowa poome/ mo mbwambori /e mo me'd 'kwani kun tana he'k e ka he'k e mo kun miiki to mo e gu'b gi montul is mo dhali e bway tur kun iinu mo ki uni mina 'kwani iman mo. Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki uni tan gi tom buni gun ish kumma/ mo be. ³ Hili ki /e mini ci to gom 'kwani kun hatha'ko'd mo tani dhalku/ ki dhal me'da cam pini mmomish me'da bim poros pini mmomiina a'di to mo ⁴ wakan ki tom pini kun cina /e gom 'kwani kun hatha'ko'd mo minu mii ki kup mo, dhala Ababam pini jin mishki'da ris to gun miinu ki kup mo tani midi ci /e to kun mini ish kumma/ mo be.

Yesus Torki Gwo mo gom Mon'tho mo

⁵ Dhali ki /e mini 'tho mo tani /e mini mii dhalku/ ki mii me'd 'kwani kun ta iman he'k e mo haali/ uni eni mondosh mo dhali 'tho mo e gu'b gi montul is mo dhali e mo jin 'ciṭha/ bway tur mo ki uni mina 'kwani mish mo. Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki uni tan gi tom buni kun ish kumma/ mo be. ⁶ Hili ki /e mini 'tho mo tani yayi gu'b pini mo dhali muthi acampur mo dhali 'thoyi Ababam pini mo, a'di jin 'konuki tor eya tente/ mo, dhali Ababam pini, a'di jin mishki to gun 'kon ki kup mo tani midi ci /e to gun ish kumma/ mo be.

⁷ Dhali eya 'thom bum mo tani dhalku/ ki roth gwo apo/ mo gun 'ko bwa 'te/ mo me'd 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo haali/ uni kulumki gwo mbwa mo ki uni minu cik 'twam buni ki gwom buni kun ona uni ka ris mo be. ⁸ Dhalku/ ki wa e ki uni mo ma haali/ Ababam bum mishki

a'di jin mina um mii ta mo ntwa/a ki um dotki a'di mo be. ⁹Thoyi wa cikise/ mo ma:

Ababam bam jin di'di momis,
dhalki gway pini a'di kogu mo ma.

¹⁰ Dhalki bampam pini a'di yayi'da 'cesh.

Dhali dhalki bwam pini a'di miinu a'cesh mo ma me'd yan a'di miinu e momis.

¹¹ Ka tee yansan ciyi am tontem bam jin ta ji gi isa yempa/ mo ma.

¹² Dhal am amure/ miinthus bam 'pen mo ma me'd yan si'da/ dhala aman 'kwani 'pen gun 'kon ka mure/ miinthus bam m'ba/.

¹³ Dhalku/ ki sus am e mo jin palu mo e miinthus. Hili wothi/ aman 'peni wathin thus mo ma.

¹⁴ Haali/ wakki/ um mini dhal 'kwani gwon dhan buni 'pen mo tani Ababam bum si'da/ midi dhal um gwon dhan bum 'pen mo be. ¹⁵ Hili wakki/ um 'koki dhal 'kwani gwon dhan buni 'pen mo tani wakan si'da/ Ababam bum midi diki dhal um gwon dhan bum 'pen mo be.

Yesu Torki Gwo mo gom To jin Ga/u mo

¹⁶ Dhali ki um mini ga/ to mo tani dhalku/ ki hil mo ki engwamash mo me'd 'kwani kun tana he'k e ka he'k e mo haali/ uni warki jis/em buni mo ki monga/ tom buni minu mish ki 'kwani mo. Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki uni tan gi tom buni kun ish kumma/ mo be. ¹⁷ Hili ki /e mini ga/ to mo tani shupuri 'kup pini ka yin mo ma dhali lami bwam/em pini mo ¹⁸ ki monga/ tom pini minu 'koki mish ki 'kwani mo hili ka Ababam pini, a'di jin dinuki tor mo eya tente/ mo, dhali Ababam pini

jin mishi to jin di'd ki jin kup mo tani a'di midi ci /
e to jin ish kumma/ mo be.

Mmo/ish Kumma/ e Momis mo

¹⁹ Dhalku/ ki sug to gom is pini mo ma mmo/ish
kumma/ mo e mony'cesh yan mo, e mo gun 'kon
ma dhurany mo dhali mo gun wuna to gure/ mo
mmoshwa mo dhali mo gun 'kona 'kwanin 'di/ mo
mmo'ce'd mo mo dhali mmokwal to mo be. ²⁰ Hili
suki is pini ki to kun ish kumma/ mo e momis mo
e mo jin dar ga dhurany mo walla mo jin wuna to
gure/ mo mmoshwa to mo dhali e mo jin daru gi
'kwanin 'di/ mo mmo'koki 'ce'd to mo dhali kwal to
mo. ²¹ Haali/ mo jin isha tom pini kumma/ mo tani
a'di ta mo jin min ma dum pini idi si'da/ mo be.

Alamba/ gi Bunḡwar Is mo

²² E, a'di ta'da lamba/ gom bunḡwar is mo.
Wakan wakki/ em pini midi ca'bki kwany kwany mo
tani bunḡwar is pini 'baar mo ka 'bimpil mo tani
minu 'tu'd mo ki monkush mo be. ²³ Hili wakki/
em pini diki ca'bki kwany kwany mo tani bunḡwar
is pini 'baar mo ka 'bimpil mo tani minu 'tu'd mo
ki mondhurumi'd mo be. Wakki/ monkush jin di'd
e /e dhurumi'd mo kan tani dhan mondhurumi'd
'ka'da miiya!

Mmo/anan Is mo

²⁴ Wathin 'deḡ kamu/ yisa di'da jin midi mish
miiya tu'c gom tapa isu/ mo: haali/ a'di midi mii
shi/ jan tal 'deḡ kamu/ i e mo dhali ena kamu/
mo walla ilu/ a'di midi bu'th jan 'deḡ kamu/ ka
bor mo dhali wak jan kamu/ mo be. Um moli mii
Arumgimis to mo dhali mii to gun tanu pa ki pa
mo.

25 Wakan aha/ tōra um gwo mo ki dhalku/ is ki anan mo gom moŋ'koki/em bum mo ma walla gom tonte/ jin mina umi shwa mo walla gom to jin mina umi pi mo walla gom bungwar is bum mo gom to jin mina umi hithi is mo. Dina mondiki/ e ki bol tonte/ e mo 'taa? Dhali bungwar is ki bol burrinnye/ e mo 'taa? 26 Hili 'kup ki 'dii kun pen e mis mo ma. Uni 'koki si to mo walla 'koki 'ciṭh to mo walla 'koki tul to is mo e bwān themes mo tani dhali hili Ababam bum jin di'di momis mo tani a'di thiṭki uni mo be. 'Kona um ki ta 'kwani kun 'bitha yol she/ki 'bi'th mo mmobol uni e mo 'taa? 27 Dhali wathi/ jana di'di bwam um mo jin midi anan is mo dhali jin midi mish ganān mondiki/em piti 'ba/ mo? 28 Dhali atinta anana um is mo gom burrinnye/ mo? Kulumi gwo ibwa mo ma gom jandin to kun 'kona piṭe/ mo mmocakina uni mo. Uni 'koki miiya tu'c mo walla sura thus mo be. 29 Hili aha/ tōra um gwo mo, goma Sulemaan e monycam piti 'baar mo tani a'di dinuki hi'th ki burrinnye/ jin waki jandin 'de/ 'peni uni gwansan mo be. 30 Hili wakki/ Arumgimis ki hitha sho ki burrinnye/ wakan mo e bwaasho mo tani uni gun 'kokin mo shwane/ dhali ka'thamo/ 'kwani ki ta'k uni e mo/o'd mo tani bakata 'te/ mmīna a'di diki hi'th um ki burrinnye/ ki nyanye/ mo, ayy um 'kwani kun gwa'da moŋgam gwo is ki gwa'd mo kan? 31 Wakan dhalku/ is ki anan mo ma mmo/o gwo mo ki: Atinta mmīna ana ishwa mo? walla, Atinta mmīna ana ipi mo sa/? walla, Atinta mmīna ana ihithi is mo sa/? 32 Haali/ 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ ṇapkina ris to gwansani 'baar mo, dhali Ababam bum jin di'di momis mo tani a'di mishki a'di jin mina umi mii

ta gi uni 'baar mo be. ³³ Hili simmi bampam piti e ntwa/a/ mo ma dhali mo ma kar/em piti mo, dhali aris to gwansani 'baar mo tani uni mini ta kum bum si'da/ mo be.

³⁴ Wakan dhalku/ is ki anan mo gom ka'thamo/ mo haala 'thamo/ midi anan is mo gom is piti mo. Dhalka tee ki is pitiŋ gana/ toci bwa mo mmoteya tee mo.

7

Mmodwall kun Tiya Gwo mo

¹ Dhalku/ ki ciŋitha ciŋi'th mo ki um minu 'koki ciŋi'th mo. ² Haali/ ki gwo jin ciŋitha um ki ciŋi'th mo mmopi mo tani um minu ciŋi'th mo dhali ki mii jin bara um mii mo tani um minu bar ka nyan'ko'd mo be. ³ Atinta mishkina /e businyan to i e ma kam pini mo hili diki mish adhana ka'dum jin di'd /e e em piniŋ gana/ mo? ⁴ Walla atinta mina /e i/owa kam pini gwo mo ki: Dhalki aha/ guna /e businyan to 'peni em pini mo ma dhali /e ki dhal adhana ka'dum /e i em piniŋ gana/ mo. ⁵ /E jin tana he'k e ka he'k e kan mo, buki aka'dum jin di'di em pini ntwa/a/ mo ma dhali yan'ko'd /e mini mish mohil ki 'bore/ mo mmobuk businyan to jin di'da kam pini i e mo be.

⁶ Dhalku/ ki ciya 'ka to jin kogu mo dhali dhalku/ ki biŋ dhemam bum mbwambori kuthar mo, hili isi ciki/ ki uni mini sa uni ki sho'k mo dhali tu'k mo mmo'kosh um mo be.

Doti ma, dhali Simmi Mii E mo, dhali Nagkani mo

⁷ Doti to mo ma dhali a'di minu ciki um mo be. Simmi mii e mo ma dhali um mini gam a'di mo be.

Nagkani anagkan ki me'd mo ma dhali a'di minu ka'd ki um mo be. ⁸ Haali/ aris uni 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ kun dotki to mo tani bu'thki uni mo dhali uni gun simmki mii e mo tani gamki to mo dhali a'di jin nagkanki a'di mo tani a'di ka'dkunu a'di mo be. ⁹ Walla wathi/ jana di'di bwam um mo wakki/ ya/m piti dot a'di gwo gom maan^hkuthu'd mo tani mina a'di ci a'di wosh mo 'taa? ¹⁰ Walla wakki/ a'di ki dot a'di gwo gom wa'c mo tani mina a'di ci a'di tasha/ mo 'taa? ¹¹ Wakki/ um si'da/ kun ta 'kwani kun ta thus ki thus kan mo mishi tom 'boron ci ki u^him bum mo tani bakata bese/ mmin ma Babam bum jin di'di momis mo diki ci aris to gwansan kun 'boron ki uni gwansan kun dotki a'di mo si'da/? ¹² Wakan ma to yin jin ona um ki 'kwani mini mii mii gom um mo tani miiyi wakan si'da/ gom uni mo ma haali/ gwo yansan ta gwon^hkan jin cinu mo dhali gwo gi imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo be.

Campur jin Nyuthanyu'th mo

¹³ Cici um mo ma e bway jin nyutha 'twaman ki nyu'th mo haali/ acampur a'di wangala wangal mo dhali bway a'di 'disha mii mo e mo jin shunu mo e mo jin 'ce'du sho'k mo dhali uni gwansan kun cickin e a'di mo tani tana ris ka ris mo be. ¹⁴ Haali/ acampura nyu'thga/ mo tani dhali bway mo tani a'di di^hta mii mo jin shunu mo e mondiki/e mo dhali uni gwansan kun gamki a'di mo tani 'koni da^hka/ mo be.

Aris Cwa Uni Mishu ki Maman Buni mo be

¹⁵ Ji^hyi imanci gwonthus ki e ki 'bore/ mo ma uni gun pu'dkin mo e um mo mmohitha mur ka'bali is mo, hili e bwaman ma du mo tani uni tana wu

gun pitili to ki she/ mo be. ¹⁶ Um mini mish uni ki maman buni mo. Amura'th minu ho mo 'pena 'de/ mo 'taa? walla pu/ 'pena liṭ mo 'taa? ¹⁷ Wakan aris cwa kun 'boron mo tani dho'th maman kun 'boron mo hili cwa kun shi/ashi/ mo tani dho'th maman kun ta thus ki thus si'da/ mo be. ¹⁸ Cwam 'borga/ mol dho'th maman kun shiyin mo walla cwa shigga/ si'da/ mol dho'th maman kun 'boron mo be. ¹⁹ Aris cwa 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ kun 'koki dho'th maman kun 'boron mo tani uni jepu ka 'cesh mo dhali taki o'd mo be. ²⁰ Wakan si'da/ um mini mish uni ki maman buni mo be.

²¹ Aris 'kwani 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ kun o aha/ gwo mo ki: Tapa, Tapa mo tani mini 'koki ciḥ mo e Bampa/ gi Momis mo hili jasi a'di jin mii bwa ma Ababam pem jin di'd e momis mo be. ²² Dhali ka cim caan mo tani 'kwani mini ta aris ka ris mo kun mini o aha/ gwo mo ki: Tapa, Tapa, 'kona aman ki o gwo is ki gway pini mo 'taa? dhali ura rum thus ka piḣe/ ki gway pini mo? dhali miiya ris dhan mii kun 'bitha'bi'th ki gway pini mo 'taa? ²³ Dhali yan'ko'd aha/ mina ṭor uni gwo eya tente/ mo ki: Aha/ dinaki mish um ki sule/ mo be. Iiku/ mo 'peni aha/ mo ma, um gun ta imanmii tonthus mo.

Monka'b jin Ka'bu Isu/ mo be

²⁴ Aris 'kwani 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ kun cikki gwom pem gwansan mo dhali mii uni mo tani uni wana e ki wathi/ jin yukayuk mo mmonyany gu'b piti eya po/ wosh mo be. ²⁵ Dhali ka sho'k wolki yi'de/ mo dhali dhana gannu/ yi'de/ pu'dki'd mo dhali 'tham poshki'd mo dhali dor apo/ gu'b mo tani hili a'di diki 'tuk mo be haali/ a'di ṇka'bkunu apo/ wosh mo be. ²⁶ Dhali aris 'kwani 'baar mo ka

'dete/ 'dete/ kun cikki gwom pem mo dhali 'koki mii uni mo tani uni wana e ki wathim pus jin nyan̄ki gu'b piti apowa si'b mo be. ²⁷ Dhali ka sho'k wolki yi'de/ mo dhali agannu/ yi'de/ pu'dki'd mo dhali 'tham poshki'd mo dhali dor apo/ gu'b caan mo tani dhali a'di kumki'da 'cesh mo be dhali adhana bar jin caaca shinu is e a'di mo be.

Moshirr ma Yesus mo

²⁸ Dhali ka Yesus 'baarki gwo gwansan mmo/o mo tani awaambuhany 'kwani merkin mo gom gwontor piti mo be ²⁹ haali/ a'di torki uni gwo mo me'd wathi/ jin ta gi moshirr mo dhali yisa me'd iman'kwar tom buni mo be.

8

Yesus Dhelelki Wathi/ jin 'Kosha Monthus Is mo

¹ Ki a'di thulki'd ka 'cesh mo 'peni 'kuwosha turga/ mo tani adhana waambuhany 'kwani kun caaca bath̄ki a'di m'pen mo be. ² Dhali hili wathi/ jin 'kosha monthus pu'dki'di a'di mo dhali ca'bki jin 'kupa'dupuni bwambori a'di mo mmo/o gwo mo ki: Tapa, wakki/ /e ona bwa mo tani /e mishi aha/ mmodhelel mo be. ³ Dhali a'di ki he'th me'd piti mo dhali ta a'di is ki me'd mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ ona bwa mo be. Dheleli mo ma. Dhali ki jahanne/ monthus piti dhelelkunu mo be. ⁴ Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki: Hili /e mini dhalku/ ki o wathin̄ kamu/ gwo mo gom ton tal'de/ yan mo. Hili yaku/ mo dhali tor is pini ka gasiis mo dhali ci a'di to jin kan ma Musa gwo mo e gwon̄kan mo haali/ a'di ta to jin nyo/i gwo gom 'kwani mo be.

*Cin̄kina/ ma Mancil ma Askar Iss 'Kwanimpa
Mmudhe'd jin Waçkunu mo*

⁵ Me'd jin cin̄kina a'di mo e Pañ Kapranahuum mo tani amancil ma askar iss 'kwanimpa mmudhe'd mo tani pu'dki'd 'kup ki a'di mo mmonap a'di mo, ⁶ dhali o gwo mo ki: Tapa, cin̄kinam pem ishki 'ko'da 'cesh ki 'ba'th jin mutt a'di is mo e pa mo dhali a'di shwan ma cisa nyor mo be. ⁷ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Aha/ mina yaku/ mo dhali waç a'di mo be. ⁸ Hili amancil ma askar iss 'kwanimpa mmudhe'd thok a'di gwo mo ki: Tapa, aha/ dinaki ha me'd mo jin mina /e yayu/ mo eya galgin gu'b pem mo. Hili oyi jasi gwo mo 'te/ dhali cin̄kinam pem minu waç mo be. ⁹ Haali/ aha/ tana wathi/ jin di 'ko'd e moshirr mo. A/askar 'koni bwam me'd pem mo, dhali ki aha/ ona gwo e jan tal 'de/ mo ki: Yaku/ mo tani dhali a'di yaki'd mo. Dhali aha/ ki o gwo e jan tal 'den kamu/ mo ki: Yayu/ mo tani a'di yayi'd mo be, dhali e cin̄kinam pem ki: Miiyi yan mo ma tani dhali a'di miiki a'di mo be. ¹⁰ Ka Yesus cik̄ki gwom piti mo tani a'di merki'd mo dhali o uni gwansan gwo kun bathi a'di nsho'k gwo mo ki: Ka jin̄ gana/ aha/ ona um gwo mo ki: Jan 'den kamu/ yisa di'da e 'Kwani ma Israyiil jin gamkika/ jin ta'd gi mongam gwo is gi wakansan mo be. ¹¹ Aha/ tora um gwo mo ki: Ama'diny 'kwani ka ris mini pu'du/ mo 'peni mom'pesho'k mo dhali 'pena bora lungu'b mo dhali 'ko atharabeesa nyak̄ka Ibrahiim mo dhala Is/hak mo dhala Yakuub mo e Bampa/ gi Momis mo be ¹² ki iya/ gi Bampa/ gi Momis mo minu ta'k mo e mondhurumi'd jin ta'da 'tum ka 'tum mo tani e mun mo tani 'kwani mini ko mo dhali 'pe'd

shem buni mo be. ¹³ Dhali eya mancil ma askar iss 'kwanimpa mmudhe'd mo tani Yesus ki o a'di gwo mo ki: Yaku/ mo ma. Dhalki a'di miinu mo gom /e mo me'd jin gamkina /e gwo is mo be. Dhali cin̄kina/ a'di wačkunu mo eya tee caan ki e 'kamu'thki'd mo be.

Yesus Wačkida Mar ma Buterus jin Ta'da 'Bomi mo

¹⁴ Dhali ka Yesus cički gu'b ma Buterus mo tani a'di parki'da mar ma Buterus e mo jin ta'da 'bomi mo mmo/ isha a'di mmo'batha a'di is ki 'ba'th mo. ¹⁵ A'di ki ta ayim is ki me'd mo dhali 'ba'th dhalki'da yim 'pen mo dhali ayim cuki mis mo dhali mii a'di to mo be. ¹⁶ Ki mom'pimpili/ mo tani uni kalki 'kwani i a'di mo aris uni gun bu'th ma ruma 'cesh mo dhali a'di ki ura rum thus kun nyo/ on ka piye/ mo ki gwo mo dhali a'di ki wač uni 'baar mo kun 'kokin mo mmo'ba'th mo be. ¹⁷ Dhali a'di yan ta gwo jin minu thim mo me'd gwo jin okin ma manci gwo ma Arungimis kadhamo/ mo jin ta'da Ishaya mo ki: A'di kalki isa nyor bana mo dhali kalki aris 'ba'th jin 'koshki ana mo be.

Uni kun Mini 'Taki Batha aYesus Nsho'k mo

¹⁸ Dhali ka Yesus parki'da waambuhany 'kwani e kun 'kamki a'di mo tani a'di kanki gwo mo mmoya mo mmo'citha/ gap ki 'bana kamu/ mo be. ¹⁹ Dhala man'kwar to pu'dki'd mo dhali o a'di gwo mo ki: Amantor Gwo, aha/ mina bath /e nsho'k mo e mo 'baar mo jin mina /e iya mo. ²⁰ Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki: Amaḱ uni ta gi jis mo dhali 'dii kun pen e momis mo tani uni ta gi gu'b mo. Hili, Ya/ gi 'Kwani mo tani a'di dar gi mo mo mmokar 'kup piti nycine/ mo be. ²¹ Dhala manciḱ gwon

kamu/ o a'di gwo mo ki: Tapa, dhalki aha/ yana ntwa/ a/ mo mmokana babam pem mo. ²² Hila Yesu ki o a'di gwo mo ki: Baṭhi aha/ m'pen mo ma dhali dhalki jwa kan ceny jwam buniṇ gana/ mo.

Yesu Doshki'da Dhana Punthar 'Tham mo

²³ Dhali ki a'di ciṅki'd e bwaakur mo tani iman-cik a'di gwo baṭhi a'di isho'k mo be. ²⁴ Dhali hili adhana punthar 'tham caaca cuki mis mo e bwam yi'de/ mo, wakan dhala kur a'di borkunu mo ki yi'de/ jin bir bakal mo. Dhali hili a'di ishki e mo be. ²⁵ Dhali uni iikin mo mmomer a'di e mo mmo/ o gwo mo ki: Woṭhi/ awoṭh mo ma, Tapa. Ana 'ce'da sho'k mo be. ²⁶ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Atinta ko/ka um is mo kan, ayy um 'kwani kun gwa'da monḡam gwo is ki gwa'd kan mo? Dhali yan'ko'd a'di ki cu mis mo dhali kucur 'tham ki gwo mo dhali yi'de/ mo dhali adhan mo dosh ki biyuu mo be. ²⁷ Dhali 'kwani merkin mo mmo/o gwo mo ki: Ki wathi/ jana a'danne, ki 'tham dhali yi'de/ ha a'di gwo e mo kan?

'Kwani gi Paṇ Gadara kun Bu'th ma Ruma 'Cesh mo

²⁸ Dhali ki a'di pu'dki'd ki 'bana gapa kamu/ jin ta bampa/ gi Paṇ Gadara mo tani 'kwani su/ 'kon kun takin ga rum thus kun nyo/on mo gamki a'di 'kup mo kun iyyin 'peni mon'kupaje mo. Uni shwana nyor kagahara ki jan ṭal 'denṇ kamu/ midi diki ya ki bway caan mo be. ²⁹ Dhali hili uni cuun kagahara mo ki: /E mini miiya tinta e am mo ayy Ya/ ma Arumgimis? /E pu'dkin mo mmahan mmodu am ki isa nyor ntwa/ a/ ki mo diki pu'd mo naskina/ 'taa? ³⁰ Dhali ama'diny kuthar 'kokin

mo mmoshwa mo isa dhana/ mo 'peni uni mo.
³¹ Dhali arum thus kun nyo/on ki dot a'di gwo mo
 ki: Wakki/ /e mini dhu am 'pen ka pije/ mo tani
 hashi aman mo e bwan kuthar mo ma. ³² Dhali a'di
 ki o uni gwo mo ki: liku/ mo. Wakan uni iikin mo
 ka pije/ mo dhali se mo e bwan kuthar mo. Dhali
 hili ama'diny kuthar uni yakina waca/ ka lungu'b
 mo e bwaman ma gapa al mo dhali uni 'ce'dkunu
 sho'k ki yi'de/ mo be. ³³ Dhali imanhil kuthar uni
 sokin mo dhali uni iikin mo e 'penkuman bampa/
 mo dhali uni torkina ris to gwansan mo dhali gom
 to kun miikunu mo goma rum thus kun nyo/on
 mo. ³⁴ Dhali hili aris 'kwani gi 'penkuman bampa/
 uni pu'dkin mo mmogama Yesus 'kup mo. Dhali ki
 uni parki a'di e mo tani uni dotki a'di mo mmodhal
 mom buni gun 'kokina uni 'pen mo be.

9

Yesus Wacki Wathi/jin Mutta/ Is mo

¹ Dhali a'di cicki bwam ma kur mo mmo'citha/
 gap mo dhali a'di pu'dki'd mo e 'penkuman bam-
 pam piti mo be. ² Dhali hili uni kalki a'di wathi/jin
 mutta/ is mo mmo/isha a'di eya cim piti mo. Dhali
 ka Yesus parki mongam gwo is buni e mo tani a'di
 ki o a'di jin mutta/ is gwo mo ki: Buthi adu mo
 ma, ya/m pem. Miinthus pini dhalkunu /e 'pen
 mo be. ³ Dhali hili iman'kwar ton tiya o gwo mo
 e is buni ki: Wathi/ yansan walki gwo sor mo be.
⁴ Hila Yesus mishki gwom buni jin kulumkina uni
 ibwa mo be mmo/o gwo mo ki: Atinta kuluma um
 gwon thus eya dum bum kan mo? ⁵ Haali/ mii jana
 sa/? n'ka'da'd mo? Mmo/o wathimpa gwo mo ki:

Miinthus pini dhalkunu /e 'pen mo? walla mmo/ o gwo mo ki: Cuyi mis mo dhali 'deki acim pini dhali ya mo? ⁶ Hili ki um mini mish ki Ya/ gi 'Kwani ta gi moshirr mo e mony'cesh yan mo mmodhal miinthus gi 'kwaniny'cesh 'pen mo – yan'ko'd a'di ki o wathi/ jin mutta/ is gwo mo ki: Cuyi mis mo, dhali 'deki acim pini mo dhali yayi bway pa mo ma. ⁷ Dhali yan'ko'd a'di cuki mis mo dhali ya bway pa mo be. ⁸ Ka waambuhany 'kwani parki a'di e mo tani uni 'kokin mo mmoko/ is mo dhali uni karkina Arumgimis ki ca mo gom a'di jin ciki moshirr e 'kwani kan mo be.

Ayuk jin Yukkunuwa Matta mo

⁹ Ka Yesus yaki'd ki yampe 'peni mattan mo tani a'di parki wathin kamu/ e mo jin yuku gway ka Matta mo mmoça'ba a'di mo e mo jin teruwa thulpa/ mo. Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Bathi aha/ nsho'k mo ma. Dhali a'di cuki mis mo dhali bath a'di nsho'k mo be.

¹⁰ Dhali ki a'di ca'bki'd mo eya tharabeesa e gu'b mo tani hili imantera thulpa/ ka ris dhali imanmii miinthus mo pu'dkin mo dhali 'kowa 'cesh nyakka Yesus mo dhali imancik a'di gwo mo be. ¹¹ Dhali ki 'Kwani Parisiyiin mishki mii yan mo tani uni ki o imancik a'di gwo gwo mo ki: Atinta shwan ma mantor gwom bum to mo nyakki imantera thulpa/ mo dhali 'kwani kun mii miinthus kan mo? ¹² Hili ki a'di cikki gwo yan mo tani a'di ki o gwo mo gom uni gwansan kun 'kon ki 'bore/ mo kun mini mii 'koki mii ta ga hakiim mo, hili jasi gom uni gwansan kun 'ba'thkin mo be. ¹³ Iiku/ mo ma dhali da/ari a'di yan jin ta 'pemen gwo mo ki: Aha/ napa momiimii moyi dhali yisa gom to jin minu 'cith

'kus mo. Haali/ aha/ pu'dkina mo yisa mmoyuk uni gun mii miin_{kar}/e mo yisa hili gom uni gun ta imanmii miinthus mo be.

Gwondot jin Dotu gom To jin Ga/u mo

¹⁴ Dhali yan'ko'd imanci_{ka} Yoha_{an} gwo uni pu'dkini a'di mo mmo/o gwo mo ki: Atinta ga/a aman to mo dhali 'Kwani Parisi_{yiin} si'da/? hili imanci_k /e gwo 'koki ga/ to mo? ¹⁵ Dhala Yesu_s ki o uni gwo mo ki: Mina 'kwani kun yuku mo e momiimash mo mmota yilkina/ mmoko mo e mo caan jin dina wathinya_{ja}'b nyak_{ki} uni mo 'taa? Atee mini pu'du/ mo ki wathinya_{ja}'b minu gu mo 'peni uni mo tani dhali yan'ko'd uni ki ga/ to mo be. ¹⁶ Wathin'den kamu/ yisa di'da jin kar sharkin burrine/ jin diki shum is apo/ burrinyen dhamo/ mo haali/ mo jin 'dapu mo tani midi dher bwa mo 'peni burrine/ mo, dhali mondher piti midi shi/ mo kagahara. ¹⁷ Wakan si'da/ wathin kamu/ diki kar yimana mura'th jin this e bwan kucan yimana muratha dhamo/ mo. Wak_{ki}/ a'di midi mii kan mo tani kucan midi 'twak mo dhali yimana mura'th midi ga_{ca} sho mo, dhali kucan minu 'ce'd sho'k mo. Hili yimana mura'th minu kar e kucan kun daka kucuru mo dhali wakan uni su/ mini 'ko ka 'dan'dap mo be.

'Bwa/ gi Wathi/ jin Ta Tapa mo dhala 'Bom jin Ta'da Yesu_s 'Twaman Burrinyem Piti Is ki Me'd mo

¹⁸ Ki a'di di'd mmo/o gwo mo wakan i uni mo tani hili tapan kamu/ pu'dki'd mo dhali ca'b ki jin 'kupa'dupuni bwambori a'di mo mmo/o gwo mo ki: 'Bwa/um pem daka wu'd mo be. Hili yayu/ mo ma dhali kar me'd pini apowa yim mo ka yim midi

di ki e mo. ¹⁹ Dhala Yesu cuki mis mo dhali bath a'di nsho'k mo nyakki imancik a'di gwo mo be. ²⁰ Dhali hili a'boma kamu/ diki'di mun jin 'kosha is ka nyor mo 'pena bas jin gus a'di ki yili 'kume'd i'ce'dka su/ mo. Dhali a'di pu'dki'd mo n'ko'di a'di mo dhali ta 'twaman burrinyem piti is ki me'd mo, ²¹ haala yim o gwo mo ki is piti mo ki: Wakki/ aha/ mina ta a'di jasi 'twaman burrinyem piti is ki me'd mo tani aha/ mina isi 'bor mo be. ²² Yesu tu'kki'd mo dhali para yim e mo dhali o a'di gwo mo ki: Buthi adu mo ma, 'bwa/um, mongam gwo is pini wa'ki /e mo be. Dhali ki jahanne/ mo tani a'bom wa'ki'd mo be. ²³ Dhali ka Yesu pu'dki'd mo e gu'b gi tapa mo tani a'di parki imanpiya thathar e mo dhala waambuhany 'kwani mo mmomiiya dulatt mo ²⁴ dhali a'di ki o gwo mo ki: Iiku/ mo ma haali/ ari nyara/ diki wu mo, hili a'di ishi e mo be. Dhali uni pe'th a'di mo be. ²⁵ Hili ka waambuhany 'kwani urkunu ka pije/ 'baar mo tani a'di seki bway bwan gu'b mo dhali butha yim mme'd mo be dhali ari nyara/ cuki mis mo. ²⁶ Dhali gwo gom mii yan mo tani a'di yaki'd ki lala'th mo e bampa/ 'baar mo be.

'Kwaniny Ja'da/ Isu/ kun Bu'thki Momish Mo mo

²⁷ Dhali ka Yesu yaki'd ki yampe mo 'peni mun mo tani 'kwaniny ja'da/ isu/ bathki a'di nsho'k mo mmocuu ki 'twa/ kun caaca mo ki: Miiyi mii apo/ aman mo ma, Ya/ ma Dawuu'd mo. ²⁸ Ki a'di cikki gu'b mo tani 'kwani kun tana ja'da/ pu'dkini a'di mo. Dhala Yesu ki o uni gwo mo ki: Um gamki gwo is mo ki aha/ misha to yan mii mo 'taa? Uni thok a'di gwo mo ki: Nye, Tapa. ²⁹ Dhali yan'ko'd a'di ki ta uni em buni is ki me'd mo dhali

o gwo mo ki: Isi me'd mongam gwo is bum mo tani a'di miikunu gom um mo be. ³⁰ Dhali em buni ka'dkunu mo dhala Yesus ki la kan uni gwo ki 'bi'th mo mmo/o gwo mo ki: Dhalku/ ki dhal wathin kamu/ mmomish a'di yan mo. ³¹ Hili uni iikini bway mo dhali peper gwom piti ki lala'th mo e pa gwansani 'baar mo.

Wathi/ jin Ta'da 'Diye/ Mishki 'Twa/ Wal mo

³² Me'd jin iikina uni mbway mo tani hili wathin 'diye/ jin bu'th ma rum thus mo suskunu i a'di mo be. ³³ Dhali ka rum thus urkunu ka pije/ mo tani wathi/ jin ta'da 'diye/ oki gwo mo dhala waambuhany 'kwani merkin mo mmo/o gwo mo ki: Ton kamu/ yisa di'da jin paru e mo wakansan 'thissa/ mo e 'Kwani ma Israyiil ki sule/ mo be. ³⁴ Hili 'Kwani Parisiyyin o gwo mo ki: A'di urki'da rum thus ka pije/ ki gway gi tapa ma ruma 'cesh mo be.

Yesus Hilki'da Hil ka 'Thime/ gom 'Kwani mo

³⁵ Dhala Yesus yaki'd e 'penkuman bampa/ 'baar mo dhali e bampa/ si'da/ mmo'tor gwo e gu'b gi montul is buni mo dhali mmo'ci gwom 'borga/ gom Bampa/ ma Arumgimis mo dhali mmowa'ca ris 'ba'th kun 'koshi 'kwani mo dhali aris isa nyor mo be. ³⁶ Ki a'di parki'da waambuhany 'kwani e mo tani a'di hilki'da hil ka 'thime/ mo gom uni mo haali/ uni 'kokin mo ka ha'th'ko'd mo dhali dar gi mom'bi'th mo mmowa e ki ka'bal kun dar ga manhil uni mo be. ³⁷ Dhali yan'ko'd a'di ki o imancik a'di gwo gwo mo ki: Bwaman mondhe'd iskina to mo tani hili imanmiiya tu'c uni 'koni daka/ mo be. ³⁸ 'Thoyi wakansan mo ma, ki Tapa gi

mondhe'd midi hashki imanmiiya tu'c mo e bwam
mondhe'd piti mo be.

10

Yesus Kwanyki Uni N'kume'd I'ce'dka Su/ mo

¹ Dhali a'di yukki uni e a'di mo gun ta kum piti kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo kun ta imancik a'di gwo mo dhali ci uni moshirr mo apowa rum thus kun nyo/on mo mmo/ur uni ka pije/ 'peni uni mo dhali mmowaça ris 'ba'th dhali aris isa nyor kun 'koshi 'kwani mo be. ² Dhali gway gi uni kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo kun dhunu ki she/ mo tani wa cikise/ mo be: jin twa/a/ ta'da Simaan, a'di jin yuku gway ka Buterus mo dhala Andaraawus jin ta'da kam piti mo, dhala Yakuub jin ta ya/ ma Sabadi mo dhala Yohaana jin ta'da kam piti mo be. ³ Dhala Pilibbus dhala Bartulamaawus, dhala Tuuma dhala Matta jin ta'da mantera thulpa/ mo, dhala Yakuub jin ta ya/ ma Halpa mo, dhala Taddaawus mo, ⁴ dhala Simaan gi Panj Kaana mo dhala Yahuusa Iskariyuuti, a'di jin 'cithi/ a'di is ki gwo mo be.

Uni kun Hashu ka 'Kume'd I'ce'dka Su/ mo

⁵ Unij 'kume'd i'ce'dka su/ gwansan hashkin ma Yesus ka pije/ mo mmokan uni gwo mo ki: Dhalku/ ki ii mo e bwaman mo kun 'kona 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo ma dhali dhalku/ ki ci mo e bampa/ gi Pa Saamira mo. ⁶ Hili iyyi mo ma mmodhal mii e i is mo mmonap ka'bal kun thisu e mo e gu'b ma Israyiil mo be. ⁷ Dhali ciyi gwo mo me'd jin mina umi ii mo mmo/o ki: Bampa/ gi Momis pu'dki'd mo hila/ e me'd mo be. ⁸ Waci uni gun 'ba'thkin mo, 'deki uni gun wukin mo,

dhali dheleli uni gun 'kosha monthus mo, dhali uri aruma 'cesh ka piye/ mo. Um bu'thki a'di ki dar gi to jin cinu mo, ciyi a'di jin cinu ki dar ga kar 'kus mo. ⁹ Dhalku/ 'dolkon gana/ ki bu'th mo walla 'dolkon kush mo walla gurany 'per eya jisalaan bum mo, ¹⁰ walla kucan mo gom iim bum mo, walla burrinyem bwaman isu/ mo, walla appa/ nsho'k mo, walla to mme'd mo, haali/ amanmiiya tu'c a'di ha me'd gom tontem piti mo. ¹¹ Dhali e mom bampa/ yin jin mina umi se mo walla pa mo tani gami a'di jin ha me'd mo e bwaman mo yan mo dhali 'koyi nyakki a'di mo ntagi um mini ii mo. ¹² Me'd jin mina umi ci' gu'b mo tani theyi a'di me'd mo ma. ¹³ Dhali wakki/ gu'b ha me'd mo tani dhalki monku'th is bum pu'dki'da po/ a'di mo. Hili wakki/ a'di diki ha me'd mo tani dhalki monku'th is bum dokki'di um ka nyan'ko'd mo. ¹⁴ Dhali wakki/ a'din 'de/ yin midi diki bu'th um mo walla diki cik gwom bum mo tani biri abuhany 'peni sho'k bum mo ma me'd jin dhalkina um gu'b caan 'pen mo walla pa caan mo. ¹⁵ Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki a'di mina 'twa/ si'd mo yisa ka tee gi gwon dwall mo gom bampa/ gi Pan Saduum mo dhali Pan Gamuura mo mmobol pa caan e mo yisa.

Monto'c 'Kus Mini Pu'du/ mo

¹⁶ Hili mo mo ma, aha/ hashkina um mo ka piye/ mo me'd ka'bal mo e bwaman ma wu mo, wakan yuki ki yuk mo me'd tasha/ mo, dhali dari ga mak mo me'd gurko/ mo. ¹⁷ Jiye 'kwani ki e ki 'bore/ mo ma haali/ uni mini ci um mo e montul is jin dwallu gwo mo dhali dor um mo e gu'b gi montul is buni mo be. ¹⁸ Dhali um minu dir 'ko'da 'cesh mo

mbwambori imudhiir mo dhali imalik mo gom gway pem mo mmoçi gwo mbwambori uni mo dhali 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo be.

¹⁹ Ki uni mini çi um wakan mo tani dhalku/ is ki anan mo mmo/o gwo mo ki gwonta imina umi o mo walla um mini o ata mo. Haali/ a'di jin mina umi o mo tani minu çi um ki mo yansan mo be.

²⁰ Haali/ a'di diki ta um kun mini o gwo mo, hili Shi/in 'pena Ababam bum oki gwo e um mo be.

²¹ Akama kamu/ midi çiya kam piti mmowu mo, dhali ababa gi wathin 'deñ kamu/ midi çi ya/m piti mmowu mo dhali uçi mini cu mis apo/ ikum mo dhali uni mini dhu uni mmowu mo be. ²² Dhali um minu ishi/ i e mo gom gway pem mo be. Hili a'diyin jin midi 'dim 'kup ntagi 'pemen mo tani a'di minu woth mo be. ²³ Ki uni mini to'c um bwa mo e bampañ 'deñ kamu/ mo tani soyi mo e bampañ kamu/ mo. Haali/ ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki um mini 'koki ii e bampa/ gi 'Kwani ma Israyiili 'baar mo ntwa/a/ ki Ya/ gi 'Kwani midi pu'du/ mo be.

²⁴ Amancik gwo yisa ica'd ka mantor a'di gwo mo yisa, walla cingina/ si'da/ yisa ica'd ki tapam piti mo yisa. ²⁵ A'di 'koshi jwa mo goma mancik gwo mo mmowa e ka mantor gwom piti mo be, dhali cingina/ si'da/ a'di 'koshi jwa mo mmowa e ki tapam piti mo be. Wakki/ uni mini yuk tapa gi gu'b gway ka Baalsebuul mo tani bakata 'te/ beseene/ mina uni sor uni gwansan kun 'koni gu'b piti mo.

A'di jin Minu Ko/ mo

²⁶ Wakan dhalki uni ki ko/ mo haali/ tonj kamu/ yisa di'da jin kumu 'kup mo ki a'di minu 'koki tor eya tente/ mo. Walla tonj kamu/ yisa di'da jin

bagkunu mo ki a'di minu 'koki mish eya tente/ mo.
²⁷ A'di jin torka/ um ka kwal is mo tani mina umi
 tor e monkush mo dhali a'di jin cika um ki kako/
 mo tani mina umi tor eya tente/ ej 'kundu' mo
 be. ²⁸ Dhali dhalku/ ki ko/ uni gwansan kun 'koshi
 bungwar is mo hili uni 'koki misha kashira/ 'kosh
 mo. Hili dhali mii yan e i is mo mmoko/ a'di jin
 mishki'da kashira/ sho'k 'ce'd mo mmontal 'de/ ki
 bungwar is ilu/ mo e mo ma al o'd mo be. ²⁹ Konuki
 yol ushi 'dii su/ ka maliimi su/ mo 'taa? Dhali
 jan kamu/ 'de/ 'peni uni gwansan midi diki bita
 'cesh mo ki dar gi bwa ma Ababam bum mo be.
³⁰ Hili amur 'kup bum gana/ uni 'baar mo denkunu
 e mo be. ³¹ Gom a'di gi wakan mo tani dhalku/
 is ki ko/ mo ma haali/ um a'di i'bitha yol she/ ki
 'bi'th mo mmobol ushi 'dii e mo be. ³² Wakan
 aris 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ uni gun mini
 ci gwo mbwambori 'kwani mo gom aha/ mo tani
 aha/ si'da/ mina ci gwo gom uni mbwambor ma
 Ababam pem mo, a'di jin di'd e momis mo be.
³³ Hili a'diyin jin watki aha/ gway mo mbwambori
 'kwani mo tani aha/ si'da/ mina wat a'di gway mo
 mbwambor ma Ababam pem jin di'd e momis mo
 be.

Yisa Monku'th Isa, Hili Gandal jin Ka'd mo

³⁴ Dhalku/ ki tosh ki aha/ pu'dkina mo mmokar
 monku'th is e mony'cesh mo. Aha/ dinaki pu'du/
 mo mmokal monku'th is mo, hili gandala turga/ mo
 be. ³⁵ Haali/ aha/ pu'dkina mo mmothum wathi/
 apo/ com mo dhali a'di jin ta uni a'bwa/um mo
 tani apo/ kum mo be dhali a'di jin ta uni a'bwa/
 um eya mar piti mo tani apowa mar pitim 'bomi

mo be. ³⁶ Dhali 'kwani kun ta 'kup gom wathin kamu/ mo tani mini ta uni gwansan gi gu'b pitin gana/ mo be. ³⁷ A'di jin eni com kagahara mo walla kum mo mmobol aha/ e mo tani a'di diki ha me'd mo gom aha/ mo be. Dhali a'di jin eni ya/ mo walla 'bwa/ mo mmobol aha/ e mo tani a'di diki ha me'd mo gom aha/ mo be. ³⁸ Dhali a'di jin diki kal cwany'cithan dhul piti mo dhali diki bath aha/ nsho'k mo tani a'di diki ha me'd mo gom aha/ mo be. ³⁹ A'di jin midi gam mondiki/em piti mo tani a'di midi this a'di e mo be, dhali a'di jin midi this mondiki/em piti e mo gom gway pem mo tani a'di midi gam a'di mo be.

To gi Ish Kumma/ mo

⁴⁰ A'diyin jin bu'thki um mo tani a'di bu'thki aha/ mo dhali a'diyin jin bu'thki aha/ mo tani a'di bu'thki a'di jin hashki aha/ mo be. ⁴¹ A'diyin jin bu'thki'da manci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo haali/ a'di ta'da manci gwo mo tani midi bu'th to jin ish kumma/ ma manci gwo ma Arumgimis mo, dhali a'diyin jin bu'thki wathin kar/e mo haali/ a'di ta wathin kar/e mo tani a'di midi bu'th to jin ish kumma/ gi wathin kar/e mo be. ⁴² Dhali a'diyin jin midi pash ari jan tal 'de/ jin gwa'da'd 'peni uni gwansan yi'den 'thupga/ ki 'kwa mo haali/ a'di ta'da mancik gwo mo tani ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki a'di midi diki this tom piti e jin ish kumma/ mo be.

11

¹ Dhali ka Yesus 'baarki gwo yansan mmoye'thkina a'di kum piti kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ sho'k ki gwo mo kun ta imancik a'di

gwo mo tani a'di yaki'd mo 'peni mun mo dhali
tor gwo mo dhali ci gwo mo e 'penkuman bampam
buni mo be.

*Imanhashu mo 'Pena Yohaana jin Ta'da Manmi-
iya Mii ki Yi'de/ mo*

² Dhali ka Yohaana cikki gwo mo ki a'di di'd eya
sijin mo gom mii kun miikin ma Kristhos mo tani
a'di hashki gwo mo ki imancik a'di gwo mo ³ dhali
o a'di gwo mo ki: A/e ta a'di jin midi pu'du/ mo
'taa? walla aman mina hil jan kamu/ mo? ⁴ Dhala
Yesus ki thok uni gwo mo ki: Iiku/ mo ma dhali tora
Yohaana gwo mo gom to jin cika um mo dhali jin
parkina um e mo be ⁵ ki uni gun tana ja'da/ mo tani
bu'thki momish mo mo dhali uni gun ta njwol mo
tani iin ki sho'k mo, dhali uni gun 'kosha monthus
mo tani dhelelkunu is mo dhali uni gun tana 'diye/
mo tani cikki gwo mo dhali uni gun wukin mo tani
cukunu mis mo dhali uni gun hatha'ko'd mo tani
uni cikunu gwom 'boro'd mo be. ⁶ Dhali mom'bor
mii gom a'diyin, a'di jin midi diki bu'th monkol e
aha/ mo be.

⁷ Me'd jin iikina uni e bway mo tani Yesus telki
mii 'pen mo mmo'tora waambuhany 'kwani gwo
mo isi gwo goma Yohaana mo ki: Atinta iikina um
ka pije/ mo mmopar e mo e mombwaasho mo?
Apil jin yikinkina 'tham is mo 'taa? ⁸ Atinta iikina
um ka pije/ mo mmopar e mo? Mmopar wathi/
jin hithi burrinyen na'bulka/ e mo 'taa? Hili uni
gwansan kun hithi burrinyen na'bulka/ mo tani
uni 'kon e gu'b gi imalik mo be. ⁹ Dhali atinta
iikina um ka pije/ mo mmopar e mo? Amanci gwo
ma Arumgimis kadhamo/ mo 'taa? Nye. Aha/ tora

um gwo mo dhali a'di jin bolo'da mançi gwo e mo.

¹⁰ A'di yansan ita a'di jin 'kwarkunu gwo mo ki:

Hili mo mo ma, aha/ mina hasha gum bway pem mbwambori jis /em pini mo,

a'di jin midi thoson /e bway pini ntwa/a/ mo be.

¹¹ Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo e bwaman uni gwansan kun dhodha up mo tani jan kamu/ yisa di'da jin ca'd ka Yohaana jin ta'da manmiiya mii ki yi'de/ mo. Hili a'di jin pisapis mo e Bampa/ gi Momis mo tani a'di nyca'd ki a'di mo be. ¹² 'Pena tee ma Yohaana jin ta'da manmii ki yi'de/ mo ntagi shwane/ mo tani Bampa/ gi Momis 'koshu ki mombujur mo dhali 'kwani kun bujurki a'di mo tani bu'thki a'di ki mom'bi'th mo be. ¹³ Haali/ aris imançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo dhali gwonkan jin cinu mo tani di'd mo mmo/o gwo is mo ntaga Yohaana mo be. ¹⁴ Dhali wakki/ um ona bwa ki bu'th a'di mo tani a'di ta'da Iliyya jin midi pu'du/ mo be. ¹⁵ Dhali a'diyin jin ta'd gi gu'ban'ce mo tani dhalki a'di cik gwo mo ma.

¹⁶ 'Kwani ma nyakum yil gwansan mo tani miga/ dhu uni ka par 'ban kata mo? Uni wana e ki uci kun 'kon mo e mo ma suug mo dhali mmoyuka yuk mo ki uni gun nyak uniya lo'b buni mo ki:

¹⁷ Aman pina athele/ mo gom um mo tani dhali um 'koki sa mo be.

Aman gwona mo mmomiiya cinthar mo tani dhali um 'koki ko mo ki kony jwa mo be.

¹⁸ Haala Yohaana pu'dki'd mo dhali diki shwa to mo walla diki pi to mo dhali uni o gwo mo ki: A'di ta'd ga rum thus mo be. ¹⁹ Dhali Ya/ gi 'Kwani pu'dki'd mo dhali shwa to mo dhali pi to mo dhali uni o gwo mo ki: Hili mo mo ma. Amanshwana te/ anyor mo

dhali aman'kosh ma su mo, a'di jin ta'da mugu gi imantera thulpa/ mo dhali 'kwani kun ta imanmii miinthus mo. Hili moyuk a'di karu ka kar/e e mo ki mii ma yimi 'baar mo be.

Wayyi e 'Penkuman Bampa/ kun Ushkina Du Ri'c Is mo

²⁰ Dhali yan'ko'd a'di telki mii 'pen mo mmoṭor 'kwani gi 'penkuman bampa/ gwo mo ki 'bi'th mo e mo jin miikunu miiny caagam piti nycine/ mo haali/ uni 'koki rica du is mo be. ²¹ Wayyi e um, 'Kwani gi Pa Kurasiin mo. Dhali wayyi e um, 'Kwani gi Pam Beetsayda mo. Haali/ wakki/ adhan miiny caaga/ kun miikunu mo e um mo tani minu 'taki mii mo e Pan Sur mo dhali e Pan Saydaa/ mo tani uni mini 'taki rica du is mo kadhamo/ mo nnii mmohi'th burriyen shawaal mo dhali 'kosh 'piny mo be. ²² Hili aha/ tora um gwo mo ki a'di mina 'twa/ si'd mo yisa ka tee gi gwon dwall mo gom Pan Sur mo dhali Pan Saydaa/ mo mmobol um e mo yisa. ²³ Dhali um 'Kwani gi Pan Kapranahuum mo a/um minu 'de'k me'd momis mo 'taa? Um minu 'doyu/ ka 'cesh eya Haawiya mo. Haali/ wakka dhana tuca 'bi'thga/ kun miikunu mo e um mo tani minu 'taki mii mo gom Pan Saduum mo tani a'di midi 'taki di ntaga tee yansan mo be. ²⁴ Hili aha/ tora um gwo mo ki a'di mina 'twa/ si'd mo yisa goma tee gi gwon dwall mo gom Pan Saduum mo mmobol um e mo yisa.

Iiyu/ I Aha/ mo ma, dhali Siyi Is mo

²⁵ Dhali ki mo caan mo tani Yesus ki tor gwo mo eya tente/ mo ki: Aha/ 'bora /e bwa i is mo. Ababa jin ta Tapa gi momis mo dhali mony'cesh mo, ki

/e bagki to gwansan 'peni 'kwani kun yukayuk mo dhali kun mishi gwo 'ban mo mmoṭor a'di eya tente/ ki uni gun tana 'pereny mo be. ²⁶ Nye, Ababa, gom ku gi wakan mo tani a'them pini ona bwa mo be. ²⁷ Aris to 'baar mo cikunu aha/ mo ka Ababam pem mo dhali jan 'deṇ kamu/ yisa di'da jin mishki Ya/ mo hili isi ciki/ Ababa mo, dhali jan 'deṇ kamu/ yisa di'da jin mishki'da Ababa mo hili isi ciki/ a'di jin ta Ya/ mo dhali ma a'din 'de/ yin jin mina Ya/ ikwany mo tani mina a'di iṭor eya tente/ mo be. ²⁸ Iiyu/ i aha/ mo ma, aris 'kwani 'baar mo kun miina tu'c mo dhali kun 'thira ton diṭi'd mo, dhali aha/ mina ci um mosi/is mo. ²⁹ Buthi dhaṇka'b tom 'bam pem apo/ um mo ma dhali da/ari 'peni aha/ mo haali/ aha/ tana man'thup e mo dhali amankar is ki gwa'd eya du mo dhali um mini gam mosi/is goma kashiram bum mo be. ³⁰ Haali/ dhaṇka'b tom 'bam pem mo tani a'di 'disha'dish mo dhali tom pem jin kalka/ mo tani a'di po'dapo'd mo be.

12

Imancik Gwo Uni 'Ce'dki Pos ka Cim ma Pesu/ mo be

¹ Dhali ka tee caan mo tani Yesus yaki'd mo e bwam bunto mo ka cim ma pesu/ mo dhali imancik a'di gwo uni 'koshkina te/ mo be dhali uni telki mii 'pen mo mmo'ce'd pos mo dhali mmo'ka a'di mo be. ² Hili ki 'Kwani Parisiyiin parki a'di jin miikunu e mo tani uni oki a'di gwo mo ki: Hili imancik /e gwo uni miiki to jin dina gwonkan jin cinu ki dhal bway mo mmomii ka cim ma pesu/ mo be. ³ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: 'Kona um

ki denj Gwo ma Dawuu'd e mo 'taa? ki a'di 'kosha te/ mo tani dhali uni gwansan kun nyakki 'ko ki a'di mo tani ⁴ ba a'di cički gu'b ma Arumgimis mo dhali shwa maanj^kuthu'd jin di'di bun'kus mo, a'di jin dina gwonkan jin cinu ki dhal a'di bway mo mmoshwa mo walla uni gwansan kun nyakki 'ko ki a'di mo, hili gom igasiis uni 'cena mo be. ⁵ Walla 'kona um ki denj gwonkan jin cinu e mo goma cim ma pesu/ mo ki igasiis kun 'kon e gu'b gi mondheleladhelel mo tani uni 'koki kara cim ma pesu/ ki jinj kogu mo dhali uni 'kon ka po/ mo? ⁶ Aha/ tora um gwo mo ki jan kamu/ jin ca'd jin bol gu'b gi mondheleladhelel e mo tani di'di mahan mo be. ⁷ Dhali wakki/ um mini mish 'pemen gwo yansan mo tani, aha/ ona bwa ki momiimii mo dhali yisa abas jin 'cithu/ mo, um mini 'taki 'koki wak uni gun 'kon ka po/ mo be. ⁸ Haali/ Ya/ gi 'Kwani a'di ta tapa ga cim ma pesu/ mo be.

Wathi/ jin Kutha Me'd Gunkuru/ mo

⁹ Dhali a'di yaki'd mo 'peni mun mo dhali cički'd mo e gu'b gi montul is buni mo be. ¹⁰ Dhali hili wathin kamu/ diki'd mmun mo jin kutha me'd gunkuru/ mo dhali uni dotki a'di gwo mo ki: A'di ta gwo jin dhala gwonkan jin cinu bway mo mmowaça/ waç mo ka cim ma pesu/ mo 'taa? Wakan ki uni mini 'taki ta gi gwo mmoyer a'di is ki gway mo be. ¹¹ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Wathi/ jana di'di bwam umme, a'di jin ta'd gi ka'bala 'de/ jin bitki'd e bwam jis mo ka cim ma pesu/ mo, mina a'di diki ya mo mmobu'th a'di mo dhali mmokal a'di ka pije/ mo 'taa? ¹² Bahili wathimpa a'di gama she/ yol ki gam mo mmobol

ka'bal e mo. Wakan a'di ta gwo jin dhala gwonkan jin cinu bway mo mmomii miim 'boro'd ka cim ma pesu/ mo be. ¹³ Dhali yan'ko'd a'di ki o wathi/ gwo mo ki: Hethi me'd pini mo ma. Dhali wathi/ he'thki me'd piti mo dhali a'di wackunu mo dhali a'di 'borkina me'd mo me'd jan kamu/ mo be. ¹⁴ Hili 'Kwani Parisiyyiin iikin ka pije/ mo dhali bu'th gwo jin gamu me'd apo/ a'di mo gom mii jin mina uni 'ce'd a'di sho'k mo be.

Gwo ma Ishaya jin Onu Is Thimkunu mo be

¹⁵ Dhala Yesus a'di nyithki mii yansan mo dhali yaki'd mo 'peni mun mo. Dhali 'kwani ka ris bathki a'di nsho'k mo dhali a'di ki waç uni 'baar mo be. ¹⁶ Dhali a'di ki kan uni gwo mo mmodhalku/ ki dhal a'di ki a'di minu mish mo. ¹⁷ Dhali mii yansan a'di ta gwo jin thimkunu mo jin okin ma amançi gwo ma Arumgimis kadhama/ mo jin ta'da Ishaya mo ki:

¹⁸ Hili mo mo ma, cinkinam pem a'di jin kwanyka/ mo tani jin ta a'di jin enka/ mo dhali a'di jin 'bor ma kashiram pem bwa i is mo tani aha/ mina ci Shi/in pem apo/ a'di mo, dhali a'di midi tor gwo gom miinkar/e gom 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo be.

¹⁹ Dhali a'di midi diki wal mo walla midi diki ko kagahara mo walla mina jan 'den kamu/ diki cik 'twam piti mo e bway tur jin iinu mo be.

²⁰ Dhali a'di midi diki 'ce'd bwa mo me'd apil jin mu/u mo walla midi diki usa thus jin mura she/ ikup mo ntagi a'di midi kal mo ma kar/e ki mo jin minu pi mii e mo be.

²¹ Dhali ki gway piti mo tani a'di mina 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ ita ga 'tenj kape/ mo be.

Gwo Sor jin Walu apo/ Shi/in Dheleladhelel mo

²² Dhali yan'ko'd wathi/ jin ta'da ja'da/ mo dhali jin mol 'twa/ wal mo dhali jin bu'th ma rum thus mo tani kalkunu mo e a'di mo dhali a'di ki waç a'di mo. Wakan a'di jin mol 'twa/ wal mo tani a'di oki gwo mo dhali par to e mo be. ²³ Dhali aris 'kwani 'baar mo merkin mo dhali o gwo mo ki: Dina yan ki ta Ya/ ma Dawuu'd mo 'taa? ²⁴ Hili ki 'Kwani Parisiyiin cikki a'di mo tani uni o gwo mo ki: A'di ta jasi jim ma Baalsebuul mo jin ta tapa ma ruma 'cesh mo jin urkina wathi/ yansan arum thus ka piye/ mo. ²⁵ Dhali a'di mishki gwom buni kun kuluma uni ibwa mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: Aris 'penkuman bampa/ kun kwa/u bwa mo e is buni mo tani uni shi/ki is mo dhali 'penkuman bampañ kamu/ walla gu'b jin kwa/u bwa mo e is piti mo tani midi mol dosh mo be. ²⁶ Dhali wakka Setaan uru'da Setaan ka piye/ mo tani a'di kwa/u bwa mo apo/ is piti mo. Ba bampam piti midi mish dosh kata mo? ²⁷ Dhali wakki/ aha/ ura aruma 'cesh ka piye/ ki gway ma Baalsebuul mo tani a/ dhali iya/ m bum mini ur uni ka piye/ kaja mo? Wakan uni mini ta um imandwall gwo mo. ²⁸ Hili wakki/ ki Shi/in ma Arumgimis jin urka/ aruma 'cesh ka piye/ mo tani dhali yan'ko'd Bampa/ ma Arumgimis midi pu'du/ apo/ um mo be. ²⁹ Walla ki wathi/ midi ciç gu'b gi wathi/ jin 'bitha'bi'th kata mo dhali kal tom piti mo hili isi ciki/ a'di midi mii dek wathi/ jin 'bitha'bi'th ka shi/ ntwa/a/ mo. Dhali

yan'ko'd mo tani ka jin gana/ a'di mididi kwal gu'b piti to mo be. ³⁰ A'di jin diki di nyakki aha/ mo tani a'di di'd apo/ aha/ mo dhali a'di jin diki nyak is tul ki aha/ mo tani a'di ta'da akwa/um bwa ki aha/ mo be. ³¹ Wakan aha/ tora um gwo mo ki: Ka aris miinthus mo dhali gwo sor jin wala 'kwani mo tani uni dhalkunu 'kwani 'pen mo be. Hili a'di jin wal gwo sor apo/ Shi/in mo tani yisa minu dhal miinthus piti 'pen mo ki sule/ mo. ³² Dhali a'diyin jin mididi o gwo apo/ Ya/ gi 'Kwani mo tani a'di minu dhal miinthus piti 'pen mo, hili a'diyin jin o gwo sor apo/ Shi/in Dheleladhelel mo tani a'di minu 'koki dhal miinthus piti 'pen mo hili ki she/ yil yan mo walla ki yil jin mididi pu'du/ mo be.

³³ Hili kari cwa jin 'boro'd mo dhali maman piti jin 'boro'd mo, walla kari cwa jin shiyi'd mo dhali maman piti jin shiyi'd mo, haali/ cwa mishu ki maman piti mo be. ³⁴ Um uci gi tasha/, um mishi gwo jin 'boro'd o kata mo? ki um ta kun ta thus ki thus kan mo? Haali/ 'peni mo jin isha to kumma/ eya du mo tani 'twa/ a'di ciki gwo mo be. ³⁵ Dhali wathim 'boro'd jin isha tom 'boro'd kumma/ eya du mo tani a'di kalki miim 'boro'd mo dhali wathi/ jin ta thus jin isha tonthus kumma/ eya dum piti mo tani a'di kalki tonthus mo be. ³⁶ Aha/ tora um gwo mo eya tee yan gi gwon dwall mo tani 'kwani minu kam 'kup ki gwo mo goma ris gwo 'baar mo ki 'beles kun thutha uni mii mo mmo/o mo be. ³⁷ Haali/ ki gwom pini mo tani /e minu kar ka kar/ e mo dhali ki gwom pini mo tani /e minu wak mo be.

*'Kwani kun Tana Nyakum Yil kun Ta Thus ki
Thus mo Napki Jamas Mii mo*

³⁸ Dhali yan'ko'd iman'kwar ton tiya dhali 'Kwani Parisiyin mo tani uni oki a'di gwo mo ki: Aman'or gwo, aman ona bwa ki par jamas mii e 'peni /e mo be. ³⁹ Hili a'di tho'k'ki uni gwo mo ki: 'Kwani kun ta thus ki thus mo dhali kun ta iman-mii miinyal ka nyakum yil buni mo tani simmki jamas mii e mo, hili jamas mii yisa minu ci gom uni mo hili isi ciki/ jamas mii jin ta'da aman'ci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo jin ta'da Yuunaan mo be. ⁴⁰ Haali/ me'd jin diki ma Yuunaan ka cim kwara mo dhali ka cim kwara ki mon'thinyilu/ mo e bwan to yi'de/ mo tani wakan si'da/ mina Ya/ gi 'Kwani di ka cim kwara mo dhali ka cim kwara ki mon'thinyilu/ mo eya du gi mony'cesh yansan mo be. ⁴¹ 'Kwani gi Pa Ninawa mini cu mis mo e gwon dwall mo nyak'ki 'kwani ma nyakum yil gwansan mo dhali uni mini wak uni mo, haali/ uni 'koki rica du is mo gom gwo jin cikin ma Yuunaan mo, dhali hili jan kamu/ di'di mahan mo jin ek'ki'd ka Yuunaan mo be. ⁴² Dhala yim jin ta'da malik 'peni 'ko'd gwar ma biny cam mo tani midi cuyu/ mis mo e gwon dwall mo nyak'ki 'kwani ma nyakum yil gwansan mo dhali wak uni mo be haala yim pu'dki'd mo 'peni mo jin dina mony'cesh 'kup mo mmocik yuk ma Sulemaan mo dhali hili mo mo ma, jan kamu/ di'di mahan mo jin ek'ki'd ka Sulemaan mo be.

Mo jin Dok'kin ma Rum Thus kun Nyo/on ka Nyar'ko'd mo

⁴³ Ka rum thus kun nyo/on iikin ka piye/ 'peni wathi/ mo tani a'di yaki'd ki tur mo e mo jin dar gi yi'de/ mo mmonap mo mo mmosi/is mo hili a'di diki gam mo mo be. ⁴⁴ Dhali yan'ko'd a'di ki o gwo

mo ki: Aha/ mina dok ka nyan'ko'd mo e gu'b pem mo 'peni mo jin yayika/ mo 'peni cine/. Dhali ki a'di pu'dki'd mo tani a'di gamki a'di bwa 'te/ mo mmodhi'thkunu a'di mo dhali mmothosonkunu aris to 'baar mo ki 'bore/ mo be. ⁴⁵ Dhali yan'ko'd a'di ki ya mo dhali susa rum thus kun 'koni pesu/ nya'ki a'di mo kun ta thus ki thus mo mmobol a'di e ki is piti mo dhali uni cikkin mo dhali nya'ki 'ko mo. Dhali monyca'b gi wathi/ jin ta jin 'ko'd mo tani a'di warki'd ki shi/ mo mmobol jin twa/a/ e mo be. Wakan si'da/ a'di mina e waki 'kwani ma nya'kum yil gwansan kun ta thus ki thus mo be.

KoYesus dhali Ikam Piti mo

⁴⁶ Dhali ki a'di di'd mmo/o 'kwani gwo mo tani hili kum dhali ikam doshkina pije/ mo mmodot gwo mo mmodora tor ki a'di mo be. ⁴⁷ Wathin kamu/ torki a'di gwo mo mmo/o gwo mo ki: Ata'dam pini dhali ikam pini uni 'kokin mo mmodosha pije/ mo mmodot /e mo mmodora tor ki /e mo be. ⁴⁸ Hili a'di thok wathi/ gwo mo dhali o a'di gwo mo ki: Aja a'di ita'da ata'dam pem mo dhali aja a'di ita ikam pem mo? ⁴⁹ Dhali a'di ki he'th me'd piti mo 'kup ki imancik a'di gwo mo dhali a'di ki o gwo mo ki: Ita'dam pem anan mo dhali ikam pem anan mo be. ⁵⁰ Haali/ a'diyin jin mii bwa ma Ababam pem jin di'd e momis mo tani a'di ta'da akam pem mo dhali 'bwah pem mo dhali ata'dam pem mo be.

13

Gwom 'Bi'th/e goma Ka'bany To jin Yeku mo

¹ Dhali ka teen 'de/ caan mo tani Yesus yaki'd ka pije/ mo 'peni gu'b mo dhali ca'bki'di shemena

al mo be. ² Dhali adhana waambuhany 'kwani tulki is mo e a'di mo. Wakan a'di sekina a'di mo e bwam ma kur mo dhali ca'b nycine/ mo dhali awaambuhany 'kwani uni doshkini shemen ma gap mo be. ³ Dhali a'di ki tor uni gwo ka ris ki gwom 'bi'th/e mo ki: Amanyeka ka'bany yaki'd mo mmoyeka ka'bany mo be. ⁴ Dhali ki a'di yekki'd mo tani aka'banya tiya bitkin mo e bway tur kun iinu mo dhali 'dii pu'dkin mo dhali los uni mo be. ⁵ Dhali aka'banya tiya bitkin mo eya 'cesh gi embul wosh mo, e mo jin dara uni ka 'cesh ki nyanye/ mo tani dhali ki jahanne/ uni 'kana le/ mo haali/ uni dar gi embul mo e mo ma 'cesh mo be. ⁶ Hili ka tente/ sulki'd mo tani uni shi'bilkunu mo dhali haali/ uni daran ga birman mo tani uni ku'thkin ka bush'ko'd mo be. ⁷ Aka'banya tiya uni bitkin mo e bwam ma 'de/ mo dhali ka 'de/ can mo tani uni cokotki uni mo be. ⁸ Aka'banya tiya uni bitkin mo eya 'cesh jin 'boro'd mo dhali uni dho'th man mo, jan kamu/ dhotho'di iss 'kwanimpa ka mudhe'd mo dhali jan kamu/ dhotho'di iss 'kwanimpa ka 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo be. ⁹ A'diyin jin ta'd gi gu'ban'ce mo tani dhalki a'di cik gwo mo ma.

'Kup Gwo gom Gwom 'Bi'th/e mo

¹⁰ Dhali yan'ko'd imancik a'di gwo pu'dkini a'di mo dhali o a'di gwo mo ki: Atinta tora /e uni gwo ki gwom 'bi'th/e mo sa/? ¹¹ Dhali a'di ki thok uni gwo mo ki: E um mo tani um cinu gwo mo mmomish gwo jin cinu ki jin bag mo gom Bampa/ gi Momis mo, hili e uni mo tani uni 'konuki ci a'di mo be. ¹² Haali/ e a'diyin jin ta'd gi nyanye/ mo tani minu ci a'di ki nyanye/ mo be dhali a'di midi ta gi a'di

jin ishki'd ka enthus mo. Dhali hili 'peni a'diyin
 jin dara'd mo tani hili me'd jin tana a'di gi a'di mo
 tani minu bu'th 'peni a'di mo be. ¹³ A'di ta 'pemen
 gwo a'danni jin oka/ gwo e uni ki gwom 'bi'th/e mo
 haali/ uni hilki to gun 'kona uni ki mish mo dhali
 uni cikki gwo kun 'kona uni ki cik mo walla uni
 'koki mish gwo 'ban mo be. ¹⁴ E uni ka jin gana/ mo
 tani gwo thimkunu mo jin onu is mo eya Ishaya jin
 o'd ki:

Um ka jin gana/ mini cik gwo mo tani hili um mini
 'koki mish gwo 'ban ki sule/ mo,
 dhali um ka jin gana/ mini par to e mo tani hili um
 mini 'koki nyith to ki sule/ mo be.

¹⁵ Haala dun 'kwani gwansan uni warkin ka du
 kun dhethadhe'th mo
 dhali 'cem buni mo tani usa/us mo mmocik gwo
 mo,
 dhali em buni mo tani uni 'dapkin mo be.
 Hili isi ciki/ ki uni mini 'taki nyith to ki em buni mo
 dhali cik gwo ki 'cem buni mo
 dhali mish a'di 'ban ka dum buni mo
 dhali tu'k mo e aha/ mo jin miga/ 'taki waç uni mo
 be.

¹⁶ Hili mom'bor mii gom em bum mo haali/ uni
 mishki to mo dhali 'cem bum mo haali/ uni cikki
 gwo mo be. ¹⁷ Ka jin gana/ aha/ ona um gwo
 mo ki imançi gwo ma Arumgimis ka ris mo dhali
 'kwani kun tana kar/e mo tani uni 'koshkina te/
 mo mmohil a'di jin misha um mo tani dhali uni
 'koki par a'di e mo dhali mmocik a'di jin cikina um
 mo dhali uni 'koki cik a'di mo be.

*Yesus A'di Torki 'Pemen Gwo gom Gwom 'Bi'th/e
 gom To jin Yeku mo*

18 Gom a'di gi wakan mo tani ciki gwo gom gwom 'bi'th/e goma manyeka ka'bany to mo ma. 19 Ki a'din 'de/ yin jin cikki gwo gom Bampa/ ma Arumgimis mo dhali diki mish a'di 'ban mo tani a'din thus 'de/ yin pu'dki'd mo dhali kwany gwo jin sinu eya dum piti mo be. A'di yansan ta a'di jin yeku e bway tur jin iinu mo be. 20 Dhali me'd gom a'di jin yeku e embula 'cesh wosh mo tani a'di ta a'di jin cikki gwo mo dhali ki jahanne/ a'di ki la bu'th a'di ki bwan 'kunyga/ mo, 21 hili a'di dara'd ga birman e is piti mo hili a'di di'd ari'ceenne/ mo dhali ki monto'c bwa pu'dki'd mo walla ki mon'kosha 'kosh cuki'd mo gom gway gi gwo mo tani ki jahanne/ a'di bitki'd mo be. 22 Dhali wakan gom a'di jin yeku mo e bwam ma 'de/ mo tani a'di yansan ita a'di jin cik gwo mo, dhali hili a'di bala to ga 'cesh is mo dhali 'penkapan piti jin tana a'di pa ki pa mo tani cokot a'di mo dhali a'di mol dho'th maman mo be. 23 Dhali gom gwo gi a'di jin yeku mo eya 'cesh jin 'bora'bor mo tani a'di yansan nta a'di jin cik gwo mo dhali mish a'di 'ban mo dhali a'di ka jin gana/ dhodhi maman mo be, dhali adho'th piti jin dhodha a'di eya tora 'de/ mo tani ta iss 'kwanimpa mmudhe'd mo dhali jan kamu/ ki iss 'kwanimpa ikwara mo, dhali jan kamu/ ki iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo be.

Biriny e Bwam Pos jin Sinu mo

24 Dhali gwom 'bi'th/en kamu/ kara a'di uni mbwambor mo mmo/o gwo mo ki: Bampa/ gi Momis mo tani mishu kar ka par 'ban mo me'd wathi/ jin yekki'da ka'bany tom 'boro'd e bwaman buntom piti mo be. 25 Hili ki 'kwani ishki e mo

tani a'di jin ta 'kup gi a'di pu'dki'd mo dhali yek biriny e bwaman pos piti mo dhali a'di ki ya mo be. ²⁶ Wakan ki to jin sinu mo 'kaki'da le/ mo tani dhali dho'th emen mo tani dhali yan'ko'd biriny pikin si'da/ mo be. ²⁷ Dhali ki imanmiiya tu'c gi com gu'b pu'dkin mo dhali o a'di gwo mo ki: Tapa, dina / e ki yeka ka'bany to jin 'boro'd e bwam buntom pini mo 'taa? Atinta winya biriny isi pi mo? ²⁸ A'di ki o uni gwo mo ki: A'di jin ta 'kup, a'di mii mii yansan mo be. Dhali imanmiiya tu'c o a'di gwo mo ki: A/dhali /e napi aman mmo/ii mo mmotul uni is mo 'taa? ²⁹ Hili a'di ki o gwo mo ki: Yisa. Hili isi ciki/ ki um mini tul biriny is mo tani um mini buk pos si'da/ mo mmontal 'de/ nyakki uni mo be. ³⁰ Dhalki uni cani montal 'de/ mo ntagi bwam mondhe'd mo dhali bwam mondhe'd min ma teem piti 'baar mo jin minu 'cith a'di to mo tani aha/ mina tor iman'cith to gwo mo ki: 'Cithi/ to mo ma mmotul biriny is ntwa/a/ mo dhali dek uni ki dekken mo mmoci'th mo hili tuli pos is mo e bwan themes pem mo ma.

Emen To jin Miinuwa 'Tash mo

³¹ Dhali gwom 'bi'th/enj kamu/ kara a'di uni mb-wambor mo mmo/o gwo mo ki: Bampa/ gi Momis a'di wana e ki emen to jin miinuwa 'tash mo, a'di jin kala wathi/ mo dhali yek mo e bwam buntom piti mo be. ³² Emen to a'di ta piri'th ki piri'th mo be hili ki a'di caki'd mo tani a'di wurupa wurup kagahara mo dhali warki'd ki cwa mo. Wakan 'dii kun pen e mis mo tani pu'dkin mo dhali nyan gu'b buni eya bim piti mo be.

Gwo goma Cumaɗ mo

³³ A'di ki tor uni gwom 'bi'th/en kamu/ mo mmo/ o gwo mo ki: Bampa/ gi Momis wana e ka cumat jin kal ma 'bom mo dhali kum a'di 'kup mo eya dipany jin baru ka ucaññi kwara mo ntagi a'di sha'bki'di 'baar mo be.

Mo gi Bu'th ma Yesus Gwom 'Bi'th/e Mmo tor mo

³⁴ Aris gwo gwansani 'baar mo okin ma Yesusa waambuhany 'kwani ki gwom 'bi'th/e mo. Ka jin gana/ a'di diki o gwon kamu/ ki dar gi gwom 'bi'th/e mo be. ³⁵ A'di ta gwo jin minu thim mo jin okin ma amançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ ki:

Aha/ mina ka'd 'twam pem mo mmo tor gwom 'bi'th/e mo be.

Aha/ mina tor eya tente/ to jin bagu mo ki mony'cesh ka'bkunu mo be.

Yesus A'di Torki 'Pemen Gwom 'Bi'th/e goma Biriny jin yeku e Bwam Pos mo

³⁶ Dhali yan'ko'd a'di dhalki'da waambuhany 'kwani 'pen mo dhali a'di yaki bway gu'b mo. Dhali imancik a'di gwo pu'dkini a'di mo mmo/o a'di gwo mo ki: Tori aman 'pemen gwom 'bi'th/e mo ma gom biriny jin yeku e bwam bunto mo.

³⁷ Dhali a'di thok gwo mo ki: A'di jin yekki emen to jin 'boro'd mo tani ta Ya/ gi 'Kwani mo be. ³⁸ Dhali bwam mondhe'd mo tani a'di ta mony'cesh mo be. Dhali emen to tani a'di ta 'pemen gwo gom iya/ gi Bampa/ gi Momis mo. Dhali 'pemen gwo gom biriny mo tani a'di ta iya/ gi a'din thus 'de/ yin mo be. ³⁹ Dhali a'di jin ta 'kup jin si'da ka'bany to e uni mo tani ta tapa ma ruma 'cesh mo be. Dhali bwam mondhe'd mo tani a'di ta mo jin 'disha 'pemen mo mo mmodi 'kup mo be. Dhali iman'cih to mo tani

ta iman'doyu gwo mo be. ⁴⁰ Jasi me'd biriny kun tulu is mo dhali ci'th ki o'd mo tani wakan a'di mina embul mo i'dish 'twa/ mo be. ⁴¹ Haali/ Ya/ gi 'Kwani midi hash iman'doyu gwom piti mo dhali uni mini tul uni gwansan is ka piye/ 'peni bampam piti mo aris uni gun rakki miinthus mo dhali aris uni gun miiki to kun ta thus ki thus mo. ⁴² Dhali uni mini ta'k uni e mo/o'd jin ca'bki wur wur mo. Dhali e mun mo tani 'kwani mini ko mo dhali 'pe'd shem buni mo be. ⁴³ Dhali uni gun miin ka kar/ e mo tani mini 'twak mo mo me'da tente/ 'peni Bampa/ ma Ababam buni mo be. A'di jin ta'd gi gu'ban'ce mo tani dhalki a'di cik gwo mo ma.

To jin Ish Kumma/ jin Bagu mo

⁴⁴ Bampa/ gi Momis mo a'di wana e ki to jin ish kumma/ jin bagu mo e bwam bunto mo, jin gama wathi/ mo dhali kum 'kup mo. Yan'ko'd gom bwan 'kunygam piti mo tani a'di ki ya mo dhali yol a'di 'baar mo, a'di jin tana a'di mo jin mina a'di yol bunto caan mo be.

Dhema/ jin 'Bitha Yol She/ ki 'Bi'th mo

⁴⁵ Dok/e Bampa/ gi Momis a'di wana e ki wathi/ jin mii'da dukkaan mo jin napi dhema/ jin gama gam mo be. ⁴⁶ A'di, ki a'di gamki a'din 'de/ jin caaca mo jin 'bitha yol she/ ki 'bi'th mo tani a'di yaki'd mo dhali yol a'di 'baar mo, a'di jin tana a'di mo ki a'di midi yol a'di mo be.

Gwo goma 'Thi/ mo

⁴⁷ Dok/e Bampa/ gi Momis a'di wana e ka 'thi/ mo, a'di jin yipu mo e bwam yi'de/ mo dhali mmo-musha ris wa'c ka enthus ki e ki she/ ki she/ mo be.

⁴⁸ Dhali ki a'di 'tu'dki'd mo tani 'kwani ki dir a'di ka gap mo dhali 'ko 'pena 'cesh mo dhali lak uni gun 'boron mo e bwaman tor'kul bwa mo, hili kun shiyin mo tani taguwa sho mo be. ⁴⁹ Wakan si'da/ a'di midi ta mo jin 'disha 'twa/ mo. Iman'doyu gwo mini pu'du/ mo dhali kwa/ 'kwanin thus bwa mo 'peni uni gun miin ka kar/e mo be. ⁵⁰ Dhali ta'k uni e mo o'd jin ca'bki wur wur mo be. Dhali e mo yin mo tani 'kwani mini ko mo dhali 'pe'd shem buni mo be.

To kun Ish Kumma/ kun This dhali kun Dhamo/ mo

⁵¹ A/um mishi gwo gwansan 'bani 'baar mo 'te/ sana? Uni thok a'di gwo mo ki: Nye. ⁵² Dhali a'di oki uni gwo mo ki: Wakan si'da/ iman'kwar to 'baar mo uni gun ye'thkunu sho'k mo gom Bampa/ gi Momis mo tani uni wana e ki com gu'b jin kalki tom piti jin ish kumma/ mo ka pije/ mo a'di jin ta jin this mo dhali jin dhamo/ mo be.

Yesus A'di Wakunu mo e Pa Naasira mo

⁵³ Dhali ka Yesus 'baarki gwom 'bi'th/e gwansan mo tani a'di yaki'd 'peni mun mo be. ⁵⁴ Dhali a'di pu'dki'd mo e bampam pitin gana/ mo dhali tor uni gwo mo e gu'b gi montul is buni mo. Wakan uni merkin mo dhali o gwo mo ki: 'Peni mana gama wathi/ yansan yuk kan mo sa/? Dhali mii mii gwansan kun eka/ ek mo? ⁵⁵ Dina a'di ki ta ya/ ma manpa/ cwa mo 'taa? Dhali din ma kam piti ki ta Yakuub mo dhala Yuusup mo dhala Simaan mo dhala Yahuusa mo 'taa? ⁵⁶ Dhali 'kona i'bwaham piti 'baar mo ki nyak 'ko ki ana mo 'taa? Dhali 'peni mana gama wathi/ yansan aris to gwansani 'baar mo kan? ⁵⁷ Dhali uni kolu ki a'di mo be.

Hila Yesus ki o uni gwo mo ki: Amanɛi gwo ma Arumgimis yisa dar gi tak e mon tiya yisa, hili isi ciki/ e bampam piti mo dhali e gu'b pitiŋ gana/ mo be. ⁵⁸ Dhali a'di mol mii mii gun 'bitha'bi'th mo e mun gom uni dar gi gwo jin gamu is mo be.

14

Mowu ma Yohaana jin Ta'da Manmiiya Mii ki Yi'de/mo

¹ Dhali ka tee caan mo tani Hirodus jin ta'da rub ra/iis cikki gwo goma Yesus mo be. ² Dhali a'di ki o ciŋkinam piti gwo mo ki: A'di ta'da Yohaana jin ta'da manmiiya mii ki yi'de/ mo be. A'di 'de'kkunu mo 'peni mowu mo. A'di miikina a'di aris to gwansan ki mom'bi'th mo. ³ Haala Hirodus bu'thki'da Yohaana mo dhali dek a'di mo dhali kar a'di eya sijin mo gom gway ma Hirodiyya mo ash ma kam piti ka Pilibbus mo be. ⁴ Haala Yohaana o a'di gwo mo ki: Haali/ a'di diki ta mii gi gwonkan mmokar ayim mo be. ⁵ Dhali hili a'di ŋap a'di mmo'kosh jwa mo tani a'di ko/ki 'kwani mo haali/ uni karki a'di ka manɛi gwo ma Arumgimis mo be. ⁶ Hili ka cim jin dhodhuwa Hirodus pu'dki'd mo tani 'bwa/ ma Hirodiyya saki'd mo mbwambori 'kwani mo dhali a'di 'boro'da Hirodus bwa mo be. ⁷ Wakan a'di ki o a'di gwo is mo ka ba/ gom to jin mina a'di ciya yim mo to yin jin mina a'di dot a'di mo be. ⁸ Dhali ayim logomkina kum ki gwo mo mmo/o gwo mo ki: Ciya/ 'kup ma Yohaana jin ta'da manmii ki yi'de/ shwanesan mo e bwam ma sahan mo. ⁹ Dhala malik a'di shina bwa mo, hili haali/ gom gwo jin ona a'di is mo dhali yilkinam piti mo tani a'di kanki gwo mo ki a'di minu guyu/ mo be.

¹⁰ A'di hashki gwo mo dhala Yoha^han 'ci^hth^hkunu 'kup mo eya sijin mo be. ¹¹ Dhali 'kup piti guyunu mo e bwam ma sahan mo dhali ciki nyara/ mo dhala yim ki kalki a'di ki kum mo be. ¹² Dhali imanci^k a'di gwo pu'dkin mo dhali kal bungwar is piti mo dhali kan a'di mo, dhali uni iikin mo dhali tora Yesu^s gwo mo be.

'Kwani Alaapi Mudhe'd kun Cikunu Tonte/ mo

¹³ Ka Yesu^s ci^kki gwo yansan mo tani a'di yaki'd mo 'peni mun eya kur yi'de/ mo e mo jin dar gi 'kwani mo is 'ko'd mo be. Hili ka waambuhany 'kwani ci^kki gwo mo tani uni iikin mo mmoba^h a'di nsho'k mo ki sho'k 'peni bampa/ mo. ¹⁴ Ki a'di yaki'd e shemena gap mo tani a'di parki'da dhana waambuhany 'kwani e mo, dhali a'di ki ko'c uni e i is mo dhali wa^c 'ba'th buni mo be. ¹⁵ Ki mo ta mom'pimpili/ mo tani imanci^k a'di gwo pu'dkini a'di mo dhali o a'di gwo mo ki: Mo yansan dar gi 'kwani mo be dhali shwane/ atente/ yulu'd mo. Hashka waambuhany 'kwani bway pa mo ma mmoyol tonte/ gom is buni mo. ¹⁶ Yesu^s ki o uni gwo mo ki: Uni mini mii ta gi bway mmo/ii bway pa mo yisa. Um mini ci uni tonte/ mmoshwa mo be. ¹⁷ Uni ki tho^k a'di gwo mo ki: Am tana gi jasi maan^kuthu'di mudhe'd mmahan mo dhali to yi'de/ isu/ mo be. ¹⁸ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: 'Doyi uni mmahani aha/ mo ma. ¹⁹ Dhali yan'ko'd a'di ki kana waambuhany 'kwani gwo mo mmo'ko 'pena 'cesh apowa sho mo. Dhali a'di ki bu'th maan^kuthu'di mudhe'd mo dhali to yi'de/ nsu/ mo tani a'di ki hil 'kup ki 'ce'd a'di mo dhali a'di ki ci maan^kuthu'd ki imanci^k a'di gwo mo

dhali imancik a'di gwo ki ciki uni ka waambuhany 'kwani mo be. ²⁰ Dhali uni 'baar mo shwaki a'di mo dhali uni kapkunu mo. Dhali uni 'tu'dkina nura/ i'kume'd i'ce'dka su/ mo ki 'pisira/ maa kun 'ce'dkunu mo gun uri 'kup mo be. ²¹ Dhali uni gwansan kun shwakin mo tani ta 'kwani gwas alaapi mudhe'd mo mmodhal up ka po/ mo dhali uci mo be.

Yesus Ya ki Sho'k e 'Kupa Al Yi'de/ mo

²² Dhali yan'ko'd a'di ki tor imancik a'di gwo gwo mo mmose bwaa kur mo dhali iyyi twa/a/ ki a'di mo mmo'citha/ gap gi 'bana kamu/ mo ki a'di di'd mmodhala waambuhany 'kwani bway mo mmo/ ii bway pa mo. ²³ Dhali yan'ko'd ki a'di dhalki'da waambuhany 'kwani 'pen mo tani a'di yaki bway 'kuwosha turga/ mo a'di 'de/ mo mmo'tho mo be. Ki mom'pimpili/ pu'dki'd mo tani a'di diki'd a'di 'de/ mmun mo. ²⁴ Hila kur ka tente/ yan mo tani a'di si'da natgin ka ris 'pena gap mo. A'di dorkina 'tham mo haali/ 'tham poshki'da po/ uni mo be. ²⁵ Dhali ki mo ta mon'twash/e mo tani a'di pu'dki'd e uni mo mmoya ki sho'k e 'kup yi'de/ mo be. ²⁶ Hili ki imancik a'di gwo parki a'di e mo mmoya ki sho'k e 'kup yi'de/ mo tani uni deekina is mo kagahara mo mmo/o gwo mo ki: A'di ta'da arum mo be. Dhali uni cuukin mo kagahara haali/ uni ko/ki is mo be. ²⁷ Hili ki jahanne/ a'di toriki uni gwo mo mmo/o gwo mo ki: 'Bithi adu is mo ma. Aha/ tana a'di mo be. Dhalku/ is ki ko/ mo ma.

²⁸ Dhala Buterus ki thok a'di gwo mo ki: Tapa, wakki/ /e ta a'di mo tani yuki aha/ mmoyaku/ i /e i'kuyi'de/ mo ma. ²⁹ A'di ki o a'di gwo mo ki: Yayu/

mo ma. Wakan Buterus cuki mis 'pena kur mo dhali ya ki sho'k e 'kuyi'de/ mo dhali pu'da Yesus mo. ³⁰ Hili ki a'di parki 'tham e mo tani a'di ko/ki is mo dhali telki mii 'pen mo mmociç yi'de/ mo. A'di gwoki'd mo ki: Tapa, wothi/ aha/ mo ma. ³¹ Dhala Yesus ki jahanne/ a'di jidhirki me'd piti mo dhali bu'th a'di mo mmo/o a'di gwo mo ki: Ayy wathi/jin gwa'da mongam gwo is ki gwa'd mo. Atinta shina / e bwa 'kup kan mo? ³² Dhali ki uni ciçkin e bwam ma kur mo tani 'tham doshki'd mo be. ³³ Dhali uni gwansan kun 'kon e bwam ma kur mo tani lunjki a'di mo mmo/o gwo mo ki: Ka jin gana/ /e ta Ya/ ma Arumgimis mo be.

Yesus Waçki 'Kwani kun 'Bathan e Pa Jannisaarat mo

³⁴ Dhali ki uni 'ciçhkina gap gi 'bana kamu/ mo tani uni pu'dkin mo e Bampa/ gi Pa Jannisaarat mo be. ³⁵ Dhali ki 'kwani gi mo çaan nyiçhki a'di mo tani uni hashki gwo e bampa/ 'baar mo kun 'kon ka kukul is mo dhali kala ris 'kwani kun 'bathan e a'di mo be. ³⁶ Dhali uni napki a'di mo mmo'taki ta a'di 'twaman burrinyem piti is ki me'd mo. Dhali aris uni gun taki a'di is ki me'd mo tani 'borkunu is mo be.

15

Gwon Dhamo/jin Luku 'Peni 'Kwani Gwanyjaka/ mo

¹ Dhali yan'ko'd 'Kwani Parisiyiin dhali iman'kwar to pu'dkina Yesus mo 'peni Pa Urushaliim mo dhali o a'di gwo mo ki: ² Atinta dhaña imancik /e gwo gwon dhamo/ jin luku 'peni 'kwani gwanyjaka/ mo? Haali/ uni 'koki 'thur

me'd buni ki yi'de/ ntwa/a/ ki uni 'koki shwa to mo. ³ A'di ki thok uni gwo mo ki: Dhali atinta si'da/ idhaŋa um gwoŋkan ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo gom gway gi gwon dhamom bum jin luku mo?

⁴ Haali/ Arumgimis kanki gwo mo ki: Taŋi cim dhali kwan mo, dhali, A'di jin midi o gwonthus apo/ com mo walla kum mo tani dhalki a'di ka jin gana/ iwu'd mo. ⁵ Hili um o gwo mo ki: Waŋki/ wathin 'de/ midi tor com gwo mo walla kum gwo mo ki: Ki a'di jin mina /e gam 'peni aha/ mo tani cikunu Arumgimis mo tani a'di midi diki mii ta gi mo mmotak com mo. ⁶ Wakan gom gway gi gwon dhamom bum jin luku mo tani um ki puu Gwo ma Arumgimis mo be. ⁷ Um gun tana he'k e ka he'k e mo. Din ma Ishaya ki o um gwo is mowa ki a'di o gwo mo ki:

⁸ 'Kwani gwansan tak aha/ ki 'twam buni mo tani hili adum buni si'dasi'd 'peni aha/ mo be.

⁹ Uni lunŋi aha/ ki pe'th mo be.

Gwoŋkan gi 'twaŋ 'kwani tora uni me'd gwoŋ gana/ mo be.

To gi Shi/i Wathi/ Is mo

¹⁰ Dhali a'di ki yuk 'kwani e a'di mo dhali o uni gwo mo ki: Ciki gwo mo ma dhali mish a'di 'ban mo. ¹¹ A'di diki ta to jin yaki 'twa/ wathi/ jin midi shi/ a'di mo hili a'di jin piyi'd 'peni 'twa/ wathi/ mo tani to yansan a'di ishi/ki wathi/ is mo be. ¹² Yan'ko'd imancik a'di gwo pu'dkini a'di mo dhali o a'di gwo mo ki: Dina /e ki mish 'Kwani Parisiyyin 'kokunu mo mmogol mo ki uni cikki gwo yansan mo 'taa? ¹³ Dhali a'di thokki uni gwo mo mmo/o gwo mo ki: Aris to gun sinu 'baar mo ka

'dete/ 'dete/ jin din ma Ababam pem e momis ki si mo tani uni minu yu'd mo be. ¹⁴ Dhalki uni 'kon, uni 'cena mo ma. Uni ta uni gun tana ja'da/ ka ja'da/ mo kun toshki ta ashu/um bway mo be. Dhali wakki/ wathiny ja'da/ sus ceny ja'da/ mo tani uni su/ mini taki jis mo be. ¹⁵ Hila Buterus ki thok a'di gwo mo ki: Tori aman 'pemen gwom 'bi'th/e yansan mo ma. ¹⁶ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: A/ um si'da/ 'kon naskina/ kan mo mmomol gwo 'ban mo 'taa? ¹⁷ Kona um ki misha, ki to yin jin ya 'twa/ wathi/ mo mmoya bwa mo tani dhali wakan a'di ki pe moyi? ¹⁸ Hili to jin piyi'd mo 'peni 'twa/ wathi/ mo tani a'di yayi'd 'pena du mo dhali to yansan a'di ishi/ki wathi/ is mo be. ¹⁹ Haali/ 'pena du mo tani gwonthus kun kulumu mbwa mo pu'dkin mo mmo'kosha mee mo dhali mmota cal mo dhali mmomii miinycal mo dhali mmokwal to mo dhali mmo/o gwonthus apo/ wathin kamu/ mo dhali mmothutha thu'th 'pen mo be. ²⁰ To gwansan uni ita to gun shi/i wathi/ is mo, hili mmoshwa to ki me'd kun 'konuki 'thur ki yi'de/ mo tani a'di diki shi/ wathi/ is mo be.

Mongam Gwo Is ma 'Bom gi Pan Kanaan mo

²¹ Dhali ka Yesus yaki'd mo 'peni mo yin mo tani a'di yaki'd mo e bampa/ gi Pan Sur mo dhali Pan Saydaa/ mo be. ²² Dhali hili a'bom gi Pan Kanaan 'peni bampa/ caan mo tani pu'dki'd mo dhali cuu gwo mo ki: Miiyi mii apo/ aha/ mo ma, ayy Tapa, Ya/ ma Dawuu'd mo. 'Bwa/m pem bu'th ma ruma 'cesh kagahara mo. ²³ Hili a'di diki thoka yim gwo mo. Dhali imancik a'di gwo pu'dkin mo dhali dot a'di gwo mo mmo/o gwo mo ki: Urka yim mo ma

haali/ ayim cuu'di bath ana n'ko'd mo be. ²⁴ Dhali a'di ki thok gwo mo ki: Aha/ hashkunu mo jasi gom ka'bal gi gu'b ma Israyiil kun thiskunu e mo uni 'cena mo be. ²⁵ Hila yim pu'dki'd mo mmoça'b ki jin 'kupa'dupuni bwambori a'di mo mmo/o gwo mo ki: Tapa, wothi/ aha/ mo ma. ²⁶ Dhali a'di ki thok a'di gwo mo ki: A'di yisa ta mii jin ha me'd mo mmobu'th maan'kuthu'd 'peni uci mo dhali ta'k a'di ka 'ka mo. ²⁷ Ayim thok a'di gwo mo ki: Nye, Tapa, hili, a'ka uni mini shwa kuluny maa kun ta'kkin mo 'pena tharabeesa gi tapam buni mo be. ²⁸ Yan'ko'd Yesus ki thoka yim gwo mo ki: Ayy, a'bom, dhan mongam gwo is pini caaca mo. Dhalki a'di miinu mo gom /e mo me'd jin dina a'di /e e bwa mo. Dhali 'bwa/m piti wackunu hila/ mo be.

Yesus Wacki 'Kwani ka Ris mo be

²⁹ Dhala Yesus yaki'd 'peni mun mo dhali 'citha/ gap gi Al ma Jaliil mo be. Dhali a'di seki'd e mon'kuwosh mo dhali a'di ca'bki'da 'cesh mmun mo be. ³⁰ Dhali awaambuhany 'kwani pu'dkini a'di mo mmosuski 'kwani e a'di mo, uni gun ta njwol mo dhali uni gun kutha is gun'kuru/ mo dhali uni gun tana ja'da/ mo dhali uni gun mol 'twa/ wal mo dhali kun tiya ka ris mo dhali uni ki 'thi uni mo e sho'k piti mo dhali a'di ki wac uni mo be. ³¹ Wakan awaambuhany 'kwani merkin mo be ki uni parki wathi/ e mo jin mol 'twa/ wal walki 'twa/ mo be, dhali uni gun kutha is gun'kuru/ mo 'borkunu is mo dhali uni gun ta njwol mo iikin ki sho'k mo dhali uni gun tana ja'da/ mo mishki mo mo dhali uni karkina Arumgimis gi 'kwani ma Israyiil ki ca mo be.

'Kwani Alaapi Dojon kun Cikunu Tonte/ mo

³² Dhali yan'ko'd Yesu ki yuk imancik a'di gwo e a'di mo dhali o uni gwo mo ki: Aha/ koca e eya waambuhany 'kwani mo be. Haali/ uni 'kon nyakki aha/ ka cim kwara shwane/ mo dhali uni dar gi tonte/ mmoshwa mo. Dhali aha/ 'tena bwa mmohash uni bway pa mo ki te/ mo isi ciki/ haali/ uni mina buye/ i'thi mo mbway mo be. ³³ Dhali imancik a'di gwo ki dot a'di gwo mo mmo/o gwo mo ki: 'Peni mana mmima ana gam tonte/ jin midi 'kosh jwa mo e bwam ma si'b mmahan mo mmociya waambuhany 'kwani kun caaca wakan mo? ³⁴ Dhala Yesu ki o uni gwo mo ki: Um 'kona maanjuthu'd ekata mo? Uni ki thok a'di gwo mo ki: Mpesuyi, dhali ushi to yi'de/ idaka/ mo be. ³⁵ Dhali a'di ki kana waambuhany 'kwani gwo mo mmo'ko mo mmo'ko 'pena 'cesh mo be. ³⁶ Dhali a'di ki bu'th maanjuthu'di pesu/ mo dhali to yi'de/ mo dhali a'di ki 'bora 'bor bwa i is mo dhali a'di ki 'ce'd uni mo dhali ci uni ki imancik a'di gwo mo mmocika waambuhany 'kwani mo be. ³⁷ Dhali ki uni 'baar mo shwakin mo dhali 'kokunu mo mmokap mo tani uni ki tul maanjuthu'd is jin ta 'pisira/ jin 'ce'dkunu bwa mo mmo'tu'da nura/ pesu/ 'peni jin urkunu 'kup mo be. ³⁸ Uni gwansan kun shwaki to mo tani tana alaapi dojon mo mmodhal up ka po/ mo dhali uci mo be. ³⁹ Dhali a'di ki hasha waambuhany 'kwani mo dhali a'di cikikid mo e bwam ma kur mo mmoya bampa/ gi Pa Majdal mo be.

16

Mmo/o Bwa ki Par Jamas Mii E mo

1 Dhali 'Kwani Parisiyiin dhali 'Kwani Sadukiyyiin pu'dkin mo dhali pal a'di ki gwo mo. Uni dotki a'di mo mmoṭor uni jamas mii 'peni momis mo be. 2 A'di ki thoḵ uni gwo mo ki: Ki mo ta mom'pimpili/ mo tani um ki o gwo mo ki: A'di midi ta a'di mompiriny mo shwane/ haali/ momis 'pera'per mo be. 3 Dhali ka'thamo/ tani a'di midi ta mon'thama punthar mo shwane/ mo haali/ momis 'pera'per mo dhali wuma wuma mo. Um mishina jo'da yir mii gi momis mo tani hili atinta 'kona um ki misha jo'd jamas mii ma tee mo? 4 Um 'kwani gun tana nyakum yil kun ta thus ki thus kan mo dhali imanmii miinyal mo tani ṇapki jamas mii mo janta? bahili jamas mii minu ci um mo yisa hili isi ciki/ jamas mii ma Yuunaan mo. Wakan a'di ki dhal uni mo dhali ya mo be.

Acumaṭ gi 'Kwani Parisiyiin mo

5 Ki imanciḵ a'di gwo merkin e 'bana gapa kamu/ mo tani uni ṇaki maanḵuthu'd mo mmo'koki guyi jaṇ kamu/ mo be. 6 Yesu ki o uni gwo mo ki: Hili ki 'bore/ mo ma dhali jiyi acumaṭ gi 'Kwani Parisiyiin mo dhali 'Kwani Sadukiyyiin mo ma. 7 Dhali uni su'kkin ki gwo mo, uni 'cena cem buni mo mmo/o gwo mo ki: Ana 'konaki guyu/ maa mo be. 8 Hila Yesu mishki gwo yansan mo dhali o uni gwo mo ki: Ayy um 'kwani kun gwa'da monḡam gwo is ki gwa'd mo. Atinta suka um ki gwo cem bum kan mo? mmodara um ki tonte/ mo. 9 'Kona um ki nyith mo 'taa? 'Kona um ki ka gwo e gom maanḵuthu'd kun shwana 'kwani alaapi mudhe'd mo dhali anura/ ekata i'tu'dkina um mo mmoṭul is mo? 10 Walla maanḵuthu'di pesu/ kun shwana

'kwani alaapi dojon mo dhali anura/ ekatinta i'tu'dkina um mmotul is mo? ¹¹ Atinta 'kona um ki nyith mii mo ki aha/ dinaki o gwo mo gom tonte/ mo? Jiyi acumat gi 'Kwani Parisiyiin mo dhali 'Kwani Sadukiyyiin mo ma. ¹² Dhali yan'ko'd uni mishki gwo 'ban mo ki a'di diki tor uni gwo mo mmojiya cumat gi tonte/ mo, hili gom gwontor gi 'Kwani Parisiyiin mo dhali 'Kwani Sadukiyyiin mo be.

Buterus A'di Torki Mii eya Tente/ goma Yesus mo

¹³ Dhali ka Yesus pu'dki'd e bampa/ gi Pan Kaysariyya gi Pam Pilibbi mo tani a'di ki dot iman-cik a'di gwo gwo mo ki: Ki 'kwani oki Ya/ gi 'Kwani jana a'dan mo? ¹⁴ Dhali uni ki thok a'di gwo mo ki: Kun tiya on ka Yohaana jin ta'da manmiiya mii ki yi'de/ mo. Dhali kun tiya on ki Iliyya mo. Dhali kun tiya on ka Irmiya mo walla jan 'de/ 'peni imançi gwo ma Arumgimis kadhama/ mo be. ¹⁵ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Hili ba um on ki aha/ tana aja mo? ¹⁶ Simaan Buterus thok a'di gwo mo ki: /E tana Kristhos mo, Ya/ ma Arumgimis jin di'd ki e mo be. ¹⁷ Dhala Yesus ki thok a'di gwo mo ki: Mom'bor mii gom /e mo, Simaan jin ta ya/ ma Yuuna mo. Haali/ bungwar is mo dhala bas mo tani uni 'koki tor a'di yan eya tente/ e /e mo, hili, Ababam pem a'di jin di'd e momis mo be. ¹⁸ Dhali aha/ tora /e gwo mo, /e jin tana Buterus mo, dhali eya po/ wosh yan mo tani aha/ mina nyanja kaniisam pem mo, dhali mom'bi'th gi mowu mo tani midi diki pi a'di jipi/ mo be. ¹⁹ Aha/ mina ci /e amuptha/ gi Bampa/ gi Momis mo, dhali ma to yin jin mina /e nnon mo e mony'cesh mo tani

a'di minu non mo e momis mo dhali ma to yin jin mina /e ndhal me'd e mony'cesh mo tani a'di minu dhal me'd e momis mo be. ²⁰ Yan'ko'd a'di ki kan imancik a'di gwo gwo mo ki 'bi'th mo, mmodiki tor wathin tal 'denj kamu/ gwo mo ki a'di ta'da Kristhos mo be.

Yesus Torki Wum Piti Itwa/a/ mo

²¹ 'Peni mo caan mo tani Yesus telki mii 'pen mo mmo_{tor} imancik a'di gwo gwo mo ki a'di midi mii ya mo e Pa Urushaliim mo dhali 'kosh is ka nyor ki to ka ris mo 'peni 'kwani gwanyjaka/ mo dhali 'peni igasiis mo dhali iman'kwar to mo, dhali a'di minu 'kosh jwa mo, dhali ka cim kwara mo tani a'di minu 'de'k mo be. ²² Dhala Buterus ki bu'th a'di mo dhali tel mii 'pen mo mmokucur a'di ki gwo mo mmo/o gwo mo ki: Arumgimis diki tosh kan mo, Tapa. Mii yansan midi diki pu'di /e ki sule/ sule/ mo be. ²³ Hili a'di ki tu'k mo dhali owa Buterus gwo mo ki: Setaan, yaku/ i'ko'di aha/ mo ma. /E noni aha/ 'kup mo. Haali/ /e diki di ki 'ban ma Arumgimis mo, hili /e din ka 'ban gi 'kwani mo be.

²⁴ Yan'ko'd Yesus ki tor imancik a'di gwo gwo mo ki: Wakki/ wathin kamu/ midi yayu/ ibath aha/ nsho'k mo tani dhalki a'di non is piti mo ma dhali 'de'k cwany'cithan dhul piti mo dhali bath aha/ nsho'k mo. ²⁵ Haali/ a'diyin jin midi woth mondiki/em piti mo tani midi this a'di e mo dhali a'diyin jin midi this mondiki/em piti e mo gom gway pem mo tani midi gam a'di mo be. ²⁶ Haali/ mii jin nyo/a wathi/ mo wakata si'da/ wakki/ a'di gama'da ris to 'baar mo e mony'cesh yan mo dhali this mondiki/em piti e mo? Walla wathi/ midi wan mondiki/em piti 'ba/ ka tinta mo? ²⁷ Haali/ Ya/ gi

'Kwani midi pu'du/ mo nyakki iman'doyu gwom piti ilu/ mo ki monyca gi com mo dhali yan'ko'd a'di midi ci aris 'kwani 'baa mo ka 'dete/ 'dete/ to jin wana e ki mii kun miikina uni mo be. ²⁸ Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki 'kwanin tiya 'kon kun doshkini mahan mo shwane/ mo tani uni mini 'koki nyok wu ntwa/a/ mo ki uni 'koki par Ya/ gi 'Kwani e mo mmopu'du/ mo nyakki Bampam piti mo be.

17

Mmowarkin ma Yesus Jamas Piti mo

¹ Dhali 'ko'da cim pe'de/ mo tani Yesus ki susa Buterus nyakki a'di mo dhala Yakuub dhala Yohaana jin ta'da kam piti mo, dhali sus uni bway 'kuwosh jin turatur uni 'cena mo. ² Dhali a'di ki war is piti mbwambori uni mo, dhali bwam/ em piti 'twakki mo mo me'da tente/ mo dhali burinyem piti warki'd ki bany bany me'd monkush mo be. ³ Dhali hili aMusa dhali Iliyya piki uni i is mo mmo'tora/ tor nyakki a'di mo be. ⁴ Dhala Buterus ki owa Yesus gwo mo ki: Tapa a'di 'boro'd gom aman mmo'kona aman mmahan mo. Wakki/ /e ona bwa mo tani aha/ mina nyan cinja/ ikwara mmahan mo, jan tal 'de/ gom /e mo dhali jan kamu/ goma Musa mo dhali jan kamu/ gom Iliyya mo be. ⁵ Ki a'di di'd mmo/o gwo mo tani hili arak jin kushu mo mo 'kamki uni is mo dhali 'twa/ 'pena rak yan mo tani o gwo mo ki: Yansan ta Ya/m pem jin enka/ mo, a'di jin 'borka/ bwa i is mo. Ciki a'di gwo mo ma. ⁶ Ki imancik a'di gwo cikki gwo yan mo tani uni ta'kki bwam/em buni a'cesh mo dhali uni 'tu'dkunu mo ki monko/ is mo be. ⁷ Hila Yesus

pu'dki'd mo dhali ta uni is ki me'd mo mmo/o gwo mo ki: Cuyi mis mo ma. Dhalku/ is ki ko/ mo ma. ⁸ Dhali ki uni 'de'kki em buni ki mis mo tani uni 'koki par wathin kamu/ e mo, hili jasa Yesus a'di 'de/ mo be.

⁹ Dhali me'd jin pu'dkina uni ka 'cesh 'peni 'ku-wosh mo tani Yesus kan uni gwo mo ki: Dhalku/ wathin tal 'den kamu/ ki tor tonyjan yan mo ntagi Ya/ gi 'Kwani minu 'de'k mo 'peni mowu mo be.

¹⁰ Dhali imancik a'di gwo dot a'di gwo mo ki: Atinta i/ona iman'kwar to gwo mo ki Iliyya midi mii pu'du/ ntwa/a/ mo? ¹¹ A'di ki thok uni gwo mo ki: Iliyya pu'dki'd mo dhali a'di midi thoson aris to 'baar mo be. ¹² Hili aha/ tora um gwo mo ki Iliyya a'di pu'dki'd hila/ mo dhali uni 'koki mish a'di mo, hili uni ki mii a'diyin jin 'bor uni bwa mo. Wakan si'da/ Ya/ gi 'Kwani mina isi 'kosh ka nyor mo e me'd buni mo be. ¹³ Dhali yan'ko'd imancik a'di gwo mishki gwo 'ban mo ki a'di torki uni gwo mo goma Yohaana jin ta'da manmiiya mii ki yi'de/ mo be.

Yesus Wa'ki'da 'Ci jin Bu'thkin ma Rum Thus jin Nyo/o'd mo

¹⁴ Dhali ki uni pu'dkin eya waambuhany 'kwani mo tani wathin kamu/ pu'dki'd e a'di mo dhali ca'bki jin 'kupa'dupuni bwambori a'di mo dhali o gwo mo ki: ¹⁵ Tapa, miiyi mii apo/ ya/m pem mo ma. Haali/ a'di wu gampan mo dhali a'di 'kosha is ka nyor kagahara mo. Haali/ me'd ka ris a'di bitki'd e bwam o'd mo dhali me'd ka ris a'di bitki'd e bwam yi'de/ mo be. ¹⁶ Dhali aha/ suskina a'di e imancik /e gwo mo tani dhali uni 'koki mish a'di waç mo be. ¹⁷ Dhala Yesus ki thok uni gwo

mo ki: Ayy, um 'kwani kun aḥa monḡam gwo is ki aḥ kan mo dhali kun ɕaca ii ki ɕaca mo eya nyakum yil bum mo, aha/ mina di i um ki mo gi wakata mo? Dhali ki mo gi wakata imiga/ i'dim 'kup e um mo sa/? Susi a'di mmahan i aha/ mo ma. ¹⁸ Dhala Yesu ki kucur a'di ki gwo mo dhali aruma 'cesh pu'dki'd ka pije/ 'peni a'di mo dhali a'ci a'di waɕkunu ki jahanne/ mo be. ¹⁹ Dhali yan'ko'd imanciḡ a'di gwo pu'dkina Yesu mo uni 'cena mo dhali o a'di gwo mo ki: Atinta 'kona aman ki mish a'di ur ka pije/ mo sa/? ²⁰ A'di ki thoḡ uni gwo mo ki: Haali/ monḡam gwo is bum gwa'dagwa'd mo. Haali/ ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki, waḡki/ um mini ta gi monḡam gwo is me'd emen to jin miinuwa 'tash mo tani um mini o wosha turga/ yansan gwo mo ki: Dhalki a'di joɕu/ mo 'peni mo yansan is 'ko'di mun mo ma tani dhali a'di minu joɕ mo dhali toḡ kamu/ yisa di'da jin minu mol mii gom um mo be. ²¹ Hili mii yansan midi diki piyu/ 'kup ka pije/ mo hili isi ciki/ ki mon'tho mo dhali ki monḡa/ to mo be.

Dok/e aYesu Torki Mowum Piti Itwa/a/ mo

²² Me'd jin tulkina uni is mo mmontaḡ 'de/ mo e Pany Jaliil mo tani Yesu ki o uni gwo mo ki: Ya/ gi 'Kwani minu ci 'kwanin thusi me'd mo be. ²³ Dhali uni mini 'kosh a'di jwa mo dhali a'di minu 'de'k ka cim kwara mo. Dhali uni butha 'tham kagahara mo be.

Mmoɕiya Guurush gom Gu'b gi Mondhelelad-helel mo

²⁴ Dhali ki uni pu'dkin e Paŋ Kapranahuu mo tani imantera tulpa/ gom gu'b gi mondhelelad-helel mo pu'dkina Buṭerus mo dhali o a'di gwo mo ki: Din ma manṭor gwom bum ki ciya thulpa/ mo 'taa? ²⁵ A'di ki o a'di gwo mo ki: Nye. Dhali ki a'di pu'dki bway pa mo tani Yesu ki ṭora ṭor ki a'di ntwa/a/ mo mmo/o gwo mo ki: Atinta kuluma /e mbwa mo, Simaan? 'Peni mana ikaḷ ma malik kun 'kon e mony'cesha thulpa/ mo dhali to gun woṭhu/ 'kup mo? 'Peni iya/m buni mo 'taa? Walla 'peni kun tiya mo? ²⁶ Dhali a'di o a'di gwo mo ki: 'Peni kun tiya mo tani Yesu ki o a'di gwo mo ki: Wakan iya/ 'kon ki 'kus mo. ²⁷ Bahili mmomina ana 'koki kol uni mo tani yaku/ mo e yi'de/ mo ma dhali biṭa bi'c mo dhali bu'th wa'c jin yayi'di twa/a/ ka piye/ mo dhali ki /e mini ka'd a'di 'twa/ mo tani /e mini gama guurush e 'twam piti mo. Buthi caan mo dhali ci a'di ki uni mo gom aha/ mo dhali gom is pini mo.

18

Kaja A'di Cade?

¹ Dhali ka tee caan mo tani imancik a'di gwo pu'dkina Yesu mo dhali o a'di gwo mo ki: Kaja a'di ica'd mo e Bampa/ gi Momis mo? ² Dhali a'di ki yuka 'ci mo dhali kar a'di e bwaman uni mo ³ dhali o gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki isi ciki/ wakki/ um 'koki tu'k mo dhali war ki uci mo tani um mini 'koki se Bampa/ gi Momis ki sule/ mo be. ⁴ A'diyin jin kar is piti ki gwa'd mo mmowa e ka 'ci yansan mo tani a'di icaaca mo e Bampa/ gi Momis mo be.

⁵ A'diyin jin midi budha 'ci gi wakansan ki gway pem mo tani a'di buthi aha/ mo be. ⁶ Hili a'diyin jin midi rak jan tal 'de/ 'peni uni gwansan kun gwa'dan kun gam gwo is e aha/ mo mmomii miinthus mo tani a'di midi 'taki 'bor mo gom a'di ka dhan wosha caaga/ minu 'taki dek a'di e 'bam piti mo dhali bit a'di mo e kulkun yi'de/ mo be.

Mompal gom Miinthus mo

⁷ Wayyi e 'kwaniny'cesh mo gom mompal gi miinthus mo. Haali/ a'di ta mii jin midi ta mii mo ki mompal mini pu'du/ mo. Dhali hili, wayyi e wathi/, a'di jin pu'dkina mompal 'peni cine/ mo be. ⁸ Dhali wakki/ me'd pini walla sho'k pini rak /e mo mmomii miinthus mo tani 'cithi/ uni mo ma dhali taki uni asho 'peni /e mo haali/ a'di 'boro'd gom /e mo mmociç mondiki/e ki ñul mo walla ki ñwol mo jin minu 'koki bit /e ki me'd su/ mo walla ki sho'k su/ mo e mo ma al o'd ki sule/ mo be. ⁹ Dhali wakki/ em pini rak /e mo mmomii miinthus mo tani buki a'di mo ma dhali bit a'di ka pije/ 'peni /e mo. A'di 'boro'd gom /e mo mmociç mondiki/e ki en tal 'de/ mo jin minu 'koki bit /e ki e su/ mo e mo ma al o'd jin kakacakaka'c mo be.

Gwom 'Bi'th/e gom Ka'bal jin Thisi E mo

¹⁰ Hil ki 'bore/ ki um mini 'koki wak jan tal 'den kamu/ 'peni uni gwansan kun gwa'dan mo haali/ aha/ tora /e gwo mo ki e momis mo tani iman'doyu gwom buni isa yempa/ uni hilki bwam/ e ma Ababam pem jin di'd e momis mo be. ¹¹ Haali/ Ya/ gi 'Kwani pu'dki'd mo mmowoth uni gun thiskunu e mo be. ¹² Um kulumi gwo mbwa jin wakata mo? Wakki/ wathi/ ta gi ka'bal iss 'kwanimpa

mmudhe'd mo dhali jan tal 'denj kamu/ 'peni uni thiski e mo tani mina a'di diki dhal uni iss 'kwan-impā mmudhe'd athka 'de/ mo e mon'kuwosh mo dhali ya mo mmonap jin tal 'de/ jin thiski e mo 'taa? ¹³ Dhali wakki/ a'di ki gam a'di mo tani ka jin gana/ aha/ tora /e gwo mo ki a'di 'kunya bwa ki 'kuny kagahara mo gom a'di jin 'dap uni 'twa/ ka iss 'kwanimpā mmudhe'd athka 'de/ mo kun 'koki this e mo ki sule/ mo. ¹⁴ Wakan a'di si'da/ diki ta bwa ma Ababam pem jin di'd e momis mo ki jan tal 'denj kamu/ 'peni uni gwansan kun gwa'dan mo tani minu 'taki 'koki 'ce'd sho'k mo be.

Akam gi Miiki Miinthus mo

¹⁵ Wakka kam pini mii miinthus apo/ /e mo tani yaku/ mo dhali tor a'di miim piti mo ce um su/ mo, /e dhali a'di 'de/ mo. Wakki/ a'di cik /e gwo mo tani /e warana kan mo be. ¹⁶ Hili wakki/ a'di diki cik gwo mo tani susi jan tal 'denj kamu/ mo walla su/ mo nyakki /e mo ki aris gwo 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ kun onu mo minu 'da'b 'pen mo mmota du'd gwo gi 'twan 'kwani su/ mo walla kwara mo be. ¹⁷ Wakki/ a'di ki ush gwo cik 'peni uni mo tani tori a'di ki 'kwaniṅ kaniisa mo, dhali wakki/ a'di si'da/ ki ush gwo gi 'kwaniṅ kaniisa cik mo tani dhalki a'di wara'd gom /e ki wathi/ jin diki ta Wathi/ Yahuuda/ mo dhali ka mantera thulpa/ mo be. ¹⁸ Ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki ma to yin jin mina umi nnon mo e mony'cesh yansan mo tani a'di minu non mo e momis mo dhali ma to yin jin mina umi dhal me'd mo e mony'cesh mo tani a'di minu dhal me'd mo e momis mo be. ¹⁹ Dok/ e aha/ ona um gwo mo ki wakki/ 'kwani 'koni su/ mbwam um kun gami gwo me'd mo e mony'cesh

mo gom ma to yin jin mina uni dot mo tani a'di minu mii gom uni ki gway ma Ababam pem jin di'd e momis mo be. ²⁰ Haali/ wakki/ 'kwani 'koni su/ mo walla kwara mo kun tuli is mo e gway pem mo tani aha/ dina e bwam uni mo be.

Gwom 'Bi'th/e gom Cɪŋkina/ jin Diki Dhala Kamu/ Amurem Piti 'Pen mo

²¹ Dhali yan'ko'd Buterus pu'dki'd mo dhali o a'di gwo mo ki: Tapa, me'd ekata min ma kam pem mmii miinthus apo/ aha/ mo dhali aha/ ki dhal a'di miinthus piti 'pen mo? a/me'd kun 'koni saba kana? ²² Yesu ki thoḱ a'di gwo mo ki: Aha/ dinaki o /e gwo mo ki jasi me'di saba mo, hili me'd saba/ iin pi saba mo.

²³ Wakan Bampa/ gi Momis minu kar ka par 'ban ka malik jin thosoni gwo nyakki cɪŋkinam piti mo gom to gun deŋu e mo. ²⁴ Ki a'di telki mii 'pen mo mmoden a'di e mo tani jan kamu/ suskunu mo e a'di mo jin din ma murem piti m'ba/ mo ki dhan* kuluny 'dolkon alaapi 'kume'd mo. ²⁵ Dhali ki a'di diki mish mmoçi a'di to mo tani tapam piti kanki gwo mo ki a'di minu yol mo nyakki ashim piti mo dhali ki uɕim piti ilu/ mo dhali ka ris to 'baar mo kun tana a'di mo tani, dhali mii jin din ma mure/ a'di m'ba/ mo tani minu ci mo be. ²⁶ Wakan cɪŋkina/ a'di biṭki'd ki jin 'kupa'dupuni sho'k piti mo mmowoth gwo is gom a'di mo mmo/o gwo mo ki: Tapa, 'kuçi bwa gom aha/ mo ma dhali aha/ mina ci /e aris to 'baar mo be. ²⁷ Dhali gom miiny cɪŋkina/ jin miikina a'di mo gom a'di mo

* **18:24** Dhan kuluny 'dolkon 'de/ wana e ka jineeh iss 'kwanimpa ka iss 'de/ aṭṭa iss 'de/ apo/ mo.

tani tapa gi c̣in̄kina/ ki 'cuk a'di 'ba/ mo dhali dhal a'di amurem piti 'pen mo be. ²⁸ Hili eny c̣in̄kinan 'de/ yan mo tani me'd jin yakina a'di ka pije/ mo tani a'di gamki 'kup ki c̣in̄kinam pitiŋ kamu/ mo a'di jin din ma mure/ a'di m'ba/ mo ka riyaal iss 'kwanimpa ikwara mo. Dhali a'di ki jig̣it a'di 'ba/ ki me'd mo dhali o gwo mo ki: C̣iyaa/ to jin din ma mure/ /e m'ba/ mo ma. ²⁹ Wakan agarr piti jin nyaka a'di atu'c mii mo tani biŋki'da 'cesh mo dhali woŋh a'di gwo is mo mmo/o gwo mo ki: 'Kuŋi bwa gom aha/ mo ma dhali aha/ mina c̣i /e amurem pini mo be. ³⁰ A'di ushu'd mo dhali ya mo dhali kar a'di eya sijn mo ntagi a'di midi 'taki c̣iya mure/ mo be. ³¹ Ki imannyaka tu'c mii ki a'di, ki uni parki a'di jin bu'thki embul mo mo tani uni butha 'tham kagahara mo dhali uni ki ii mo dhali c̣i gwo e tapam buni mo goma ris to gwansan kun bu'thki embul mo mo be. ³² Dhali yan'ko'd tapam piti ki doŋ a'di gwo mo dhali o a'di gwo mo ki: /E ta c̣in̄kina/ jin ta thus ki thus mo. Aha/ dhalkina / e arisa murem pini 'peni 'baar mo haali/ /e wuki aha/ jwa i is mo be. ³³ Dhali /e mini 'taki diki ta gi momiimii apo/ amannyaka tu'c pini mii mo me'd jin miikika/ mii apo/ /e mo? ³⁴ Dhali ka nyor mo tani tapam piti a'di ki c̣i a'di ki imanjiya sijn mo ntagi a'di midi 'taki c̣i amurem piti 'baar mo be. ³⁵ Wakan si'da/ Ababam pem jin di'd e momis mo midi mii kan goma ris umi 'baar mo ka 'deŋe/ 'deŋe/ mo wak̄ki/ um 'koki dhal ikam bum amure/ miinthus buni 'pen 'pena dum bum gana/ mo be.

Yesus Torki Gwo gom Mo jin Dhaluwa Dhal 'Pen mo

¹ Dhali ka Yesus 'baarki'da ris gwo gwansan mo mmo/o mo tani a'di yaki'd mo 'peni Pany Jaliil mo dhali ciç mo e Bampa/ Yahuudiyya mo e bwampo/ Yi'den Kumma/ Uurdun mo be. ² Dhali adhana waambuhany 'kwani caaca bathki a'di nsho'k mo dhali a'di ki waç uni mo be. ³ Dhali 'Kwani Parisiyyin pu'dkini a'di mo dhali pal a'di ki gwo mo mmo/o gwo mo ki: A'di ta mii jin dhala gwonkan bway mo mmomina wathi/ thoson gwo mo mmodhal ashim piti 'pen mo goma ris miin tiya kun tocon mo 'taa? ⁴ A'di ki thok gwo mo ki: 'Kona um ki den gwo e mo ki a'di jin ukki uni 'peni ka mun'kup mo ukki uni mo mmota wathin gwaḥ mo dhali wathim 'bomi mo 'taa? ⁵ Dhali a'di ki o gwo mo ki: Haali/ gom 'kup mii gi wakan mo tani wathi/ midi mii dhal com 'pen mo dhali kum 'pen mo dhali gam is me'd ki ashim piti mo dhali uni su/ tala bungwar isa tal 'de/ mo be. ⁶ Wakan uni dok/e 'koni su/ dok/e yisa. Hili uni tal 'de/ mo. Haali/ gwo gi wakan mo tani a'di jin gam ma Arumgimis is mo mmota isa 'de/ mo tani dhalku/ ki dhal wathin kamu/ bway mo mmokwa/ uni bwa mo. ⁷ Dhali uni ki thok a'di gwo mo ki: Ba katinta ikan ma Musa gwo mo ki wathin tal 'de/ midi thosona warka/ jin dhaluwa dhal 'pen mo mmodhala yim 'pen mo? ⁸ Dhali a'di ki thok uni gwo mo ki: Haali/ adum bum kun 'bitha'bi'th mo tani aMusa dhalki um bway mo ba/ mmodhal up bum 'pen mo, hili 'peni ka mun'kup mo tani a'di yisa wakana. ⁹ Dhali aha/ ona um gwo mo ki: A'diyin jin midi dhal ashim piti 'pen mo gom ma to gunn kun tocon mo dhali

mash jan kamu/ mo tani a'di miiki miinyal mo be. Mo ma dhal 'pen midi diki mii di mo gom ma to gunn kun tocon mo, hili isi ciki/ mo wakka 'bom mii miinyal ki wathin kamu/ mo be. Dhali a'diyin jin midi masha 'bom jin dhal ma kathim piti 'pen mo tani a'di miiki miinyal mo.

¹⁰ Dhali imancik a'di gwo o a'di gwo mo ki: Wakki/ wakan gom wathin gwaḥ mo gom gwo gi ash mo tani mane shi/ miim 'boro'd jin minu mash mo? ¹¹ Hili a'di ki o uni gwo mo ki: Aris 'kwani 'baar mo yisa mini bu'th gwo yansan mo yisa, hili jasi uni gwansan kun cikunu a'di mo be. ¹² Haali/ 'kwanin tiya 'kon ki mantil wakan mo 'peni mo jin dhodhu uni mo dhali 'kwanin tiya 'kon kun ta mantil 'peni mantil kun miina 'kwani uni mo dhali 'kwanin tiya 'kon kun mii is buni ki mantil mo uni 'cena mo gom gway gi Bampa/ gi Momis mo. A'di jin mishi gwo yansan bu'th mo tani dhalki a'di bu'th a'di mo ma.

Yesus 'Borki Ushi Ucin Gwa'dga/ Mii mo

¹³ Dhali yan'ko'd 'kwani 'kon mmokali uci i a'di mo ki a'di midi kar me'd piti apo/ uni mo dhali 'tho mo. Dhali imancik a'di gwo uni kucurki 'kwani ki gwo mo be. ¹⁴ Hila Yesus ki o gwo mo ki: Dhalki uci iiyini aha/ mo ma. Dhalki uni ki non mo haali/ e Bampa/ gi Momis mo tani a'di ta'd gi uni gi wakan mo be. ¹⁵ Dhali a'di ki kar me'd piti apo/ uni mo dhali ya mo be.

Wathin Dhuru'c jin Ta Pa ki Pa mo

¹⁶ Dhali hili, jan 'de/ pu'dki'di a'di mo mmo/o gwo mo ki: Mantor gwo, tom 'boro'd jin miga/ mii mii mo ta'da ta mo? mmogam mondiki/e ki sule/

sule/ya ye 'ba/ mo. ¹⁷ Dhali a'di ki thoḵ a'di gwo mo ki: Atinta doṭa /e aha/ gwo mo gom a'di jin 'boro'd mo? Jan ṭal 'denj kamu/ di'd jin 'boro'd mo. Waḵki/ /e mini 'taki ciḵ mondiki/e mo tani dhuyi gwoṅkan kun 'kwarkunu mo ma. ¹⁸ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Jana? Dhala Yesus ki thoḵ a'di gwo mo ki: /E mini mii dhalka 'kosh ki mii 'kosh mo. /E mini mii dhalki ḵal ki mii mii mo. Dhali /e mini mii dhalku/ ki mii ḵwal to mo. Dhali /e mini mii dhalku/ ki aḵ wathin kamu/ gwo i is mo. ¹⁹ Taḵi cim dhali kwan mo dhali /e mini ena mannyak ḵa'b pini me'd is piniṅ gana/ mo be. ²⁰ Dhali dhuru'c wathi/ ki thoḵ a'di gwo mo ki: Aris to gwansani 'baar mo tani miikika/ mo. Dhali to jin wakata i/athka/ mo? ²¹ Yesus ki thoḵ a'di gwo mo ki: Waḵki/ /e mini 'taki ta wathim 'borganj gana/ mo tani yaku/ mo dhali yola ris to kun tana /e mo, dhali ḵiki uni ki 'kwani kun hatha'ko'd mo, dhali /e mini gam to kun ish ḵumma/ mo e momis mo. Dhali yayu/ mo mmobath aha/ nsho'k mo. ²² Ki wathin dhuru'c cikki gwo yansan mo tani a'di yaki'd mo ki bwa jin diṭadiṭ mo, haali/ a'di ta wathi/jin isha to ka enthus mo be.

²³ Dhala Yesus ki o imanciḵ a'di gwo gwo mo ki: Ka jinj gana/ aha/ ona um gwo mo ki: A'di diṭa mii ki diṭ mo gom wathi/ jin ta pa ki pa mo mmociḵ Bampa/ gi Momis mo be. ²⁴ Dok/ e aha/ ṭora um gwo mo ki: A'di 'disha mii ki 'dish mo gom kalman mo mmoya ki solol e jisa 'dipira/ mo mmodhal wathimpa e i is mo, a'di jin ta pa ki pa mo mmociḵ Bampa/ ma Arumgimis mo be. ²⁵ Ki imanciḵ a'di gwo cikki gwo yansan mo tani uni 'kokin mo mmomer kagahara mo mmo/o gwo mo

ki: Wakki/ a'di wakan mo tani ba ija a'di mminu iwoth mo? ²⁶ Hila Yesus ki hil uni mo dhali o uni gwo mo ki: Ki miinj 'kwani mo tani a'di molu mii mo, hili ka Arumgimis mo tani aris to 'baar mo mishu mii mo be. ²⁷ Dhali yan'ko'd Buterus ki thoḵ a'di gwo mo ki: Hili, aman dhalkina aris to 'peni 'baar mo dhali baṭh /e nsho'k mo dhali aman mina ta ga ta mo? ²⁸ Yesus ki thoḵ uni gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ ṭora um gwo mo ki e momis jin this dhali e mony'cesh jin this mo tani ki Ya/ gi 'Kwani midi ca'ba po/ kursi gi monycam piti mo tani um kun baṭhi aha/ nsho'k mo tani mini 'ko si'da/ apowa kursi ma malik kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo mmodwall uci ma Israyiil gwo mo, uni kun 'kon ma waki 'kume'd i'ce'dka su/ mo be. ²⁹ Dhali aris 'kwani 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ uni gun dhalki gu'b buni 'pen mo walla ikam buni mo walla i'bwah buni mo walla icom mo walla ikum mo walla uciim buni mo walla mo mo gom gway pem mo tani uni mini bu'th to ki me'd iss 'kwanimpa mmudhe'd mo dhali ta gi mal gi mon'koki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo. ³⁰ Hili 'kwani ka ris kun 'koni ṭwa/a/ mo tani uni minu dhu ṇ'ko'd mo be dhali uni gun 'koni 'ko'd mo tani minu dhu ṇṭwa/a/ mo be.

20

Imanmiiya Tu'c e Bwam Monsinu mo

¹ Haali/ Bampa/ gi Momis a'di wana e ki wathi/ jin cila gu'b mo, a'di jin ya'd mo mon'thamo/ ka'tum mo mmonap imanmiiya tu'c mo gom bwa-man monsinum piti mo be. ² 'Ko'di gwo jin gama a'di me'd nyakki imanmiiya tu'c piti mo gom nasa

guurush ka tee mo tani a'di ki hash uni e bwaman
 monsinum piti mo be. ³ Dhali a'di yaki'd mo dok/
 e ka tente/ ta'da tente/ pedonon mo tani a'di parki
 'kwanin tiya e mo mmodosh mo ka wuny is e mo
 ma suug mo be. ⁴ Dhali e uni mo tani a'di ki o
 uni gwo mo ki: Um mini ii e bwaman monsinum
 pem mo si'da/ dhali a'diyin jin 'boro'd mo tani aha/
 mina ci um a'di mo. Wakan uni iikin mo be. ⁵ Gom
 ya jin yana a'di dok/ e ka tente/ di'di bwan 'kup
 mo dhali ka tente/ kwara mo tani a'di ki mii mii
 jin nya'ka'd kan mo si'da/. ⁶ Dhali ka tente/ ta'da
 tente/ mudhe'd mo tani a'di yaki'd mo dhali gam
 kun tiya mmodosh mo dhali a'di ki o uni gwo ki:
 Atinta dosha um mmahan ka wuny is kan iyula tee
 mo? ⁷ Uni ki thok a'di gwo mo ki: Haali/ wathin tal
 'de/ yisa di'da jin napi aman mo. A'di ki o uni gwo
 mo ki: Um mini iiku/ mo e bwaman monsinum
 pem mo si'da/. ⁸ Dhali ki mom'pimpili/ pu'dki'd
 mo tani com gi monsinu o'da mandhu tom piti
 gwo mo ki: Yuki imanmiiya tu'c mo dhali ci uni
 tom buni gun miina uniya tu'c mo mmo'tel 'pen
 nya'ki uni gun 'ko'd mo ntagi uni kun 'koni t'wa/
 a/ mo be. ⁹ Dhali ki uni gwansan kun yu'kkunu mo
 ka tente/ mudhe'd pu'dkin mo tani uni ka 'dete/
 'dete/ bu'thki nasa guurush mo. ¹⁰ Dhali ki uni
 kun 'koni t'wa/a/ pu'dkin mo tani uni kulumki gwo
 i bwa mo ki uni mini 'taki bu'th ki nyanye/ mo.
 Hili uni 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ si'da/ bu'thki nasa
 guurush si'da/ mo be. ¹¹ Dhali ki uni bu'thki uni
 mo tani uni miikina gumgum apo/ com gu'b mo
¹² mmo/o gwo mo ki: Uni gwansan kun miikina
 tu'c n'ko'd mo ka jasa tenten 'de/ mo tani dhali /
 e ki dhu uni mmonyak'ki aman mana, aman kun

miikina tu'c kun diṭadiṭ ka tente/ jin 'batha'ba'th kan mo. ¹³ Hili a'di thoḵ jan tal 'denj kamu/ gwo mo 'peni uni mo ki: Akam pema, aha/ dinaki mii /e ki shi/ mo. Dina /e ki gam gwo me'd ki aha/ mo gom nasa guurush mo 'taa? ¹⁴ Buthi a'di jin ta jim pini mo ma dhali yaku/ mo. Aha/ kwanykina a'di jin cika/ uni gwansan mo kun iyyini 'ko'd mo me'd jin cikika/ /e mo be. ¹⁵ Aha/ dina bway ki kany mo be mmomii to jin oyaa/ bwa mo gom a'di jin ta jim pem mo be. Walla mina /e ta ham 'kus mo gom aha/ mmomiga/ mii ka 'the mo ki 'bore/ mo 'taa? ¹⁶ Wakan uni gun 'koni 'ko'd mo tani minu dhu ntwa/a/ mo dhali uni gun 'koni twa/a/ mo tani minu dhu ṛ'ko'd mo be.

Yesus Torki Mowum Piti Itwa/a/ Me'di Kwara mo

¹⁷ Dhali ka Yesus yaki'd ka gagamis e Pa Urushaliim mo tani a'di suski imancik a'di gwo i'kume'd i'ce'dka su/ mo uni 'cena mo dhali e bway mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: ¹⁸ Hili ana iina ii ka gagamis e Pa Urushaliim mo, dhali Ya/ gi 'Kwani minu ci 'kwaniṇ gasiis kun cani me'd mo dhali iman'kwar to mo, dhali uni mini wak a'di mo mmo'kosh a'di jwa mo be. ¹⁹ Dhali uni mini ci a'di ki 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo mmomii a'di ka mak mo dhali mmodor a'di mo dhali 'kosh a'di mo ki cwany'cithan dhul mo, dhali a'di midi cu mis mo ka cim kwara mo be.

Gwondot ma Yakuub dhala Yohaana mo

²⁰ Dhali yan'ko'd ata'da gi iya/ ma Sebadi pu'dkini a'di mo nyakki iya/m piti mo dhali 'ko ki jin 'kupa'dupuni bwambori a'di mo, dhala yim ki dot a'di gwo mo gom to mo. ²¹ Dhali a'di ki owa yim

gwo mo ki: Atinta napa /e mo? Ayim ki thok a'di gwo mo ki: Kani iya/m pem su/ gwansan gwo mo ma mmo'ko mo, jan 'de/ midi ca'b /e ki me'da bim poros pini mo dhali jan 'de/ midi ca'b /e ki me'da biny cam pini mo e bampam pini mo be. ²² Hila Yesus ki thok a'di gwo mo ki: Um 'koki mish to jin dotkina um mo be. Um mini mish piya kubbaaya jin pikika/ mo 'taa? Uni ki thok a'di gwo mo ki: Aman mina mish mii mo be. ²³ A'di ki thok uni gwo mo ki: Um mini piya kubbaayam pem mo. Hili mmo'ko aha/ ki me'da bim poros pem mo dhali ki me'da cam pem mo tani a'di diki ta miim pem mmodhal um bway mo, haali/ a'di ta mo gom uni gwansan kun thosonkin ma Ababam pem mo gom uni mo be. ²⁴ Dhali ki uni gun 'koni 'kume'd cikki gwo yan mo tani uni 'kokin ka nyor mo apo/ uni su/ gwansan mo kun ta ikam mo be. ²⁵ Hila Yesus yukki uni mo dhali o gwo mo ki: Um mishki mo mo ki tapa kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo mii miin tapa apo/ uni mo dhali 'kwanim buni gun can mo miiki moshirr apo/ uni mo be. ²⁶ Mii yansan minu 'koki mii wakan e bwam um mo. Hili a'diyin jin midi 'taki ca mo mbwam um mo tani a'di midi mii ta amanmiiya tu'c bum mo. ²⁷ Dhali a'diyin jin midi 'taki di ntwa/a/ mbwam um mo tani a'di midi mii ta cinkinam bum mo be. ²⁸ Wakansan me'd Ya/ gi 'Kwani pu'dki'd mo ki a'di minu 'koki mii to mo tani hili ki a'di midi mii to gom 'kwani mo dhali mmoci mondiki/em piti mo mmota amangwam gom 'kwani ka ris mo be.

'Kwani Su/ kun Bu'thki Momish Mo mo

²⁹ Dhali me'd jin iikina uni ka pije/ mo 'peni Pa Ariiha mo tani adhana waambuhany 'kwani bathki a'di nsho'k mo be. ³⁰ Dhali hili 'kwaniny ja'da/ isu/ 'kokin e shemen bway mo be. Ki uni cikki gwo ka Yesus yaki'd ki yampe mo tani uni cuu gwo kagahara ki: Miiyi mii apo/ aman mo ma, Ya/ ma Dawuu'd mo. ³¹ Dhali awaambuhany 'kwani kucurki uni ki gwo mo mmoṭor uni gwo mo mmo'ko ki shwam mo. Hili uni cuukin kagahara ki nyanye/ mo ki: Tapa, miiyi mii apo/ aman mo ma, Ya/ ma Dawuu'd mo. ³² Dhala Yesus doshki'd mo dhali yuk uni mo dhali o gwo mo ki: Atinta o um bwa jin miga/ mii gom um mo? ³³ Uni thok a'di gwo mo ki: Tapa, dhalki em bam ka'du mo ma. ³⁴ Dhala Yesus ki kwo'c uni e i is mo dhali ta uni em buni ki me'd mo, dhali ki jahanne/ uni bu'thki momish mom buni mo dhali uni bathki a'di nsho'k mo be.

21

Mo jin Pinu Mii E mo Mmociḡ Pa Urushaliim mo

¹ Dhali ki uni 'dishkin e Pa Urushaliim mo dhali pu'd mo e Pam Beetpaji mo e 'Kuwosh Setuun mo tani yan'ko'd Yesus ki hash imancik a'di gwo isu/ mo ² mmo/o uni gwo mo ki: Iiku/ mo ma e bampa/ jin di'd ka par 'bani um mo dhali ki jahanne/ um mini gam thuluny jin shi'du/ mo dhali aran nyak di ki a'di mo. 'Cuki uni mo dhali 'doyu/ uni i aha/ mo ma. ³ Wakki/ wathin 'den kamu/ midi 'taki o um gwo mo tani um mini o a'di gwo mo ki: Tapa a'di midi mii ta gi uni mo dhali a'di midi doku/ uni ki jahanne/ mo be. ⁴ Mii yansan a'di bu'thki mo mo

jin minu thim gwo mo, a'di jin okin ma manci gwo
ma Arumgimis kadhamo/ mo mmo/o gwo mo ki:

⁵ Tori 'bwa/ ma Sihyuun gwo mo ma,
hili amalik pini a'di pu'dki'd e /e mo
mmokar is ki gwa'd mo, dhali a'di merki thuluny
apo/ mo,
dhali eya po/ ari thuluny mo, a'di jin ta arin thu-
luny mo.

⁶ Imancik a'di gwo uni iikin mo dhali mii a'di me'd
gwo ma Yesus jin kankina a'di uni mo be. ⁷ Uni
suski thuluny dhali aran mo dhali pa'd burrinyem
buni apo/ uni mo, dhali a'di merki a'di apo/ mo
be. ⁸ Dhala waambuhany 'kwani 'dishkina 'twa/
m'baar mo uni kun pa'dki burrinyem buni mb-
way mo dhali kun tiya uni kwa/kina biny cwa mo
dhali pa'd uni e bway mo be. ⁹ Dhala waam-
buhany 'kwani iikini bwambori a'di mo dhali uni
gun bathki a'di nsho'k mo tani kumki cuuwa/ mo ki:
Hosanna e Ya/ ma Dawuu'd mo. Mom'bor mii gom
a'di jin yayi'd ki gway gi Tapa mo. Hosanna a'di jin
di'd e mo jin eka/ ek mo. ¹⁰ Dhali ki a'di cicki'd mo
e Pa Urushaliim mo tani aris 'kwani gi 'penkuman
bampa/ uni ci'thkunu is ki mii mo mmo/o gwo mo
ki: Kaja a'danne? ¹¹ Dhala waambuhany 'kwani o
gwo mo ki: Yansan ta'da Manci Gwo jin ta'da Yesus
'peni Pa Naasira gi Pany Jaliil mo be.

Mmodhelel Gu'b gi Mondheleladhelel mo

¹² Dhala Yesus cicki'd e gu'b gi mondhelelad-
helel ma Arumgimis mo dhali urki'da ris uni ka
pije/ mo uni gun yolki to mo dhali kun yoli to
mo e gu'b gi mondheleladhelel mo. Dhali a'di
ki 'danjala tharabeesa gi uni gun wani emena

guurush mo dhali mon'ko gi uni gwansan kun yoli gurko/ mo be. ¹³ A'di ki o uni gwo mo ki: A'di 'kwarkunu mo ki: Gu'b pem minu yuk ki gu'b gi mon'tho mo. Hili um ki mii a'di me'd gu'b gi 'kwanin 'di/ mo be.

¹⁴ Dhali 'kwaniny ja'da/ dhali uni gun ta njwol pu'dkini a'di mo e gu'b gi mondheleladhelel mo dhali a'di wački uni mo be. ¹⁵ Dhali hili ki igasiis kun can mo dhali iman'kwar to mo parki miim 'borga/ kun miikina a'di e mo tani dhali uci mmogwona uni mo e gu'b gi mondheleladhelel mo ki: Hosanna e Ya/ ma Dawuu'd mo tani, uni 'kokin ka nyora du mo be. ¹⁶ Dhali uni ki o a'di gwo mo ki: A/ e cikki gwo jin ona uni gwansan mo? Dhala Yesu ki thok uni gwo mo ki: Nye. 'Kona um ki denj gwo e ki suny suny mo 'taa? jin o gwo mo ki: 'Peni 'twa/ uci dhali uni gun pina ko mo tani /e kalki momaŋa 'boraŋ gana/ mo be.

¹⁷ Dhali a'di ki dhal uni 'pen mo dhali ya mo e 'penkuman bampa/ gi Pam Beetaŋiya mo dhali ca'b e mun mo be.

Cwampu/ jin Jeekunu mo

¹⁸ Dhali ki mo ta mon'thamo/ mo tani me'd jin dokkina a'di e 'penkuman bampa/ mo tani a'di 'koshkina te/ mo be. ¹⁹ Dhali a'di yaki'd mo mmora pa pu/ mo jin di'd e shemen bway mo dhali ki a'di yaki'd mo dhali diki gam maman tal 'de/ 'peni a'di mo tani hili jasi 'cemen uni 'cena mo be. Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Maman 'peni /e mo tani minu 'koki piyu/ shush ka pije/ ki sule/ sule/ mo dok/ e. Dhali apu/ a'di ku'thki'd ki jahanne/ mo be. ²⁰ Dhali ki imancik a'di gwo parki a'di e mo tani uni merkin mo mmo/o gwo mo ki: Hili

atinta lan ma pu/ ku'th hila/ ki jahanne/ kan mo?
²¹ Dhala Yesus ki thoḵ uni gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki: Waḵki/ um mini ta gi monḡam gwo is mo dhali 'koki shi/ bwa 'kup mo tani um mini 'koki mii jasi a'di jin miikunu mo gom cwampu/ yan mo. Hili waḵki/ um mini owa dhan wosha turga/ yansan gwo mo ki: Dhalki a'di gunu mo dhali biṭ mo e bwam kumma/ yi'de/ mo tani, a'di minu mii mo be. ²² Dhali ma to yin jin mina umi doṭ ki mon'tho mo tani um mini bu'th a'di mo waḵki/ um ta gi monḡam gwo is mo be.

Moshirr ma Yesus Doṭkunu Gwondot mo

²³ Dhali ki a'di pu'dki'd mo e gu'b gi mond-heleladhelel mo tani igasiis kun can dhali 'kwani gwanyjaka/ gi 'kwani mo, uni pu'dkini a'di mo me'd jin ṭorkina a'di gwo mo dhali o gwo mo ki: Ki moshirr jana sa/ mmiikina /e aris to gwansani 'baar mo kan? Dhali aja a'di iḱiki /e moshirr yansan mo? ²⁴ Yesus ki thoḵ uni gwo mo ki: Aha/ si'da/ mina thoḵ um gwondot mo dhali waḵki/ um mini ṭor aha/ gwon thoḵ mo tani yan'ko'd aha/ si'da/ mina ṭor um gwo mo gom gwo gi moshirr yan jin miikika/ to gwansan mo be. ²⁵ Ki mo jin miin ma Yohaana mii ki yi'de/ mo tani 'peni mana moye? 'Peni momis mo 'taa? Walla 'peni 'kwani mo? Dhali uni walkin ka rem 'kup mo mmo/o gwo mo ki: Waḵki/ ana mina 'taki o ki 'peni momis mo tani a'di midi 'taki o ana gwo mo ki: Ba tinta 'kona um ki gam a'di gwo is mo? ²⁶ Hili waḵki/ ana ona ki, 'peni 'kwani mo tani, ana ko/kina waambuhany 'kwani mo. Haali/ uni 'baar mo karkina Yohaana ka manḱi gwo ma Arungimis mo be. ²⁷ Wakan uni

thokkina Yesus gwo mo ki: Aman mola mo mo be. Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Wakan si'da/ aha/ mina diki tor um gwo mo gom moshirr yan kun miikika/ aris to gwansan mo be.

Gwom 'Bith/e gom Iya/ Isu/ mo

²⁸ Dhali um kulumki gwo mbwa wakata mo? Gom wathi/ jin 'kona iya/ isu/ mo. Dhali a'di yaki'd mo e a'di jin ta'da bwanyara/ mo dhali o a'di gwo mo ki: Ya/uma, yaku/ mo dhali miiya tu'c e bwaman monsinu shwane/ mo. ²⁹ Dhali a'di ki thok a'di gwo mo ki: Aha/ mina ya yisa. Hili n'ko'd mo tani a'di rici'da du is mo dhali ya mo be. ³⁰ Dhali a'di yaki'd mo e a'di jin 'kon ma po/i su/ mo dhali o a'di gwon tal 'de/ mo. Dhali a'di ki thok a'di gwo mo ki: Aha/ mina ya mo gana. Hili a'di diki ya mo be. ³¹ Jana 'peni bwam uni su/ gwansan jin miiki bwa gi com mo? Uni ki thok a'di gwo mo ki: Jin twa/a/ mo be. Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki, imantera thulpa/ dhali uni gun mii miinyal mo tani mini ii ntwa/a/ ki um mo e Bampa/ ma Arumgimis mo be. ³² Haala Yohaana pu'dki'd mo e um mo ki bway gi miin'kar/e mo. Dhali um 'koki gam a'di gwo is mo. Hili imantera thulpa/ dhali uni gun mii miinyal mo tani uni gamki a'di gwo is mo be. Dhali hili me'd jin hilkina um a'di mo tani n'ko'd um 'koki rica du is mo dhali gam a'di gwo is mo be.

Gwom 'Bith/e gom Bwaman mo ma Mura'th jin Sinu mo dhali Imanhil Mo mo

³³ Ciki gwom 'bi'th/en kamu/ mo. Wathi/ jin cila gu'b mo di'd mo a'di jin thosonki mo mo e monsinu mo dhali a'di ki nyanja gon mmo'kam a'di is mo.

Dhali a'di ki cwany mo mo mmonyu/a mura'th nycine/ mo dhali a'di ki nyan gu'ba turga/ mo dhali a'di ki dhal a'di e uni gun miina tu'c mo dhali a'di ki ya bampa/ jin si'dasi'd mo be. ³⁴ Dhali ki yil gi maman cwa 'dishi 'twa/ mo tani a'di hashki cinjinam piti e uni gun miina tu'c mo mmokali maman cwam piti mo be. ³⁵ Dhali imanmiiya tu'c bu'thki cinjinam piti mo dhali dor jan 'de/ mo dhali jan kamu/ 'koshkina uni jwa mo dhali jan kamu/ 'koshkina uni ki wosh mo be. ³⁶ Dhali dok/ e a'di ki hash cinjinam piti mo, a'di jin bol kun twa/ a/ e ka ris mo, dhali uni mii uni ki miin tal 'de/ mo jin miina uni mo be. ³⁷ Yan'ko'd a'di ki hash ya/ m pitin gana/ e uni mo mmo/o gwo mo ki: Uni mini tak ya/m pem mo be. ³⁸ Hilki imanmiiya tu'c parki ya/ e mo tani uni o gwo mo cem buni mo ki: Yan ti nta a'di jin midi kal mal mo. Iiyu/ mo ma, dhalki ana 'kosha a'di jwa mo dhali kal mal piti mo. ³⁹ Dhali uni bu'thki a'di mo dhali bit a'di ka piye/ 'peni bwaman monsinu mo dhali 'kosh a'di jwa mo be. ⁴⁰ Dhali wakan ki com jin cila monsinu mo midi pu'du/ mo tani a'di midi mii atinta mo gom imanmiiya tu'c gwansan mo? ⁴¹ Uni ki thok a'di gwo mo ki: A'di midi dhu uni gwansan kun ta 'kwanin thus mo e mowu jin ka/aka/ mo, dhali dhal monsinum piti ki imanmiiya tuca tiya mo, uni gun mini ci a'di maman cwa gi yil buni mo be.

⁴² Yesu ki thok uni gwo mo ki: 'Kona um ki den gwo e ki suny suny mo 'taa e Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo ki:

Ki wosh gana/ yansan jin nyan kunu gu'b mo tani wakina imannyan gu'b mo

dhali a'di warki'd mo ki dhan 'kupan wosh gi
'pena bi mo.

Mii yansan a'di ita mii jin miikina Tapa mo,
dhali a'di ta mii jin meru em bana mo be.

⁴³ Wakan aha/ mina tor um gwo mo ki: Bampa/
ma Arumgimis mo minu bu'th 'peni um mo dhali
ci a'di ki kala kamu/ mo jin midi dho'th maman e
a'di mo be. ⁴⁴ Dhali a'di jin midi 'bar apo/ 'kuwosh
yansan mo tani midi 'ce'd bwa ka 'ci'cimi'th mo,
hili ki a'di midi bi'th apo/ jan 'den kamu/ mo tani
midi yap a'di mo be.

⁴⁵ Dhali ki igasiis kun can dhali 'Kwani
Parisiyiin cikki gwom 'bi'th/em piti mo tani uni
nyithki gwo ki a'di oki gwo gom uni mo be. ⁴⁶ Hili
ki uni palki mii mmobu'th a'di mo tani uni ko/kina
waambuhany 'kwani mo haali/ uni karki a'di ka
manci gwo ma Arumgimis mo be.

22

Gwom 'Bi'th/e gom Miimash jin Yukuwa Yuk mo

¹ Dhali dok/e Yesus oki gwom 'bi'th/e e uni mo
mmo/o gwo mo ki: ² Bampa/ gi Momis miga/ kar ka
par 'ban ka malik mo, a'di jin yukki'da yuk mo gom
miimash gi ya/m piti mo be. ³ Dhali mmohasha
a'di cinjkinam piti mo mmoyuk uni gwansan kun
yukkunu mo e momiimash jin yukuwa yuk mo tani
hili uni 'koki iiyu/ mo be. ⁴ Dhali a'di ki hash
cinjkinan tiya mo mmo/o gwo mo ki: Yuki uni
gwansan kun yuku mo ma. Hili aha/ thosonkina
tontem pem mo, dhali amorbip pem mo dhali ushi
bip pem mo uni 'koshkunu mo dhali aris to 'baar
mo thosonkunu mo. Iiyu/ mo ma e mo ma yuk

jin yuku mo e momiimash mo be. ⁵ Hili uni 'koki ciya hirdhe/ ki a'di mo dhali uni iikin mo dhali jan 'denj kamu/ e buntom piti mo dhali jan kamu/ e mo ma tu'c piti mo be. ⁶ Ki 'kwanin tiya 'kon mo mmojigit cinjinam piti 'ba/ ki me'd mo tani kun tiya miikina uni ki mon'the is mo dhali 'kosh uni jwa mo be. ⁷ Dhala malik shwa'da nyor ka nyor mo dhali a'di ki hash 'kwani ma meem piti mo dhali 'ce'd uni gwansan sho'k mo kun 'koshkina mee mo dhali ci'th bampam buni ki o'd mo be. ⁸ Dhali a'di ki o cinjinam piti gwo mo ki: Ayuk jin yuku mo gom moshwa to mo e momiimash mo tani a'di thosonkunu mo, hili uni gwansan kun yukukunu mo tani uni ta 'kwani kun 'koki ha me'd mo. ⁹ Iiku/ mo wakan e bwaya beega/ mo dhali yuki 'kwani e momiimash ka ris mo me'd jin mina umi gam mo. ¹⁰ Dhali cinjina/ gwansan uni iikin mo e bway tur mo dhali tula ris uni 'baar mo is kun gamkina uni mo nyakki uni kun shiyini lu/ mo dhali kun 'boron mo. Wakan momiimash jin yuka yuk mo tani a'di 'tu'dkunu mo ki yilkinan 'kwani mo be.

¹¹ Hili ka malik pu'dki'd mo dhali hil 'kwani yilkina/ mo tani a'di parki wathin 'denj kamu/ e mo mmodara a'di gi burrinnye/ gi momiimash mo be. ¹² Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Akam pema, atinta iyayina /e mmahan ki dar gi burrinnye/ gi momiimash kan mo? Dhali a'di diki thok 'twan kamu/ mo be. ¹³ Dhali yan'ko'd amalik ki o gwo mo e uni gun miina tu'c mo ki: Deki a'di ki me'di lu/ mo dhali ki shoki lu/ mo ma dhali bit a'di e jis jin ta'da 'tum ka 'tum mo, dhali e mun mo tani mo yan a'di ta mo jin mina 'kwani ko mo dhali 'pe'd shem buni mo be. ¹⁴ Haali/ 'kwani ka ris yukukunu

mo tani hili uni 'kokini daḡa/ mo kun kwanykunu mo be.

Mo gi Ćinu Athulpa/ ka Kaysar mo

¹⁵ Yan'ko'd 'Kwani Parisiyiin iikin mo dhali gam 'twa/ 'kup mo mmocesh a'di ki gwo jin ona a'di mo be. ¹⁶ Dhali uni ki hash imancik a'di gwo i a'di mo nyakki 'Kwani Hirodusiyyiin mo mmo/o gwo mo ki: Manṭor Gwo, am misha ki /e ta a'din gana/ mo dhali /e ki ṭor gwo gi bway ma Arumgimis gana/ mo dhali /e diki ko/ 'kwani mo haali/ /e diki mii mii ka gwar 'de/ gom buye/ jin nyitha /eya nyith mo walla gom 'kwani kun ta tapa mo. ¹⁷ Ṭori aman gwo mo ma, gwo kuluma /e mbwa katinta mo? A'di ta gwonḡan 'taa? jin minu ċiya Kaysara thulpa/ mo walla minu dhalku/ mo? ¹⁸ Hila Yesus mmonyitha a'di tonthus buni mo tani a'di ki o gwo mo ki: Atinta pala um aha/ ki gwo kan mo, um 'kwani kun tana he'k e ka he'k e mo? ¹⁹ Ṭori aha/ nasa guurush jin ċinuwa thulpa/ mo ma. Dhali uni ki guyu/ a'di nasa guurush mo be. ²⁰ Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki: Jamas maja a'dan? dhali aja a'di i'kwara'di san mo? ²¹ Uni ki thok a'di gwo mo ka Kaysar mo be. Dhali yan'ko'd a'di ki thok uni gwo mo ki: Wakan ċika Kaysar to jin ta jim ma Kaysar mo ma. Dhali ċika Arumgimis to jin ta ji ma Arumgimis mo ma. ²² Ki uni cikki gwo gwansan mo tani uni merkin mo, dhali uni dhal a'di 'pen mo dhali ii mo be.

Mo gi Doṭu Gwondot gom Mo gi Pinu mo

²³ Dhali ka tente/ caan mo tani 'Kwani Sadukiyyiin pu'dkini a'di mo mmo/o gwo mo ki: Mompinun kamu/ yisa di'da. Dhali uni ki dot a'di

gwondot mo ²⁴mmo/o gwo mo ki: Mantor Gwo, aMusa a'di oki gwo mo ki: Wakki/ wathi/ midu wu mo ki dar gi uci mo tani akam piti midu mii masha 'bom jin dar ga kath mo dhali cis uci goma kam piti mo be. ²⁵Dhali uni ikam 'kokini pesu/ mo gun 'koni bwam am mo. Jin twa/a/ mashki'd mo dhali a'di wuki'd mo ki dar gi uci mo, dhali a'di ki dhal ash ka kam piti mo be. ²⁶Wakan si'da/ a'di jin 'ko'd mo dhali jin 'kon ma po/i kwara mo ntagi uni 'baar mo 'kokini pesu/ mo be. ²⁷Dhali 'ko'di uni 'baar mo tani a'bom wuki'd si'da/ mo be. ²⁸Dhali e mompinu mo tani wakan e uni gun 'koni pesu/ mo tani ayim midu ta asha ja mo? Haali/ uni 'baar mo mashkina yim mo be.

²⁹Hila Yesus ki thok uni gwo mo ki: Um thuthi mii mo haali/ um 'koki mish Gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo walla mom'bi'th ma Arumgimis mo be. ³⁰Haali/ e mompinu mo tani uni mini mash mo yisa walla minu 'koki ci bway mo mmomash mo si'da/. Hili uni mina e waki iman'doyu gwo mo e momis mo be. ³¹Dhali gom gwo jin pinu 'peni mowu mo tani 'kona um ki deŋ gwo e mo, a'di jin okin ma Arumgimis um mo mmo/o gwo mo ki: ³²Aha/ tana Arumgimis ma Ibrahiim mo dhali Arumgimis ma Is/hak mo dhali Arumgimis ma Yakuub mo. A'di diki ta Arumgimis gom uni gun wukin mo, hili gom uni gun 'kokin ki e mo be. ³³Dhali ka waambuhany 'kwani cikki gwo yan mo tani uni 'kokin mo mmo-mer mo gom gwom piti jin tora a'di mo be.

Adhan Gwoŋkan jin Ca'd jin 'Kwarkunu mo

³⁴ Dhali ki 'Kwani Parisiyiin cikki gwo yan ki a'di 'teki 'Kwani Sadukiyyin 'twa/ mo tani uni tulki is mo mmontal 'de/ mo be. ³⁵ Dhali jan tal 'den kamu/ 'peni uni mo tani jin ta'da manmisha jo'd gwonkan mo dotki a'di gwondot mo mmopal a'di mo be mmo/o gwo mo ki: ³⁶ Mantor gwo, gwonkan jana i/eka/ ek mo mbwan gwonkan jin 'kwarkunu mo? ³⁷ Dhali a'di ki thok a'di gwo mo ki: /E mini mii en Tapa Arumgimis pini ka dum pini 'baar mo dhali ka kashiram pini 'baar mo dhali ki bwam pini 'baar mo be. ³⁸ Gwo yansan a'di ita gwonkan jin twa/a/ jin eka/ ek mo e gwonkan jin 'kwarkunu mo be. ³⁹ Dhali jin 'ko'd jin waki a'di mo tani a'dihe/ mo be. /E mini en amannyak ca'b pini me'd is pinin gana/ mo be. ⁴⁰ Eya po/ gwonkan su/ gwansan kun 'kwarkunu mo tani uni i'dapkan ki gwonkan jin cinu 'baar mo dhali gwo jin cina imançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo be.

Gwo gi Dotu gom Ya/ ma Dawuu'd mo

⁴¹ Dhali ki 'Kwani Parisiyiin 'kokin mo mmutul is mo mmontal 'de/ mo tani Yesus ki dot uni gwondot mo be ⁴² mmo/o gwo mo ki: Atinta kuluma um gwo mbwa mo goma Kristhos mo? A'di ta ya/ maja mo? Uni thok a'di gwo mo ki: Ya/ ma Dawuu'd mo be. ⁴³ Dhali a'di ki thok uni gwo mo ki: Dhali wakki/ a'di wakan mo tani atinta on ma Dawuu'd gwo ki Shi/in mo mmoyuk a'di ki Tapa mo mmo/o gwo mo ki:

⁴⁴ Tapa o'da Arumgimis pem gwo mo ki:

Ca'bi /e aha/ ki me'da bim poros pem mo ma,

ntagi aha/ mina dhu uni gun ta 'kup ki /e mo e
bwan'kwariny mom pini jin dhuna /e sho'k
mo be.

⁴⁵ Dhali wakka Dawuu'd ki yuk a'di ki Tapa mo tani
ba/ata mmīna a'di ita ya/m piti moyi? ⁴⁶ Dhali jan
tal 'den kamu/ yisa di'da jin mishi a'di gwo yansan
thok mo, walla 'pena tee caan mo tani jan kamu/
dok/e di'd 'de/ yisa jin dotki a'di gwondota kamu/
mo be.

23

*Yesus Be'dki Mii gi Iman'kwar To mo dhali
'Kwani Parisiyyin mo*

¹ Dhali yan'ko'd Yesus ki owa waambuhany
'kwani gwo mo dhali imanciḵ a'di gwo mo be
mmo/o gwo mo ki: ² Iman'kwar to dhali 'Kwani
Parisiyyin uni 'kokin mo e monyca'b ma Musa mo
be. ³ Wakan boti ki mii gi ma to gunn iniin dhali
ciya hirdhe/ ki gwo jin tora uni um mo hili dhalku/
ki mii to kun miina uni mo, haali/ uni ciki gwo mo
tani hili uni 'koki botki a'di mo be. ⁴ Uni dekki to
jin diṭadiṭ mo kun shina kal ki shi/ mo dhali uni ki
dhu uni e 'kupa biṇ 'kwani mo. Hili uni ki is buni
mo tani uni 'koki joḵ uni ki me'd buni mo be. ⁵ Uni
miina ris tom buni 'baar mo ki uni mina 'kwani
mish mo. Pilakṭerim* buni miina uni ki bee bee
mo dhali burrinyen turgam buni nye'ba/ uni she/
ka yupen turga/ mo. ⁶ Dhali uni eni montak e mo
jin yukunuwa yuk mo dhali mom 'boron e gu'b gi
montul is mo be ⁷ dhali en monthe me'd kagahara

* **23:5** Pilakṭeri ta'da yi'c jin dhunu Gwo ma Arumgimisa tiya kun
'kwarkunu mo apo/ mo mmohithi buye/ mo dhala biny cam mo e
mon'tho mo.

e mo ma suug mo dhali uni eni mii jin yuka 'kwani uni ki gum pem jin caa e ki ca mo. ⁸ Hili um mini 'koki nap 'kwani mmoyuk um ki gum bam kun caa e ki ca mo haali/ um tan ga mantor gwom bum jin tal 'de/ mo dhali um tana waka tal 'de/ mo be. ⁹ Dhali um mini 'koki yuk wathin kamu/ ka babam bum e mony'cesh yan mo haali/ um tan ga Babam bum jin tal 'de/ mo a'di jin di'd e momis mo be. ¹⁰ Walla um yisa minu yuk ki itapa mo haali/ um tan gi tapam bum tal 'de/ mo a'di jin ta'da Kristhos mo be. ¹¹ A'di jin caaca e bwam um mo tani a'di midi ta cin'kinam bum mo be. ¹² A'diyin jin kar is piti ki ca mo tani minu kar ki gwa'd mo dhali a'diyin jin kar is piti ki gwa'd mo tani minu kar ki ca mo be.

¹³ Wayyi e um, 'kwani kun ta iman'kwar to mo dhali 'Kwani Parisiyiin mo kun tana he'k e ka he'k e mo. Haali/ um 'dapki bway gi Bampa/ gi Momis 'twa/ mo apo/ 'kwani mo. Haali/ um ki is bum 'koki cic mo walla 'koki dhal uni gwansan bway mo kun mini 'taki cic i a'di mo be. ¹⁴ Wayyi e um, 'kwani kun ta iman'kwar to mo dhali 'Kwani Parisiyiin mo kun tana he'k e ka he'k e mo. Haali/ um loski gu'b gi up gun wuna ikath mo dhali eya por ma pije/ mo tani um ki mii mon'tho mo ki rash rash mo. Wakan um mini bu'th dhan miiwak gun caaca mo be. ¹⁵ Wayyi e um, 'kwani kun ta iman'kwar to mo dhali 'Kwani Parisiyiin mo kun tana he'k e ka he'k e mo. Haali/ um tani mo mo dhali dhan yi'de/ mo dhali a'cesh mo mmogam jan tal 'den kamu/ jin dina e ki she/ mo mmobu'th gwom bum mo, dhali ki a'di warki'd ka manbu'th gwom bum mo tani um ki mii a'di ka 'ci ma al o'd

me'di su/ ki nyanye/ mo mmobol is bum gana/ e mo be.

¹⁶ Wayyi e um, 'kwani kun tana ja'da/ ka ja'da/ mo kun toshki ta ashu/um bway mo, kun o gwo mo ki: Wakki/ jan tal 'den kamu/ midi thul me'da po/ gu'b gi mondheleladhelel mo tani a'di mii mii ki pe'th mo be. Hili wakki/ wathin kamu/ midi thul me'da po/ 'dolkon gana/ gi gu'b gi mondheleladhelel mo tani a'di deku ki gwom piti jin ona a'di is mo be. ¹⁷ Um 'kwani kun tana ja'da/ kun ta pus mo. Haali/ to jin ca'd ita'da ta mo, ta 'dolkon 'taa? walla gu'b gi mondheleladhelel jin kar 'dolkon ki a'di jin kogu mo? ¹⁸ Dhali um kun o gwo mo ki: Wakki/ jan 'de/ midi thul me'da powa gwata/ jin miinuwa bas mo tani a'di mii'd ki pe'th mo be. Hili wakki/ wathin 'den kamu/ thul me'da po/ to jin cinu ki me'd mo apowa gwata/ jin miinuwa bas mo tani a'di deka gwom piti jin ona a'di is mo be. ¹⁹ Um 'kwani kun tana ja'da/ mo. Haali/ to jana ica'd mo, to jin cinu ki me'd mo 'taa? walla gwata/ jin miinuwa bas a'di kar to jin cinu ki me'd ki jin kogu mo? ²⁰ Wakan a'di jin thuli me'da apowa gwata/ jin miinuwa bas mo tani a'di thulki me'di a'di mo dhali aris to 'baar kun 'koni a'di mo be. ²¹ Dhali a'di jin thuli me'da po/ gu'b gi mondheleladhelel mo tani a'di thulki me'di a'di mo dhali ki a'di jin ca'bki'd e a'di mo be. ²² Dhali a'di jin thuli me'da po/ momis mo tani thulki me'da powa kursi ma Arumgimis mo dhali ki a'di jin ca'bki'da po/ a'di mo be.

²³ Wayyi e um, 'kwani kun ta iman'kwar to mo dhali 'Kwani Parisiyyin mo kun tana he'k e ka he'k e mo, haali/ um cina nana/ ki to jin

cinu Arumgimis mo dhali anuṅkure/ mo dhali ton kuyga/ jin miinuwa 'tash jin ta'da akammun mo dhali um ki ta piny is e ton tiya kun 'bitha mii 'ba/ ki 'bi'th mo me'd gwoṅkan jin cinu mo dhali momii ma kar/e mo dhali momiimii mo dhali monḡam gwo is mo. Aris to gwansan ka ba/ mmina umi mii mii mo mmodar ga piny isi cine/ ki miin tiya mo. ²⁴ Um kun toshki ta ashu/um bway kun tana ja'da/ mo, um ki dhim e ka pije/ mo dhali um ki los kalman ki 'kolo'c mo be.

²⁵ Wayyi e um, 'kwani kun ta iman'kwar to mo dhali 'Kwani Parisiyiin mo kun tana he'k e ka he'k e mo, haali/ um lamki 'ko'd gwar ma kubbaaya mo dhali asahan mo, hili e bwaman mo tani uni 'tu'dkunu mo ki mondil to mo dhali ki mii kun 'coḡa'coḡ mo. ²⁶ /E Wathim Parisi jin ta'da ja'da/ mo. Lami bwamana kubbaayam pini ntwa/a/ mo ma dhali asahan mo, wakan ki 'ko'd gwar ma pije/ si'da/ midi dheleladhelel mo be.

²⁷ Wayyi e um 'kwani kun ta iman'kwar to mo dhali 'Kwani Parisiyiin mo kun tana he'k e ka he'k e mo, haali/ um wana e ki mon'kupaje kun kushu mo ki bany bany mo e mis 'te/ mo. Dhali eya por ma pije/ mo tani uni ki piyu/ monyjaru/ mo, hili e bwaman uni mo tani uni 'tu'dkunu mo ka siman 'kwani kun wukin mo dhali aris to mo kun nyo/ anyo/ mo. ²⁸ Wakan um si'da/ eya por ma pije/ mo tani um ki pi monkar/e gom 'kwani mo, hili e bwam um mo tani um 'tu'dkunu mo ka he'k e mo dhali ki mii kun 'coḡa'coḡ mo be.

²⁹ Wayyi e um, 'kwani kun ta iman'kwar to mo dhali 'Kwani Parisiyiin mo kun tana he'k e ka he'k e mo. Haali/ um nyanḡki mon'kupaje gi imanḡi gwo

ma Arumgimis kadhamo/ mo dhali um ki nyon to mo apo/ mon'kupajen 'kwani_n kar/e mo, ³⁰mmo/ o gwo mo ki: Wakki/ ana mina 'taki 'ko ka tee gi ibabam bana mo tani ana mina 'taki 'koki nyak to mii ki uni mo e mo jin woluwa bas gi iman_{ci} gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo be. ³¹Wakan um o gwo apo/ is bum mo ki um ta iya/ gi uni gwansan kun 'koshkina mee gi iman_{ci} gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo be. ³²'Tu'di 'te/ ma ki piny piny mo ki mombar gi ibabam bum mo. ³³Um kun ta tasha/ mo, dhali um kun ta ushin tashan 'thi/ mo, um mini mish ye kata sa/, um kun 'dapa'dap ki bway gi mo ma al o'd kan mo. ³⁴Wakan aha/ hashkina um iman_{ci} gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo dhali 'kwani kun yukayuk mo dhali 'kwani kun ta iman'kwar to mo. Dhali kun tiya mina umi 'kosh mo dhali 'kosh ki cwany'cithan dhul mo dhali kun tiya mina umi dor mo e gu'b gi montul is bum mo dhali to'c 'kus e bampa/ ki she/ ki she/ mo. ³⁵Wakan eya po/ um mo tani arisa bas gi 'kwani_n kar/e wolkina po/ mony'cesh mo 'pena bas ma Habiil jin di'd ka po/ mo ntaga bas ma Sakariyya jin ta ya/ ma Barakiyya mo a'di jin 'koshkina um mo e bwaman ma gwa_{ta}/ jin karu mo ki jin kogu mo e mo jin miinuwa bas mo be. ³⁶Ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki aris to gwansan mini pu'd apo/ 'kwani gwansan kun tana nyakum yil mo be.

Yesus Gwoki'd Apo/ Pa Urushaliim mo

³⁷Ayy Urushaliim Urushaliim jin 'koshki iman_{ci} gwo ma Arumgimis kadhamo/ jwa mo dhali 'kosh uni gwansan ki wosh kun hashkunu e/e mo. Me'd wana risa kun oka/ ki tul u_{ci}m pini isi montal 'de/

mo me'd kumana nwa jin wupi ushan piti ka bi mo, dhali um ushkin mo be. ³⁸ Hili mo mo ma, gu'b pini dhalkunu 'pen mo dhali ta ma'du/ ki ma'du/ mo. ³⁹ Haali/ aha/ tora um gwo mo ki: Um mini 'koki par aha/ e dok/ e mo ntagi um mini o gwo mo ki: Mom'bor mii gom a'di jin pu'dki'd ki gway gi Tapa mo be.

24

Mo jin 'Ce'du Gu'b gi Mondheleladhelel Sho'k mo dhali Jamas Mii jin Toru Itwa/a/ gom 'Pemen jin 'Ko'd mo

¹ Dhala Yesus dhalki gu'b gi mondheleladhelel 'pen mo dhali di'd mmoya ka pije/ mo ki imanciḱ a'di gwo pu'dkin mo dhali tor a'di gu'b gi mondheleladhelel mo be. ² Hili a'di ki thok uni gwo mo ki: Um mishina ris to gwansani 'baar mo 'taa? Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki wosha kamu/ yisa minu dhal ka makampo/ apowa kamu/ jin midi diki biṭa 'cesh mo.

³ Me'd jin dikina a'di e 'Kuwosh Setuun mo tani imanciḱ a'di gwo pu'dkini a'di mo mmo/o gwo mo ka kwal is ki: Tor am gwo mo ma, kakasja sa/ mmına to yansani di mo? dhali ki jamas mii gi wakata mmına /e mpu'du/ mo dhali ki mii jin minayil gi mony'ceshi di 'kup mo? ⁴ Dhala Yesus ki thok uni gwo mo ki: Hili ki 'bore/ mo ma, ki wathin 'deṇ kamu/ midi diki sus umi dheres mo. ⁵ Haali/ 'kwani tana ris kun mini iiyu/ ki gway pem mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ tana Kriṣṭhos mo dhali uni mini sus tiya ka ris mmodheres mo. ⁶ Dhali um mini ciḱ gwo gom mo/as mo dhali gwo gom mo/as jin 'ce'du 'te/ mo. Hili mo mo ma ki um

mini dhalki is ki ko/ mo haali/ mii yansan a'di
 midi bu'th embul mo mo dhali hili 'pemen diki
 pu'd naskina/ mo be. ⁷ Haali/ kala kamu/ midi cu
 mis apo/ kala kamu/ mo dhali 'penkuman bampaŋ
 kamu/ midi cu mis apo/ 'penkuman bampaŋ kamu/
 mo, dhali te/ midi di mo dhali mony'cesh midi
 yiŋin is ki mo ka ris mo be. ⁸ Aris to gwansan uni
 ta jasi monŋel 'pen gi isa nyor mo be.

⁹ Yan'ko'd uni mini ci um mo ki um minu to'c
 bwa mo dhali dhu um mmowu mo. Dhali um
 minu shi/i e mo ka ris kal gi 'kwaniny'cesh mo gom
 gway pem mo be. ¹⁰ Dhali yan'ko'd 'kwanin tiya
 ka ris mini ye gwo is mo dhali waŋ tiya gway ka
 rem 'kup mo dhali shi/a ashim bwa i is ka rem
 'kup mo be. ¹¹ Dhali imanŋi gwonthus mini cu
 mis mo dhali sus 'kwani ka ris mmodheres mo be.
¹² Dhali mo/en gi 'kwani ka ris mo tani mina isi
 mii ki dhadharmu'th mo haali/ aris tonthus kun
 'coŋa'coŋ mo tani markunu is kagahara mo be.
¹³ Hili a'di jin 'dimki 'kup mo ntagi 'pemen mo tani
 a'di iminu woŋh mo be. ¹⁴ Dhali gwom 'borga/ gi
 Bampa/ gi Momis mo tani minu mii cika piŋe/ e
 mony'ceshi 'baar mo me'd gwo jin cinu gom kal gi
 'kwaniny'ceshi 'baar mo, idhali yan'ko'd mo tani
 'pemen midi pu'du/ mo be.

¹⁵ Wakan ki um mini par a'di e mo mmodosha
 a'di e mo jin kogu mo a'di jin ta mii jin bulabul mo
 jin mina 'kwani ta'k is jwa mo tani a'di jin okin ma
 manŋi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo jin ta'da
 Dani/aal mo (Dhalka mandeŋ gwo e mishi gwo
 'ban mo). ¹⁶ Dhali yan'ko'd dhalki uni gwansan
 kun 'kon e Pa Yahuudiyya mini so 'kuwosh mo.
¹⁷ Dhalki a'di jin di'd e 'kunŋu'b midi diki thul ka

'cesh mo mmogu ton kamu/ 'peni gu'b piti mo. ¹⁸ Dhali a'di jin di'd e bwam bunto mo midi diki doku/ ka nyan'ko'd mmobu'th burinyem pom piti mo be. ¹⁹ Dhali ayy/ayy/ayy gom uni gwansan kun bwaa uci mo dhali gom uni gwansan kun ci uci ako mmopi ka tee gwansan mo. ²⁰ 'Thoyi mo ma ki mosom bum mini 'taki 'koki ta mondit mo walla ka cim ma pesu/ mo. ²¹ Haali/ yan'ko'd adhan monto'c bwa midi di mo, gi ji wakan yisa di'da 'peni ka mun'kup gi mony'cesh mo ntagi shwanesan mo, yisa, dhali midi diki di ki sule/ sule/ mo be. ²² Dhali wakki/ ka cim gwansan 'konuki 'taki 'koki 'cith bwa mo tani wathimpan kamu/ si'da/ minu 'taki 'koki woth mo be. Hili haali/ gom gway gi uni gwansan kun kwanykunu mo ka tee gwansan mo tani a'di i'cith kunuwa cim bwa mo be. ²³ Yan'ko'd wakki/ jan'den kamu/ midi o um gwo mo ki: Hili mo mo ma, aKristhos a'dan mo be tani walla, a'di acittaan mo tani dhalku/ gwom piti ki gam is mo ma. ²⁴ Haali/ ikristhos kun 'koki ta kun gana/ walla imançi gwo kun 'koki ta kun gana/ mo tani mini cu mis mo dhali tora dhan jamas mii mo dhala dhan momer mo. Wakan uni mini susa susi dheres mo ntagi uni kun kwanyu ki she/ mo wakki/ a'di mishu mii mo be. ²⁵ Hili mo mo ma, aha/ tora um gwo ntwaa/ mo be. ²⁶ Wakan wakki/ uni mini o um gwo mo ki: Hili mo mo ma, a'di di'd e mombwaasho mo tani dhalku/ ki ii ka pije/ mo. Wakki/ uni o um gwo mo ki: Hili mo mo ma, a'di di'd isi bwaman gu'b gana/ mo tani dhalku/ gwom piti ki gam is mo ma. ²⁷ Haali/ me'da wara sho'k jin pu'dki'd 'peni mom'pesho'k mo dhali dhwa/a'd mo mo ntaga bora lungu'b mo

tani wakan a'di midi ta mo jin mina Ya/ gi 'Kwani ipu'du/ mo be. ²⁸ E mo yin jin mina bungwar isi di mo tani a'di mina korro/ itul 'kup mmonṭal 'de/ mo be.

Mo jin Mina Ya/ gi 'Kwani Doku/ mo

²⁹ Dhali ki jahanne/ 'ko'di monto'c bwa ka tee gwansan mo tani atente/ midi dhurum mo mo dhali appe midi diki ci monkush piti mo dhali arisa cul mini ta'k 'peni momis mo dhali aris mom'bi'th kun 'kon e momis mo tani minu yikin is mo be.

³⁰ Dhali yan'ko'd jamas mii gi Ya/ gi 'Kwani minu piyu/ mo 'peni momis mo, dhali yan'ko'd arisa wak gi 'kwaniny'cesh mini ko mo dhali uni mini par Ya/ gi 'Kwani e mo mmopu'du/ e bwaarak 'peni momis mo ki mom'bi'th mo dhali ki monyca ilu/ mo be. ³¹ Dhali a'di midi hash iman'doyu gwom piti ka dhana yuk gi cuuwa/ ma poome/ mo dhali uni mini tul unim piti is kun kwanykunu mo 'peni momis kun 'kona shem 'penabi idonon mo 'peni monṭel 'pen gi momis mo ntagi 'bana kamu/ mo be.

³² Mishi gwo 'ban mo ma 'peni cwampu/ mo. Ki jahanne/ me'd jin lu/kina a'di abinycwalman piti jin 'ta'dama'ta'dam mo tani dhali lu/ jipim piti mo tani um ki mish gwo 'ban mo ki moyurantee 'dishi'd mo be. ³³ Wakan si'dayi, ki um ki para ris to gwansan e mo tani um ki mish mo mo ki a'di 'disha'dish mo dhali a'di 'dishki'd hila/ mo e 'twaṅkal mo be. ³⁴ Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki 'kwani ma nyakum yil gwansan mini 'koki pe mo ntagi aris to gwansan mini bu'th mo mo be. ³⁵ Momis dhali mony'cesh mini pe mo tani hili gwom pem mini 'koki pe mo be.

Wathin Kamu/ Yisa Mishi'da Tee mo dhali Mo mo

³⁶ Hili ka tee caan mo dhali mo mo tani dina wathin 'de/ ki mish mo dhali iman'doyu gwo si'da/ kun 'kon e momis mo 'koki mish mo mo walla Ya/ si'da/, hili Ababa a'di 'de/ mo be. ³⁷ Me'da tee ma Nuuh mo tani wakan si'da/ mina Ya/ gi 'Kwani pu'du/ mo be. ³⁸ Haali/ ka tee gwansan itwa/a/ ka gannu/ yi'de/ mo tani uni 'kokin mo mmoshwa to mo dhali mmopi to mo dhali mmomash mo dhali mmociya ci mmomash mo ntaga tee ma Nuuh jin jithirkina a'di mo e bwam ma kur mo be. ³⁹ Dhali uni 'koki mish mo mo ntaga gannu/ yi'de/ pu'dki'd mo dhali dhi'th uni 'baar sho'k mo. Dhali wakan mina Ya/ gi 'Kwani pu'du/ mo be. ⁴⁰ Dhali yan'ko'd 'kwanin gwasi su/ mini 'ko mo e bwam bunto mo. Dhali jan 'de/ minu bu'th mo be dhali jan kamu/ minu dhalku/ mo be. ⁴¹ Up mini 'ko isu/ mo si'da/ kun mini yor to ayo mo. Dhali jan 'de/ minu bu'th mo be dhali jan kamu/ minu dhalku/ mo be. ⁴² Timi mo mo ma wakan, haali/ um 'koki mish mo mo atee jin mina Tapam bumi yayu/ mo be. ⁴³ Hili mishi yaase mo ma, wakki/ com gu'b midi 'taki misha cim jin mina wathin 'di/ 'taki yayu/ mon'thiny mo dhali kwal to mo tani a'di midi 'taki tim mo mo dhali midi 'taki diki dhal gu'b piti mo ki a'di minu 'taki 'koki 'ce'd mo be. ⁴⁴ Wakan um si'da/ mini mii thoson is mo haali/ Ya/ gi 'Kwani midi pu'du/ ki mo jin mina umi 'taki 'koki tosh mo.

Cinƙina/ jin Ta jin Gana/ mo dhali Cinƙina/ jin Diki Ta jin Gana/ mo

⁴⁵ Kaja a'di jin ta isin gana/ mo dhali jin ta cinƙina/ jin yukayuk moye? A'di, jin mina tapam

piti kar a'di tapa apo/ gu'b piti mo mmoci unim
 piti tonte/ ka tenter gana/ mo? ⁴⁶ Mom'bor mii
 'te/ ba/ gom cinjina/ caan, a'di jin mina tapam piti
 pu'du/ mo mmogam mo ki a'di di'd mmomii kan
 mo be. ⁴⁷ Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki a'di
 midi kar a'di ari tapa apo/ aris tom piti jin tana
 a'di mo be. ⁴⁸ Hili wakki/ cinjina/ caan jin ta thus
 ki thus mo o gwo mo e is piti mo ki: Tapam pem
 tayi'da diite/ mo be ⁴⁹ dhali yan'ko'd a'di ki tel mii
 'pen mo mmodor igarr piti kun nyakka a'di atu'c
 mii mo dhali shwa to mo dhali pi to mo nyakki uni
 gun 'kosh ma su mo tani ⁵⁰ dhali tapa gi cinjina/
 midi pu'du/ mo ka tee jin dina a'di ki tosh ki a'di
 midi 'taki pu'du/ mo dhali ki mo jin dina a'di ki
 mish mo mo be. ⁵¹ Dhali a'di midi ci a'diya jisa mo
 dhali a'di midi kar a'di nyakki uni gun tana he'k e
 ka he'k e mo. Dhali e mun mo tani a'di ta mo jin
 mina 'kwani 'pe'd shem buni mo be.

25

Gwom 'Bi'th/e gom Nyaraŋ 'Kume'd mo

¹ Yan'ko'd Bampa/ gi Momis minu kar ka
 par 'ban ki nyara/ kun 'koni 'kume'd mo kun
 kalkina lambam buni mo dhali ii mo mmorak
 wathinyaŋa'b mbway mo be. ² Dhali unin tiya kun
 'koni mudhe'd mo tani uni ta pus mo dhali kun
 'koni mudhe'd mo tani uni yukayuk mo be. ³ Haali/
 uni gun ta pus ki pus mo kalkina lambam buni mo
 tani uni 'koki kala yini nyakki uni mo. ⁴ Hili uni
 gun yukayuk mo kalki tura/ yin nyakka lambam
 buni mo be. ⁵ Me'd jin tayina wathinyaŋa'ba diite/
 mo tani uni 'baar mo to'da e is mo dhali ish e mo

be. ⁶ Hili ki mombwam/en gana/ mo tani cuuwa/ cuuyunu mo ki: Hili mo mo ma. Wathinyaṇa'b a'dan be. Iiyu/ ka piye/ mo mmorak a'di mbway mo. ⁷ Dhali yan'ko'd aris nyara/ gwansan uni cuki mis mo dhali dhitha lambam buni is mo be. ⁸ Dhali uni kun ta pus ki pus mo ki o uni gun yukayuk gwo mo ki: Ciyi aman ara yin bum mo ma haali/ alambam bam mur ma yini ku'th mo be. ⁹ Hili uni gun yukayuk thok uni gwo mo ki: Wariba/ a'di si'da/ midi diki mii 'kosh jwa mo gom am mo dhali gom um mo. Ba dhali mii e i is mo dhali ii mo e imanyol to mo dhali yolu a'di gom is bum mo. ¹⁰ Dhali ki uni 'kokin mo mmo/ii mo mmoyol mo tani wathinyaṇa'b pu'dki'd mo dhali uni gwansan kun 'kokin mo mmothoson is mo tani uni iiki bway bwan gu'b mo nyakki a'di mo e mo ma yuk gi momiimash mo. Dhali acampur mu'thkunu mo be. ¹¹ Dhali yan'ko'd nyaran tiya uni pu'dkin mo si'da/ mmo/o gwo mo ki: Tapa Tapa, ka'dki aman gu'b mo ma. ¹² Hili a'di thok uni gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki: Aha/ mola um mo be. ¹³ Wakan timi mo mo ma haali/ um moli mo mo walla cim mo walla mo mo be.

Gwom 'Bi'th/e gom Kuluny 'Dolkon mo

¹⁴ Haali/ a'di mina e waki wathi/ jin ya ya yilk-ina/ e bampaṇ kamu/ jin si'dasi'd mo dhali a'di ki yuk cinṅkinam piti mo dhali a'di ki ci uni tom piti mo be. ¹⁵ Dhali e jan 'de/ mo tani a'di ki ci a'di adhan kuluny 'dolkoni mudhe'd mo dhali e jan kamu/ tani a'di ki ci a'di adhan kuluny 'dolkoni su/ mo dhali e jan kamu/ mo tani a'di ki ci a'di adhan kuluny 'dolkoni 'de/ mo, e uni ka 'deṭe/ 'deṭe/

mo me'd isi to kun misha uni mii mo be. Dhali yan'ko'd a'di ki ya mo be. ¹⁶ A'di jin bu'thki adhan kuluny 'dolkoni mudhe'd mo tani a'di yaki'd mo ki jahanne/ mo dhali yol to ki uni mo dhali a'di ki ta/ a'di mo mmota adhan kuluny 'dolkoni mudhe'd ki nyanye/ mo be. ¹⁷ Wakan si'da/ a'di jin ta'd gi dhan kuluny 'dolkoni su/ mo tani a'di ki ta/ a'di mo dok/ e mmota adhan kuluny 'dolkoni su/ ki nyanye/ mo be. ¹⁸ Hili a'di jin bu'thki adhan kuluny 'dolkoni 'de/ mo tani a'di yaki'd mo dhali cwanjy jisa 'cesh mo dhali ba/a guurush gi tapam piti mo be. ¹⁹ Dhali yan'ko'd mmosi'dkina tapam buni ca'b'ko'd ki si'd mo tani tapa gi cinjina/ gwansan a'di pu'dki'd mo dhali thoson gwo gom ton den nyakki uni mo be. ²⁰ Dhali a'di jin bu'thki adhan kuluny 'dolkoni mudhe'd mo tani pu'dki'd kadhonj mo mmokal adhan kuluny 'dolkoni mudhe'd ki nyanye/ mo mmo/o gwo mo ki: Tapa, /e ciki aha/ adhan kuluny 'dolkoni mudhe'd mo tani aha/ miikina to mmota/ uni mmota adhan kuluny 'dolkoni mudhe'd ki nyanye/ mmahan mo be. ²¹ Dhali tapam piti ki o a'di gwo mo ki: Mba/ ca/. / E ta cinjina/ jin 'boro'd mo dhali jin ta isinj gana/ mo be. /E ta a'di jin ta isinj gana/ apo/ ushi to kun gwa'dan mo. Aha/ mina kar /e apowa ris to ki nyanye/ mo. Huri /e mo 'te/ ma e mon'kuny bwa gi tapam pini mo. ²² Dhali a'di si'da/ jin ta'd gi dhan kuluny 'dolkoni su/ mo pu'dki'd kadhonj mo mmo/o gwo mo ki: Tapa, /e ciki aha/ adhan kuluny 'dolkoni su/ mo. Aha/ miikina to ki uni mo dhali ta/ adhan kuluny 'dolkoni su/ ki nyanye/ mmahan mo be. ²³ Dhali tapam piti ki o a'di gwo mo ki: Mba/ ca/. /E ta cinjina/ jin 'boro'd mo dhali jin ta isinj

gana/ mo. /E ta a'di jin ta isin gana/ apo/ ushi to kun gwa'dan mo. Aha/ mina kar /e apowa ris to ki nyanye/ mo. Huri /e mo 'te/ ma e mon'kuny bwa gi tapam pini mo. ²⁴ A'di si'da/ jin bu'thki adhan kuluny 'dolkoni 'de/ mo pu'dki'd kadhon mo mmo/ o gwo mo ki: Tapa, aha/ misha ki /e ta wathi/ jin cinthira cinthir mo haali/ /e 'cithi to jin dina /e ki si mo dhali tul to is jin dina /e ki 'dash mo. ²⁵ Wakan aha/ ko/ka is mo dhali aha/ yakina mo dhali ba'k adhan kuluny 'dolkon pini eya 'cesh mo. Dhali a'di a'dan be. Guyi a'di jin ta jim pini mo ma. ²⁶ Hili tapam piti ki thok a'di gwo mo ki: /E ta thus ki thus mo dhali /e ta cinkina/ jin ta'da piny is ka piny is mo. /E mishkin ki aha/ tana man'cith to jin dika/ ki si mo? dhali tul a'di jin dika/ ki 'dash is mowa? ²⁷ Dhali yan'ko'd /e ka ba/ mini 'taki dhuka guurush pem mo e imandhuwa guurush mo dhali ki yampu'd pem jin miga/ 'taki bu'th a'di jin ta jim pem gana/ mo dhali nyunycinam piti mo be. ²⁸ Wakan buthi adhan kuluny 'dolkon 'peni a'di mo ma dhali ciki a'di jin ta'd gi dhan kuluny 'dolkoni 'kume'd mo. ²⁹ Haali/ aris uni ka 'dete/ 'dete/ kun ta gi to mo tani minu ci to ki nyanye/ mo dhali uni mini ta gi to kun mini ur 'kup mo. Hili 'peni a'di jin dara'd mo tani hili a'di jin tana a'di mo tani minu bu'th 'peni a'di mo be. ³⁰ Dhali bu'th cinkina/ jin ush me'd ki 'tash mo dhali bit a'di mo e mo jin ta'da 'tum ka 'tum mo. Dhali e mo yin mo tani a'di ita mo jin mina 'kwani 'pe'd shem buni mo be.

Mom'bor Mii dhali 'Kwani kun Jeenu mo

³¹ Ki Ya/ gi 'Kwani midi pu'du/ mo e monycam piti mo tani dhali ka ris iman'doyu gwom piti ilu/ mo tani dhali yan'ko'd a'di midi ca'b apowa kursim piti gi monyca mo be. ³² Aris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo minu tul isi bwambori a'di mo, dhali a'di midi kwa/ uni bwa mo 'peni tiyan tiya mo me'd jin kwa/ ma manhil ka'bal ka'bal bwa mo 'peni mi mo be. ³³ Dhali a'di midi dhu ka'bal ki me'da bim poros piti mo, hili mi mina a'di dhu ki me'da cam piti mo be. ³⁴ Dhali yan'ko'd aMalik midi o uni gwansan kun 'kon ki me'da bim poros piti gwo mo ki: liyu/ mo ma, ayy um kun 'bor ma Ababa mii mo mmogam mal gi Bampa/ gi Momis jin thosonkunu mo gom um mo 'peni mo jin ka'bkunuwa 'cesh sho'k mo be. ³⁵ Haali/ me'd jin 'kosha te/ aha/ mo tani dhali um ki ci aha/ tonte/ mo. Dhali ki aha/ butha yi'de/ mo tani dhali um ki ci aha/ yi'de/ mmopi mo. Dhali ki aha/ yana ya yilkina/ mo tani dhali um hanki aha/ mo be. ³⁶ Dhali ki aha/ dina is 'te/ mo tani dhali um hi'thki aha/ burrinnye/ i is mo. Dhali ki aha/ 'ba'thkina mo tani dhali um iiyini buti aha/ mo. Dhali ki aha/ dina eya sijin mo tani dhali um pu'dkini aha/ mo be. ³⁷ Dhali yan'ko'd uni kun ta kun kar/e mini thok a'di gwo mo ki: Tapa, kakasjana mparkina aman /e e mo mmo'kosha te/ /e mo dhali mmoçi /e tonte/ mo? walla butha yi'de/ /e mo dhali aman ki ci /e a'di mmopi mo? ³⁸ Dhali kakasja mparkina aman /e e mo mmoya ya yilkina/ mo dhali aman ki han /e mo? walla dina /e is 'te/ mo dhali aman ki hi'th /e burrinnye/ i is mo? ³⁹ Dhali kakasja mparkina aman /e e mo mmo'ba'th mo walla dina /e eya sijin mo dhali aman ki buti /e mo? ⁴⁰ Dhali aMalik

ki thok uni gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki: Me'd jin miina um a'di gom a'din 'den kamu/ jin pisi'd mo 'peni ushi uni gwansan kun tana wak pem mo tani um miiki a'di gom aha/ mo be. ⁴¹ Dhali yan'ko'd a'di midi o uni gwansan gwo mo kun 'kon ki me'da cam piti ki: Iiku/ 'peni aha/ mo ma, um kun jeekunu mo e mo ma al o'd jin midi diki us ki sule/ sule/ mo, a'di jin thosonkunu mo gom tapa ma ruma 'cesh mo dhali iman'doyu gwon thus piti mo be. ⁴² Haali/ aha/ 'kosha te/ mo ka jin gana/ dhali um 'koki ci aha/ tonte/ mo, dhali aha/ butha yi'de/ ka jin gana/ mo dhali um 'koki ci aha/ yi'de/ mmopi mo be. ⁴³ Dhali aha/ ka jin gana/ yana ya yilkina/ mo tani dhali um 'koki han aha/ mo. Dhali aha/ dina is 'te/ mo tani um 'koki hi'th aha/ burrinYE/ i is mo be. Dhali ki aha/ 'batha mo tani dhali di eya sijn mo tani um 'koki buti aha/ mo be. ⁴⁴ Dhali yan'ko'd si'da/ uni mini thok gwo mo ki: Tapa, kakasjana mparkina aman /e e mo mmo'kosha te/ /e mo walla butha yi'de/ /e mo walla ya ya yilkina/ mo walla di is 'te/ mo walla 'ba'th mo walla di eya sijn mo dhali 'kona aman ki mii to gom /e mo? ⁴⁵ Dhali yan'ko'd a'di midi thok uni gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki: Me'd jin 'kona um ki mii a'di gom jan tal 'den kamu/ 'peni uni gwansan kun pisin mo tani um 'koki mii a'di gom aha/ mo be. ⁴⁶ Dhali uni mini ii mo e mo jin 'konu ki mii 'ba/ ki sule/ mo, hili uni kun miin ka kar/e mo tani mini ciç mo e mon'koki/ e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be.

26

Imanshu 'Kwani Bway Miikina Wu'th apowa

Yesus mo

¹ Ka Yesus 'baarki'da ris gwo gwansan mmo/ o mo tani a'di ki o imancik a'di gwo gwo mo ki: ² Um mishi mo mo ki 'ko'da cim su/ mo tani a'di ta'da cim ki Mompe'kupanyolos midi pu'du/ mo dhali Ya/ gi 'Kwani minu ci mo mmo'kosh ki cwany'cithan dhul mo be.

³ Dhali igasiis kun can dhali 'kwani gwanyjaka/ gi 'kwani mo uni mini tul is mo mmontal 'de/ mo e bwaagon ma gasiis jin ca'd mo a'di jin yukunu gway ka Kayaapa mo be. ⁴ Dhali uni gamki 'twa/ 'kup mo mmontal 'de/ mo mmobutha Yesus ki kup mo dhali mmo'kosh a'di jwa mo be. ⁵ Hili uni o gwo mo ki: Yisa ka cim jin yukuwa yuk mo yisa, hili isi ciki/ haali/ adulatt midi di mo e bwan 'kwani mo be.

Yesus A'di 'Koshkunu Is ka Yina Pi'dnan Gana/ mo e Pam Beetaniya mo be

⁶ Dhali ka Yesus di'd e Pam Beetaniya e gu'b ma Simaan jin ta gi monthus mo tani ⁷ a'boma kamu/ pu'dki'di a'di mo, a'di jin ta'd gi turan gasaas jin ta gi kush mo, a'di jin din ma yina pi'dnan gana/ nycine/ jin 'bitha yol she/ ki 'bi'th mo. Dhala yim ki wol a'di e 'kup piti mo me'd jin dikina a'di eya tharabeesa mo be. ⁸ Hili ki imancik a'di gwo parki a'di e mo tani uni dek ma nyor mo mmo/ o gwo mo ki: Atinta shinu yansan isa 'cesh kan mo? ⁹ Haali/ ayina pi'dna/ yansan minu 'taki yol ka guurush ki nyanye/ mo dhali ci 'kwani kun hatha'ko'd mo be. ¹⁰ Hila Yesus ki tor mii yansan ki e mo dhali o uni gwo mo ki: Atinta toca uma 'bom 'kus kan mo? Haali/ ayim mii tony jaro/ gom aha/ mo be. ¹¹ Haali/ um isa yempa/ tan gi 'kwani

kun hatha'ko'd kun 'kon e um mo. Hili um mini 'koki ta gi aha/ ki sule/ mo be. ¹² Mmowoluwa yina pi'dna/ yansan e bungwar is pem mo tani ayim ki mii a'di mmothoson a'di gom aha/ gam kan jin minu kan aha/ mo be. ¹³ Ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki: E mo yin jin minu ci gwom 'borga/ yan e mony'ceshi 'baar mo tani a'di jin miin ma yim mo tani minu tor mo mmonyon mo mo mmoka ayim e mo be.

Yahuusa A'di Gamki Gwo Me'd mo Mmo'ciṭha/ Yesus Is ki Gwo mo

¹⁴ Dhali yan'ko'd jan tal 'denj kamu/ 'peni uni jin 'dap uni 'twa/ ka 'kume'd i'ce'dka su/ mo jin yuku gway ka Yahuusa Iskariyuuti mo tani a'di yaki'd mo e igasiis kun can mo be ¹⁵ dhali o gwo mo ki: Atinta mmina umi ci aha/ mo wakki/ aha/ mina ci a'di ki um mo? Dhali uni ki ci a'di gabul 'dolkon kushi iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo be. ¹⁶ Dhali 'peni mo caan ki jahanne/ mo tani a'di corki'da cor mo mmogam embul gana/ mo mmo'ciṭh a'di is ki gwo mo be.

Yesus Shwaki Tonte/ jin 'Ko'd Nyakki Imancik A'di Gwo mo

¹⁷ Dhali ka cim jin twa/a/ gi Maanjuthu'd jin mi-inu ki dar ga cumat mo tani imancik gwo pu'dkina Yesus mo mmo/o gwo mo ki: Mana o /e bwa jin mina amani thoson to mo gom /e mo mmoshwa ki Mompe'kupanyolos mo? ¹⁸ A'di ki o uni gwo mo ki: Iiku/ mo e 'penkuman bampa/ mo dhali e jan 'denj kamu/ mo dhali o a'di gwo mo ki: Aman tor gwo o gwo mo ki: Mom pem 'dishi'd mo hila/. Aha/ mina mii rash di ki Mompe'kupanyolos yan e gu'b pini nyakki imancik aha/ gwo mo be. ¹⁹ Dhali

imancik a'di gwo miikin mo me'd jin kankin ma Yesu uni gwo mo, dhali uni ki thoson to mo gom Mompe'kupanyolos mo be.

²⁰ Dhali ki mo ta mom'pimpili/ mo tani a'di ca'bki'da tharabeesa nyakki imancik a'di gwo mo kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo be. ²¹ Dhali ki uni 'kokin mo mmoshwa to mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki jan 'de/ 'peni um midi 'cith aha/ is ki gwo mo be.

²² Dhali uni 'kokina bwa mmodit mo kagahara, dhali uni ki tel mii 'pen mo mmo/o a'di gwo mo ka rem 'kup ka bath 'pen mo ki: Aha/ 'taa? Tapa.

²³ Dhali a'di ki thok gwo mo ki: A'di jin 'thupki me'd piti eya sahan nyakki aha/ mo tani a'di midi 'cith aha/ is ki gwo mo be. ²⁴ Haali/ Ya/ gi 'Kwani yaki'd mo me'd gwo jin 'kwarkunu mo gom a'di mo, hili wayyi e wathi/ yan a'di jin midi 'cith Ya/ gi 'Kwani is ki gwo mo. A'di midi 'taki 'bor ki 'bor gana/ mo gom wathi/ yan wakki/ a'di minu 'taki 'koki dhodhu/ mo be. ²⁵ Yahuusa be a'di jin 'cithki a'di is ki gwo mo a'di ki o a'di gwo mo ki: A/aha/ 'taa, Tapa? A'di ki thok a'di gwo mo ki: /E oki a'di wakan si'da/ mo be.

²⁶ Dhali me'd jin 'kokina uni mmoshwa tonte/ mo tani Yesu bu'thki maanjuthu'd mo dhali 'bora 'bor bwa i is mo, dhali a'di ki 'ce'd a'di mo dhali ci a'di ki imancik a'di gwo mo dhali o gwo mo ki: Buthi a'di mo ma, dhali 'kayi mo ma. A'di yansan ita bungwar is pem mo be. ²⁷ Dhali a'di bu'thki'da kubbaaya mo dhali ki a'di ciki mom'bor bwa i is mo tani a'di ki ci a'di ki uni mo mmo/o gwo mo ki: Piyi a'di mo ma, aris umi 'baar mo, ²⁸ haali/ a'di yansan ita'da bas pem ki gwo jin gamu me'd

mo, a'di jin wolki'd ka pije/ mo gom 'kwani ka ris
 mo gom mogwama gwam gom miinthus mo be.
 29 Aha/ tora um gwo mo ki aha/ mina diki dok/ e
 pi yiman maman cwa yansan ki sule/ ntaga tee jin
 miga/ pi a'di jin ta jin this nyakki um e Bampa/ ma
 Ababam pem jin di'd e momis mo be.

*Mo jin Wat ma Buterusa Yesus Gway A'di Torkunu
 Itwa/a/ mo*

30 Dhali ki uni yukki gway mo tani uni iikin
 ka pije/ mo e 'Kuwosh Setuun mo be. 31 Yan'ko'd
 aYesus ki o uni gwo mo ki: Umi 'baar mo mini
 ta'k mo gom aha/ mon'thiny yan shwane/ mo tani
 haali/ a'di 'kwarkunu mo ki: Aha/ mina 'kosha
 manhil ka'bal mo dhali ka'bal 'pena ma'diny piti
 mo tani uni minu ceker bwa mo be. 32 Hili nj'ko'd
 mo tani ki aha/ piyunu/ mo tani aha/ mina ya um
 itwa/a/ e Pany Jaliil mo be. 33 Dhala Buterus ki tor
 a'di gwo mo eya tente/ ki: Ba uni gwansani 'baar
 mo mini ta'k mo gom /e mo tani aha/ mina diki bit
 ki sule/ mo be. 34 Dhala Yesus ki o a'di gwo mo
 ki: Ka jin gana/ aha/ tora /e gwo mo ki mon'thiny
 yansan shwane/ mo ntwa/a/ ka dhongola nwa diki
 ko e naskina/ mo tani /e mini wataa/ gway me'di
 kwara mo be. 35 Dhala Buterus thok a'di gwo mo
 ki: Hili wakki/ aha/ mina mii wu mo nyakki /e mo
 tani aha/ mina diki wat /e gway mo. Dhali imancik
 a'di gwo 'baar mo o gwo wakansan mo be.

*Yesus 'Thoki'd e Monsinu jin Ta Bwaagon ma
 Jathsemaani mo*

36 Dhali yan'ko'd aYesus yaki'd nyakki uni mo
 e mo jin yuku ka Jathsemaani mo dhali a'di ki o
 imancik a'di gwo gwo mo ki: 'Koyi mmahan mo

ma ki aha/ mina tho^h is mo mmattaan dhali 'tho mo be. ³⁷ Dhali a'di ki susa Buterus nyak^ki a'di mo dhali iya/ ma Sabadi isu/ mo, dhali a'di telki mii 'pen mo mmoka^l bwan di^ti'd mo dhali bwa jin toco'd mo be. ³⁸ Dhali yan'ko'd a'di ki o uni gwo mo ki: Akashiram pem a'di di^ta bwa ki di^t kagahara mo gom mowu mo. 'Koyi mmahan mo ma, dhali timi nyak^ki aha/ mo ma. ³⁹ Dhali mmothoth^hkina a'di 'peny'ce ari'ceenne/ mo tani a'di bi^tki bwam/ em piti a'cesh mo dhali 'tho mo ki: Ababam pem, wak^ki/ a'di yan mishu mii mo tani dhalka kubbaaya yan ya'di pe aha/ mo ma. Bahili a'di jin oyaa/ bwa mo yisa. Hili a'di jin ta bwam pini mo be. ⁴⁰ Dhali a'di pu'dki'd e imancik a'di gwo mo dhali gam uni ki uni ishki e mo. Dhali a'di ki owa Buterus gwo mo ki: A/um bunya/ mini 'koki tim nyak^ki aha/ ka tente/ 'de/ mo? ⁴¹ Timi mo mo ma, dhali 'thoyi mo ma, ki um mini 'taki 'koki ci^c mo e mo jin palu mo, haali/ shi/in ka jin gana/ mo tani a'di ona bwa mo, hili bungwar is a'di ihatha'ko'd ki ha'th mo be. ⁴² Dok^k/e gom me'd jin 'ko a'di isu/ mo tani a'di yaki'd mo dhali 'tho mo ki: Ababam pem, wak^ki/ a'di yan mol pe mo tani hili isi ciki/ aha/ mina pi a'di mo, dhalki a'di jin ta bwam pini mo tani dhalki a'di miinu mo ma. ⁴³ Dhali dok^k/e a'di pu'dki'd mo dhali gam uni ki uni ishki e mo haali/ em buni to'dki uni is mo be. ⁴⁴ Wakan a'di dhalki uni mo dok^k/e dhali a'di ki ya mo dhali 'tho mo gom me'di kwara mo mmo/o jasi gwon tal 'de/ mo be. ⁴⁵ Dhali yan'ko'd a'di pu'dki'd mo e imancik a'di gwo mo dhali o uni gwo mo ki: A/um 'kon mmo/ ish e kan mo? dhali bu'th mosi/is bum mo? Hili mo mo ma, mo pu'dki'd mo hila/ mo dhali Ya/ gi

'Kwani 'cithkunu is ki gwo mo e me'd gi 'kwani kun ta imanmii miinthus mo be. ⁴⁶ Cuyi mis mo ma. Dhalki ana iina mo. Hili, a'di jin 'cithki aha/ is ki gwo mo tani a'di pu'dki'd mo be.

Mo jin 'Cithuwa Yesus Is ki Gwo mo dhali Mo gi Budhu A'di mo

⁴⁷ Ki a'di di'd mo mmo/o gwo naskina/ mo tani Yahuusa pu'dki'd mo, a'di jin 'dap tiya 'twa/ ka 'kume'd i'ce'dka su/ mo, dhali nyakki a'di mo tani dhana waambuhany 'kwani pu'dkin ki gandala turga/ mme'd mo dhali cwa mo, 'peni igasiis kun can mo dhali 'kwanin gwanyjaka/ gi 'kwani mo be. ⁴⁸ Dhali a'di jin 'cithki a'di is ki gwo mo ciki uni jamas mii mo mmo/o gwo mo ki: A'din 'de/ jin miga/ pi 'twa/ mo tani ta wathi/ mo. Buthi a'di mo ma. ⁴⁹ Dhali a'di pu'dki'da Yesus ki jahanne/ mo dhali o gwo mo ki: Hayy, Tapa. Dhali a'di ki pi a'di 'twa/ mo be. ⁵⁰ Yesus ki o a'di gwo mo ki: Akam pem, /e miina ta mmahan mo? Dhali yan'ko'd uni ki pu'du/ i a'di mo dhali dhu me'd buni apowa Yesus mo dhali bu'th a'di mo be. ⁵¹ Dhali hili jan 'de/ 'peni uni gwansan jin nyak di ka Yesus mo tani a'di he'thki me'd piti mo dhali buk gandala turgam piti mo dhali ruthun cinjina/ ma gasiis jin ca'd mo dhali 'cith 'cem piti mo be. ⁵² Dhali yan'ko'd Yesus ki o a'di gwo mo ki: Dwari gandala turgam pini ka nyan'ko'd e mom piti mo ma, haali/ aris uni gwansani 'baar mo kun kalki gandala turga/ mo tani minu 'ce'd sho'k ki gandala turga/ mo be. ⁵³ A/tosha /e ki aha/ mina mol Ababam pem 'tho mo dhali a'di ki ci aha/ ki jahanne/ awaambuhany iman'doyu gwom piti ka ris mo mmo'koki 'ko jasi

'kume'd i'ce'dka su/ mo? ⁵⁴ Hili bakataye ki Gwo ma Arumgimis minu 'taki thim mo ki a'di minu mii mii wakan mo be. ⁵⁵ Dhali ki mo yan mo tani aYesus ki owa waambuhany 'kwani gwo mo ki: Um iiyin ka pije/ ki gandala turga/ mme'd mo dhali ki cwa mo mmobu'th aha/ mmohabus mo me'd wathin 'di/ mo. Ka tee kun bathani 'ko'd mo tani aha/ dikina mo e gu'b gi mondheleladhelel mo mmotor gwo mo dhali um 'koki bu'th aha/ mo be. ⁵⁶ Hili aris to gwansani 'baar mo tani uni bu'thki embul mo mo, ki Gwo ma Arumgimis kun 'kwarkina imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo minu mii thim mo be. Dhali yan'ko'd aris imancik a'di gwo uni dhalki a'di 'pen mo dhali so mo be.

Yesus Doshki'd e Bwambor Montul Is gi 'Kwani Yahuuda/ mo

⁵⁷ Dhali yan'ko'd uni gwansan kun bu'thkina Yesus mo tani uni ki sus a'di eya Kayaapa jin ta'da gasiis jin ca'd mo e mo jin tulkina iman'kwar to is mo dhali 'kwani gwanyjaka/ si'da/ mo be. ⁵⁸ Hila Buterus bathki a'di nsho'k isa dhana/ mo ntagi mo gi bwaagon ma gasiis jin ca'd mo. Dhali a'di ki seyu bwaman mo. Dhali a'di ki nyak ca'b ki uni kun hili mo mo mmopar 'pemen gwo e mo be. ⁵⁹ Dhali igasiis kun can dhali aris uni 'baar mo gi montul is yan mo tani uni napki gwonthus mo mmo'ce'da Yesusa po/ mo, ki uni mini 'taki kar a'di mmowu mo be. ⁶⁰ Hili uni 'koki gam tonthus a'de/ mo, bahili aris iman/o gwonthus apo/ a'di mo tani uni pu'dkin kadhon mo. N'ko'd uni su/ pu'dkin kadhon mo ⁶¹ dhali o gwo mo ki: Agarr yansan o gwo mo ki: Aha/ misha mmo'ce'd gu'b gi

mondheleladhelel ma Arumgimis sho'k mo dhali nyan a'di ka cim kwara mo be. ⁶² Dhala gasiis jin ca'd a'di doshki'd ki mis mo dhali o gwo mo ki: Ayy, /e moli 'twan kamu/ 'de'k mo? Gwo wakata ona 'kwani gwansan apo/ /e mo? ⁶³ Hila Yesus ca'bki'd ki shwam mo. Dhala gasiis jin ca'd ki o a'di gwo mo ki: Aha/ kana /e gwo ka Arumgimis jin di ki e mo. Ba tor am gwo mo ma, wakki/ /e tana Kristhos mo, a'di jin ta Ya/ ma Arumgimis mo. ⁶⁴ AYesus ki o a'di gwo mo ki: A'di ta gwo jin ona /e si'da/ mo be. Hili aha/ mina tor /e a'di 'peni shwane/ mo, /e mini par Ya/ gi 'Kwani e mo mmo'a'b ki me'da bim poros ki mom'bi'th mo dhali mmoyayu/ e bwaarak 'peni momis mo be. ⁶⁵ Dhali yan'ko'd agasiis jin ca'd dherki burrinyem piti bwa mo dhali o gwo mo ki: A'di walki gwo sor jin shi/ashi/ mo. Atinta 'kokina ana mmonap gwo mo mmo/o apo/ a'di mo? Um cikki gwo sor 'peni 'twam piti shwane/ mo be. ⁶⁶ Gwom bum jin tosha um wakata mo? Uni thok gwo mo ki: A'di ha me'd mo mmowu mo be. ⁶⁷ Dhali yan'ko'd uni ki 'tak a'di manya/ e bwam/ em piti mo dhali dor a'di mo dhali kun tiya ki dor a'di ki cwa mo ⁶⁸ mmo/o gwo mo ki: Oyi am gwo is mo ma, /e jin tana Kristhos mo. Kaja 'dunn idorki / e kan mo?

Buterus Watki'da Yesus Gway mo

⁶⁹ Dhala Buterus a'di ca'bki'da piye/ e bwaman ma gon mo. Dhali ari nyarany cinkina/ pu'dki'di a'di mo dhali o a'di gwo mo ki: /E si'da/, /e nyakki di ka Yesus gi Pany Jaliil mo be. ⁷⁰ Hili a'di watki gwo mo mbwambori uni 'baar mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ dinaki mish 'pemen gwom pini yan jin

ona /e mo be. ⁷¹ Dhali ki a'di yaki'd mo ka pije/ eya lambalany gu'b mo tani ari cinjina/ nyaran kamu/ parki a'di e mo dhala yim ki o uni gwansan gwo kun doshkina pije/ ki: Wathi/ yansan nyak di ka Yesus gi Pa Naasira mo be. ⁷² Dhali yan'ko'd dok/e a'di watki gwo mo ki gwo mmote gwo mo ki: Aha/ dinaki mish wathi/ yan mo be. ⁷³ Yan'ko'd ari'ceenne/ uni kun doshkina pije/ mo tani pu'dkin mo dhali owa Buterus gwo mo ki: Ka jin gana/ /e ta jan tal 'de/ si'da/ 'peni uni mo haali/ 'twam pini tor/ e eya tente/ mo be. ⁷⁴ Yan'ko'd a'di telki mii 'pen mo mmojee is piti jwa ki is piti mo dhali mmothul gwo me'da po/ mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ dinaki mish wathi/ yan mo be. Dhali ki jahanne/ adhongola nwa gwoki'd mo. ⁷⁵ Dhala Buterus ka gwo ma Yesus e mo jin ona a'di a'di ntwa/a/: Ka dhongola nwa diki ko e mo naskina/ tani /e mini wat aha/ gway me'di kwara mo. Dhali a'di yaki'd ka pije/ mo dhali ko ki jabu'th ki ku'bu/ ku'bu/ mo be.

27

Yesus Suskunu mo Mbwambor ma Bilaatus mo be

¹ Dhali ki mon'thamo/ pu'dki'd mo tani aris igasiis kun can dhali 'kwaniḡ gwanyjaka/ gi 'kwani mo uni gamki 'twa/ 'kup apowa Yesus mo mmokar a'di mmowu mo be. ² Dhali uni ki dek a'di mo dhali sus a'di mo dhali mmoci a'di ka Bilaatus jin ta'da mudhiir mo be.

Jwa ma Yahuusa mo

³ Ka Yahuusa jin ta'da man'ciṡh a'di is ki gwo parki a'di e mo ki a'di wakṡkunu mo tani a'di rici'da

du is mo dhali a'di ki 'doyu 'dolkon kush jin ta'da iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd ka nyan'ko'd mo e igasiis kun can mo dhali 'kwanin gwanyjaka/ mo ⁴mmo/ o gwo mo ki: Aha/ miikina miinthus mo mmo'cih a'di is ki gwo mo, a'di jin din ma bas ka po/ mo. Dhali uni ki thok a'di gwo mo ki: A'di yan ta'da ta gom am mo? Hili is pini 'teyi e ma. ⁵ Dhali a'di ki ta'k 'dolkon kush e gu'b gi mondheleladhelel mo dhali a'di ki pi ka pije/ mo dhali ya mo dhali shir is piti ka nyok mo be. ⁶ Hili igasiis kun can uni bu'thki 'dolkon kush mo mmo/o gwo mo ki: A'di diki ta mii jin dhala gwonkan bway mo mmodhu uni mo e mo jin dhunuwa guurush mo haali/ uni tana guurush ma bas mo be. ⁷ Wakan uni gamki 'twa/ 'kup mo mmobu'th uni mo dhali yol mo gi iman/uka nos mo mmokan 'kwani kun ta yilkina/ nycine/ mo be. ⁸ Wakan mombunto yan yukunu gway ki Mombunto ma Bas mo ntaga tee yansan mo be. ⁹ Wakan gwo thimkunu mo, a'di jin okin ma manci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo jin ta'da Irmiya mo mmo/o gwo mo ki: Dhali uni bu'thki 'dolkon kush kun 'koni iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo jin ta she/ yol piti mo, a'di jin ta she/ yol jin karkina unin tiya kun ta iya/ gi uci ma Israyiil mo be. ¹⁰ Dhali uni ki ci uni gom uni kun cila mombunto ma iman/uka nos mo be me'd gwo jin shukina tapa aha/ bway mo be.

Bilaatus Dotki'da Yesus Gwo mo be

¹¹ Dhala Yesus doshki'd mbwambora mudhiir mo dhala mudhiir ki dot a'di gwo mo ki: Ki /e de /e tana Malik gi 'Kwani Yahuuda/ mo? Dhala Yesus ki thok a'di gwo mo ki: A'di ta gwo jin ona /e si'da/ mo be. ¹² Hili ki a'di yerkunu is ki gway mo ki igasiis

kun can mo dhali 'kwaniḡ gwanyjaḡa/ mo tani a'di diki thoḡ 'twaḡ kamu/ mo be. ¹³ Dhali yan'ko'da Bilaatus ki o a'di gwo mo ki: Dina /e ki ciḡ gwo mo 'taa? ama'diny gwo kun ona uni apo/ /e mo? ¹⁴ Hili a'di diki ci a'di 'twaḡ thoḡa 'de/ mo walla ari gwoḡ kamu/ jin yerḡunu a'di is ki gway mo. Wakan ntaga mudhiir a'di merki'd kagahara mo be.

Yesus Torkunu Gwo 'Twa/a 'Cesh mo Mmowu mo

¹⁵ Dhali ka yuḡ jin yuḡu mo tani mii ma mudhiir isa yempa/ mo mmo'cuḡka waambuhany jan tal 'de/ 'peni uni habuus mo a'di jin dotḡkina uni mo be. ¹⁶ Dhali uni tan gi wathi/ eya sijin jin mishu 'baar mo eya tente/, a'di jin yuḡḡunu gway ka Baraabas mo be. ¹⁷ Wakan uni tulki is mo mmontaḡ 'de/ mo dhala Bilaatus ki o uni gwo mo ki: Kaja i/ o um bwa jin miga/ 'cuḡki um mo, a/ Baraabas 'taa? walla Yesus a'di jin yuḡu ka Kristḡos mo? ¹⁸ Haali/ a'di mishki dhapan buni jin takina uni mo mmoḡi a'di mo be. ¹⁹ Isa dhamo/ 'teya ki a'di diki'd mmoḡa'ba kursi jin dwallu gwo jin ta jim piti mo tani ashim piti hashki a'di gwo mo mmodhalku/ toḡ kamu/ ki mii apo/ wathiḡ kaḡ/e yan mo haali/ aha/ to'ckunu bwa kagahara shwane/ gom a'di mo ki gwony jan mo be. ²⁰ Dhali igasiis kun can dhali 'kwaniḡ gwanyjaḡa/ uni lalki 'kwani sho'k ki gwo mo mmodotḡ gwo mo goma Baraabas mo dhali mmo'ce'da Yesus sho'k mo be. ²¹ Dhala mudhiir ki o uni gwo mo dok/e ki: Jana 'peni bwam uni su/ jin o um bwa mo jin miga/ 'cuḡki um mo? Dhali uni ki thoḡ gwo mo ki: aBaraabas be. ²² Dhala Bilaatus ki o uni gwo mo ki: Dhali aha/ mina miiya tinta ka

Yesus mo a'di jin yuku gway ka Krīsthos mo? Uni 'baar mo thok gwo mo ki: Dhalki a'di 'koshu ki cwany'cithan dhul mo. ²³ Dhali a'di ki thok uni gwo mo ki: Gomata sa/? Tonthus gi wakatinta imiikina a'di mo? Hili uni cuukin kagahara mo mmon̄tal 'de/ mo mmo/o gwo mo ki: Dhalki a'di 'koshu ki cwany'cithan dhul mo.

²⁴ Wakan ka Bilaatus parki a'di e mo ki a'di mol gwo pi jipi/ mo tani hili a'di ki dhal mii e i is mo goma dulatt jin telkunu 'pen mo tani a'di ki bu'th yi'de/ mo dhali 'thur me'd piti mo mbwambor ma waambuhany 'kwani mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ dina ka po/ 'pena bas gi wathi/ yan mo. Hili a'di 'te/ ki is bumi niin ma. ²⁵ Dhali aris 'kwani 'baar mo thok a'di gwo mo ki: Abas piti midi di apo/ aman mo dhali apo/ uɕim bam mo be. ²⁶ Dhali yan'ko'd a'di ki 'cukki uni aBaraabas mo dhali ki a'di dorki'da Yesus ki yis bip mo tani a'di ki ci a'di mmo'kosh ki cwany'cithan dhul mo be.

I/askar Miikina Yesus ka Mak mo

²⁷ Dhali yan'ko'd i/askar ma mudhiir uni ki susa Yesus mo e bwaagon gi gu'b ma mudhiir mo dhali uni ki tula askar isi 'baar mo mmon̄tal 'de/ mo ibwambori a'di mo be. ²⁸ Dhali uni ki 'cuk a'di bur-rinye/ mo dhali hi'th a'di is ki burrinye/ jin ta'da duk is mo be. ²⁹ Dhali uni ki thoson ton'kup 'pena 'de/ mo dhali uni ki hi'th a'di i'kup piti mo dhali uni ki kar a'di guluca cwahan e me'da bim poros piti mo dhali lun ki jin 'kupa'dupuni bwambori a'di ka mak mo mmo/o gwo mo ki: Hayy, Malik gi 'Kwani Yahuuda/ mo. ³⁰ Dhali uni ki 'tak a'di manya/ i is mo dhali uni ki bu'th gulu'c mo dhali dor a'di e 'kup piti mo be. ³¹ Dhali ki uni miiki

a'di ka mak mo tani uni ki 'cuk a'di burrinyen duk is mo dhali uni ki hi'th a'di burrinyem piti i is mo dhali uni ki sus a'di ka piye/ mo mmo'kosh ki cwany'ciṭhan dhul mo be.

Mo gi 'Koshuwa 'Kosh ki Cwany'ciṭhan Dhul mo

³² Me'd jin 'kokina uni mmoya ka piye/ mo tani uni pu'dkin mo e wathi/ gi Paṇ Kerawaan jin yuku gway ka Simaan mo. Wathi/ yansan a'di tu'ckina uni mo mmokal cwany'ciṭhan dhul piti mo be. ³³ Dhali ki uni pu'dkin mo e mo jin yuku ka Gulgutha mo tani (a'di jin ta 'pemen gwo jin onu ki: Mo ma Siman 'Kup mo) ³⁴ uni ki ci a'di yimana mura'th jin 'koshu e ki toṇ ka/ga/ mo. Hili ki a'di nyokki a'di mo tani a'di ushki a'di pi mo be. ³⁵ Dhali ki uni 'koshki a'di ki cwany'ciṭhan dhul mo tani uni ki kwa/ burrinyem piti bwa mo e bwam uni 'cena mo mmoṭa'k to mo. ³⁶ Yan'ko'd uni ki 'ko a'cesh mo dhali rash 'ko mo mmotim a'di apo/ mo be. ³⁷ Dhali apo/ 'kup piti mo tani uni ki 'kwar gwo apo/ a'di mo jin denṇu e mo ki: Yansan ta'da Yesus jin ta'da Malik gi 'Kwani Yahuuda/ mo be. ³⁸ Dhali 'kwani su/ kun tana 'di/ nyakkunu 'kosh ki a'di mo ki cwany'ciṭhan dhul mo, jan 'de/ ki me'da bim poros piti mo, dhali jan kamu/ ki me'da biny cam piti mo be. ³⁹ Dhali uni gwansan kun iikin ki iimpe e bway mo tani uni sorki a'di mo mmopir 'kup buni mo be, ⁴⁰ dhali mmo/o gwo mo ki: /E jin mini 'taki 'kosh gu'b gi mondheleladhelel mo dhali nyan a'di ka cim kwara mo tani woṭhi is pini mo. Wakki/ /e ta Ya/ ma Arumgimis mo, ba thulu ka 'cesh 'peni apo/ cwany'ciṭhan dhul mo. ⁴¹ Wakan si'da/ igasiis kun can dhali iman'kwar to

mo dhali 'kwaniṇ gwanyjaka/ mo tani uni miiki a'di ka mak mo mmo/o gwo mo ki: ⁴² A'di wothki tiya mo tani is piti mola a'di woth moyi. Dhalki a'di thulu'd ka 'cesh shwane/ 'peni apo/ cwany'cithan dhul mo, dhali ana mina gam a'di gwo is mo be. ⁴³ A'di gamki'da Arumgimis gwo is mo. Dhalka Arumgimis 'cuk a'di mo shwane/ wakki/ a'di ona bwa ki a'di mo, haali/ a'di o gwo mo ki a'di ta Ya/ ma Arumgimis mo be. ⁴⁴ Dhali unin 'di/ kun nyakkunu 'kosh ki cwany'cithan dhul nyakki a'di mo tani uni si'da/ wakki a'di ki gwon 'de/ yan mo be.

Mowu ma Yesus mo

⁴⁵ Dhali shwane/ ka tente/ ta'da tente/ mbwan 'kup mo tani adhan mondhurumi'd pu'dki'da po/ mony'ceshi 'baar mo ntaga tente/ mbum 'ban mo be. ⁴⁶ Dhali ka tente/ ta'da tente/ kwara mo tani Yesus gwoki'd ki 'twa/ jin caaca mo ki: Ili, Ili, lama sabaktani, a'di jin ta 'pemen gwo jin onu ki: Arumgimis pem, Arumgimis pem, atinta dhalkina /e aha/ 'pen kan mo? ⁴⁷ Dhali unin tiya kun doshkin ki 'dishe/ cikki a'di mo dhali o gwo mo ki: Wathi/ yukki'd Iliyya mo be. ⁴⁸ Dhali jan tal 'de/ 'peni uni a'di guski'd ki jahanne/ mo dhali a'di ki kala lipa/ mo dhali 'tu'd a'di ki yiman tom 'paça'd mo dhali kar a'di eya cwahan mo dhali a'di ki ciki a'di mo mmopi mo be. ⁴⁹ Hili kun tiya o gwo mo ki: Cori naskina/ bala/. Dhalki ana para mo e mo wakki/ Iliyya midi thulu/ mo mmowoth a'di mo. ⁵⁰ Dhala Yesus cuu'd ki dhan 'twa/ jin caaca dok/ e mo dhali a'di ki ci shi/in piti mo be.

⁵¹ Dhali hili mo mo ma, burrinye/ gi gu'b gi mondheleladhelel mo a'di dherkunu bwa mo ka

'ban su/ mo 'peni buŋ'kup mo ntagi bum'pen mo, dhali mony'cesh yikinki is mo, dhali aris woshi 'baar mo pwathkunu bwa mo be. ⁵² Dhali mon'kupaje si'da/ uni ka'dkunu 'twa/ mo, dhali aris buŋgwar is gi uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo uni gun ishki e mo e mowu mo tani uni cukunu mis mo be. ⁵³ Dhali mmopikina uni ka pije/ 'peni jis jwa mo tani 'ko'di mompim piti mo tani uni iikin e 'penkuman bampa/ jin kogu mo dhali piki 'kwani i is ka ris mo be. ⁵⁴ Dhali ka mancil ma askar iss 'kwanim pa mmudhe'd dhali uni gwansan kun nyak 'ko ki a'di mo tani uni rashkina Yesus tim mo mmopar mony'cesh e mo mmoyikin is mo dhali to gwansan kun bu'thki embul mo mo tani uni 'tu'dkunu mo ki monko/ is mo dhali o gwo mo ki: Ka jin gana/ yansan ta Ya/ ma Arungimis mo be.

⁵⁵ Wakan si'da/ up 'kokin ka ris mo mmun mmohil mo 'pena dhana/ mo, uni gun bathkina Yesus nsho'k mo 'peni Pany Jaliil mo mmota imanmii a'di to mo be. ⁵⁶ Dhali e bwaman uni mo tani aMariyam Magdaliyya diki'd mo dhala Mariyam jin to Ko Yakuub mo dhala Yuusup mo dhali ko iya/ ma Sabadi mo be.

Mo jin Kanuwa Yesus mo

⁵⁷ Dhali ki mo ta mom'pimpili/ mo tani wathi/ jin ta pa ki pa pu'dki'd mo 'peni Pa Arraama jin yukunu gway ka Yuusup mo, a'di si'da/ jin ta'da mancika Yesus gwo mo be. ⁵⁸ A'di yaki'd mo eya Bilaatus mo dhali dot a'di gwo mo gom buŋgwar is ma Yesus mo. Dhali yan'ko'd Bilaatus ki kan gwo mo ki a'di minu ci ki a'di mo be. ⁵⁹ Dhala

Yuusup ki bu'th bungwar is mo dhali 'tam a'di is ki burrinyen dhelelga/ jin ta'da dhiny e mo be. ⁶⁰ Dhali 'thi a'di e jis pitin gana/ jin ta jis jwan this mo, a'di jin 'kolkina a'di wosh mo. Dhali a'di ki 'danjal wosha caaga/ mo mmo'dap 'twanjal jis jwa 'twa/ mo, dhali a'di ki ya mo be. ⁶¹ Mariyam Magdaliyya dhali Mariyama kamu/ nyakki 'ko mmun mo mmo'ko ka par 'twa/ gi mon'kupaje mo be.

Imanji Mo mo e Mon'kupaje mo

⁶² Dhali ka cim jin 'ko'd mo, a'di jin ta'da cim jin 'ko'd jin Thosonkunu to mo tani igasiis kun can dhali 'Kwani Parisiyiin tulki isi bwambor ma Bilaatus mo be, ⁶³ dhali o gwo mo ki: Tapa, am kakina gwo e jin okin ma manhe'k 'kwani e mo ki a'di di'd ki e mo naskina/ mmo/o gwo mo ki: 'Ko'da cim kwara mo tani aha/ mina cuyu mis dok/e mo be. ⁶⁴ Wakan ki /e mini kan gwo mo ki mon'kupaje minu mii ji mo ki 'dantar mo ntaga cim kwara mo, isi ciki/ ki imancik a'di gwo mini 'koki ii mo dhali kwal is piti mo dhali tor 'kwani gwo mo ki: A'di piki'd 'peni mowu mo, dhali gwonthus jin ta jin 'ko'd jin minu o mo tani a'di midi war ki shi/ kagahara mo mmobol jin twa/ a/ e mo be. ⁶⁵ Bilaatus ki o uni gwo mo ki: Um tan ga askar kun ji mo mo. Iiku/ mo ma, mmoji a'di ki 'dantar mo me'd jin misha um a'di mii mo be. ⁶⁶ Wakan uni iikin mo dhali ji mon'kupaje mo, dhali uni ki 'dap wosh 'twa/ ka 'dinjala/ mo dhali dhu imanji mo mo be.

¹ Dhali 'ko'da cim ma pesu/ mo tani ki mo
 ƙali kush mo ka cim jin ṭwa/a/ ka dhas mo tani
 aMariyam Magdaliyya dhala Mariyama kamu/
 uni iikin mo mmopar mon'kupaje e mo be. ² Dhali
 hili mo mo ma, adhan mony'cesh yikinki is mo
 kagahara haala man'doyu gwo gi tapa thulki'd mo
 'peni momis mo dhali pu'du/ mo dhali ƙa'c wosh
 ka nyan'ko'd mo dhali a'di ki ƙa'ba po/ a'di mo
 be. ³ Jamas piti jin piyina a'di mo tani a'di wana
 e ka wara sho'k mo dhali burrinyem piti ƙa'bki
 bany bany mo me'da wasan gana/ mo be. ⁴ Dhali
 gom is jin ƙogu a'di mo tani imanji mo mo uni
 deekina is mo dhali uni wakina e gi 'kwani kun
 wukin mo be. ⁵ Hila man'doyu gwo ki o up gwo
 mo ki: Dhalku/ is ki ƙo/ mo ma, haali/ aha/ misha
 ki um n̄apkina Yesuſ jin 'koshkunu jwa mo ki
 cwan'y'cithan dhul mo be. ⁶ A'di yisa di'di mahana,
 haali/ a'di cuki mis mo me'd gwo jin ona a'di mo.
 liyu/ mo ma, mmopar mo e mo jin ishkina a'di
 nycine/ mo. ⁷ Dhali yan'ko'd iiyi ki jahanne/ mo
 dhali tor imancik a'di gwo gwo mo ki a'di cuki mis
 mo 'peni mowu mo. Dhali hili mo mo ma, a'di
 midi ya nṭwa/a/ ki um mo e Pany Jaliil mo be.
 Dhali e mun mo tani um mini gam a'di mo. Hili
 aha/ torkina um gwo mo be. ⁸ Wakan uni iikin ki
 jahanne/ mo 'peni mony jis jwa mo ki mon'ƙo/ is
 mo dhali ka dhan bwan 'kunyga/ mo, dhali uni
 sokin mo mmotor imancik a'di gwo gwo mo be.
⁹ Dhali hili mo mo ma, aYesuſ gamki uni 'kup mo
 dhali o gwo mo ki: Hayy. Dhali uni pu'dkin mo
 dhali bu'th a'di i sho'k piti mo dhali lun a'di mo be.
¹⁰ Dhali yan'ko'd Yesuſ ki o uni gwo mo ki: Dhalku/

is ki ko/ mo ma. Iiku/ mo ma, dhali tor iwak pem gwo mo mmo/ii mo e Pany Jaliil mo dhali uni mini par aha/ e i mun mo be.

Imanji Mo mo Wankunu Is mo be

¹¹ Ki uni 'kokin mo mmo/ii mo tani hili mo ma, kun tiya 'peni uni gun ta imanji mo mo tani uni iikin mo e 'penkuman bampa/ mo dhali tor igasiis kun can gwo mo goma ris to gwansan kun bu'thki embul mo mo be. ¹² Dhali ki uni tulki is mo mmontal 'de/ mo nyakki 'kwaniḡ gwanyjaka/ mo dhali gam 'twa/ 'kup mo tani uni ki ciya dhana guurush ki i/askar mo be ¹³ mmo/o gwo mo ki: Tōri 'kwani gwo mo ki: Imancik a'di gwo pu'dkin mo mon'thiny mo dhali kwal a'di mo ki aman 'kokina mmo/ish e mo be. ¹⁴ Dhali wakki/ gwo yansan midi pu'du/ mo e bwany'ce ma mudhiir mo tani aman mina lal a'di sho'k ki gwo mo dhali buk um 'ba/ mo 'peni montō'c bwa mo be. ¹⁵ Wakan uni bu'thkina guurush mo dhali mii a'di me'd jin kankunu uni gwo mo. Dhali gwo lolop yansan a'di kalu ki lala'th mo e bwan 'Kwani Yahuuda/ 'baar mo ntaga tee yansan mo be.

Yesus Hashki Uni kun 'Koni 'Kume'd I'ce'dka 'De/ mo

¹⁶ Dhali imancik a'di gwo kun 'koni 'kume'd i'ce'dka 'de/ mo tani uni iikin mo e Pany Jaliil mo e 'kuwosh jin kankin ma Yesus uni gwo mo. ¹⁷ Dhali ki uni parki a'di e mo tani uni lunḡi a'di mo. Hili kun tiya 'koni modhanḡ gwo mo be. ¹⁸ Dhala Yesus pu'dki'd mo dhali o uni gwo mo ki: Aris moshirri 'baar mo e momis mo dhali apo/ mony'cesh mo tani uni cikunu aha/ mo be. ¹⁹ Wakan iiku/ mo ma,

dhali waraa ris kal gi 'kwaniny'cesh ki imancik
aha/ gwo mo. Miiki uni ki yi'de/ ki gway ma Ababa
mo dhali ki gway gi Ya/ mo dhali ki gway gi Shi/
in Dheleladhelel mo be. ²⁰ Tori uni gwo mo ma,
mmodhu aris gwo gwansan uni gun kankika/ um
mo, dhali hili mo mo ma, aha/ mina nyak di e um
isa yempa/ mo ntagi yil gi mony'cesh yan midi di
'kup mo be.

Gwo Ma Arumgimis Uduk New Testament and OT Portions

copyright © 2005 SIM International

Language: Uduk

Translation by: SIM International

Uduk New Testament and OT Portions

Published by Bible Alliance Mission, 1983.

. If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at www.sim.org.

. This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

f734434c-b6bd-5d21-abc6-692c3842e034